

การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Present Continuous Tense

สารนิพนธ์

ของ

นางสาวนิภาวรรณ เจริญลักษณ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีการศึกษา

เมษายน 2545

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

428.0078

พ. ๖๒๗ ๗

ร.๓

การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Present Continuous Tense

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวนิภาวรรณ เจริญลักษณ์

428.0078

พ ๖๒๗ ๗.

๔ ๔.๕. ๒๕๕๕

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีการศึกษา

เมษายน ๒๕๕๕

๔ ๑๔๗๒๓๑

นิภาวรรณ เจริญลักษณ์. (2544). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง *Present Continuous Tense*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ :
ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญฤทธิ์ คงคาเพชร.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง *Present Continuous Tense* และหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/85

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 48 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย และร้อยละ

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ได้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/85 ตามที่กำหนดไว้ทั้ง 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 เรื่อง ประธานและกริยา ing มีประสิทธิภาพเป็น 88.20/88.00

ชุดที่ 2 เรื่อง โครงสร้างประโยค มีประสิทธิภาพเป็น 90.20/91.50

ชุดที่ 3 เรื่อง การใช้ *Present Continuous Tense* มีประสิทธิภาพเป็น 92.20/88.65

THE DEVELOPMENT OF SELF - LEARNING PACKAGE IN ENGLISH
LANGUAGE ON PRESENT CONTINUOUS TENSE

AN ABSTRACT
BY
MISSNIPAWAN CHAROENLAK

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Technology
at Srinakharinwirot University
April 2002

Nipawan Charoenlak. (2001). *The Development of Self - Learning Package in English Language on Present Continuous Tense*. Master Project, M.Ed. (Educational Technology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor : Assist.Prof. Boonyarith Kongkapetch.

The purpose of this study was to develop the self-learning package in English language on the topic of "Present Continuous Tense" and to find the effectiveness of the self-learning package that was developed by criteria 85/85.

The samples were 48 Matayom Suksa I students in the second semester for the academic year 2001 of Nawaminthrachinuthit-Satriwithaya Phutthamonthon, Bangkok. The data were analyzed by Mean and Percentage.

The study results revealed that the efficiency of the three self-learning packages was 85/85 as the determination.

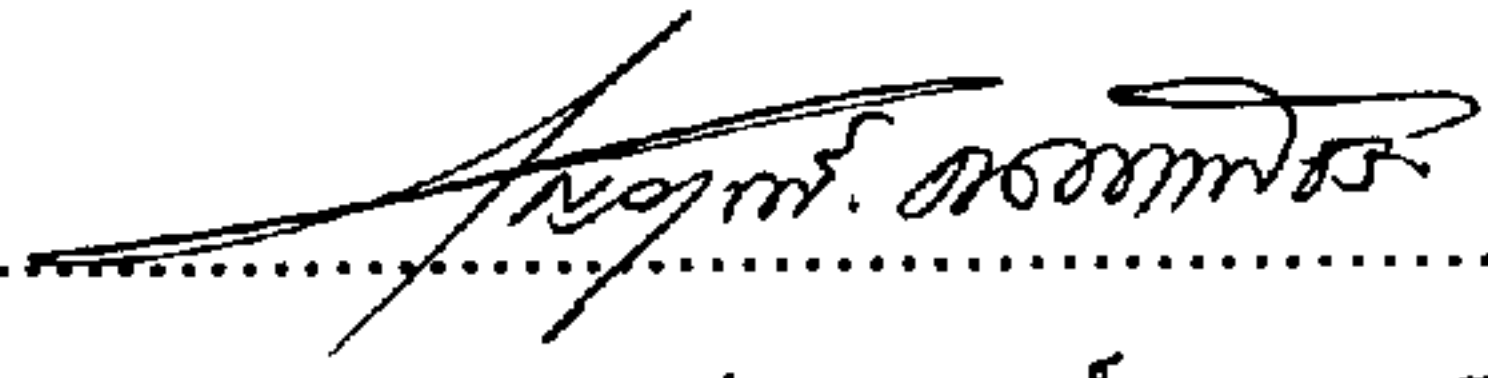
The efficiency of the self-learning package 1 on Subject and verb ing was 88.20/88.00

The efficiency of the self-learning package 2 on Structure of sentences was 90.2/91.50

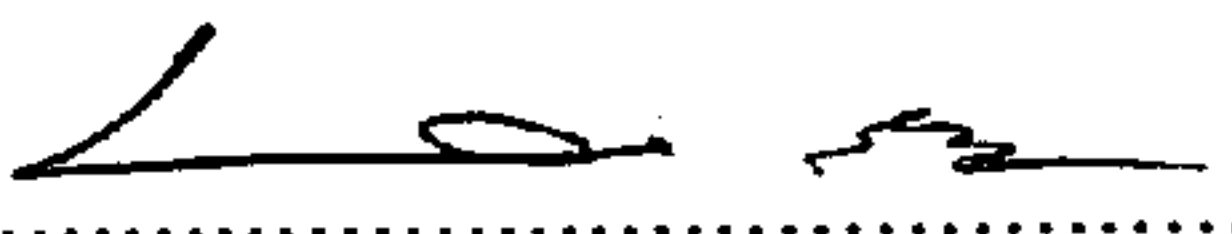
The efficiency of the self-learning package 3 on Using Present Continuous Tense was 92.2/88.65

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

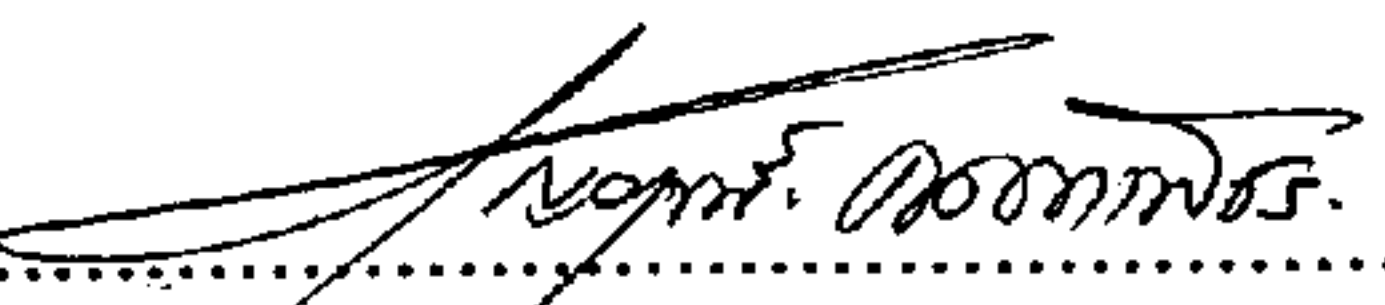
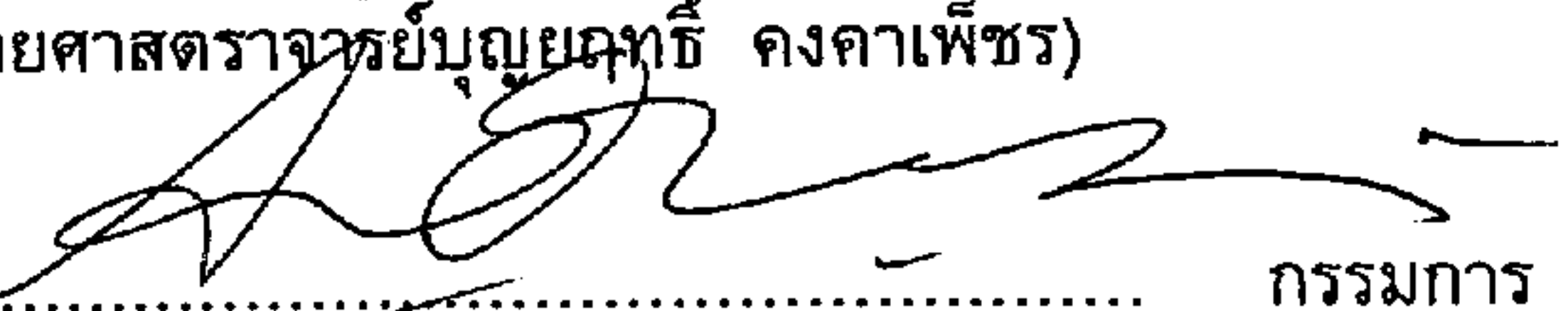
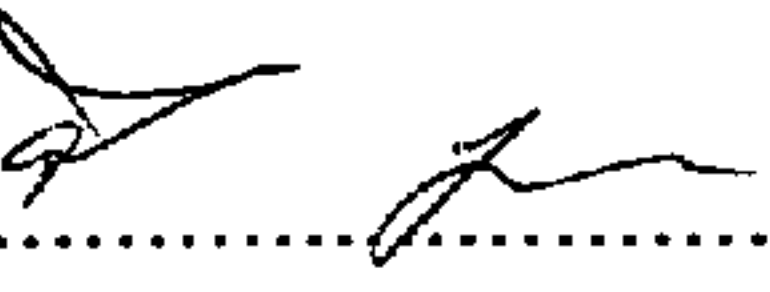
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญฤทธิ์ คงคาเพชร)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญฤทธิ์ คงคาเพชร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาญชัย อินทรสุนานนท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร จิตรสกุล)
วันที่....3....เดือน เมษายน พ.ศ. 2545

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้เพราะได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญยฤทธิ์ คงคาเพชร อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขจนสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้ศึกษาค้นคว้าขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง ที่ช่วยกรุณาให้คำแนะนำเรื่องสถิติในการศึกษาค้นคว้า และช่วยตรวจแก้ไขพร้อมให้ข้อเสนอแนะในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งนับเป็นประโยชน์ต่อการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างมาก

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาญชัย อินทรสุณานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษม บุญส่ง และผู้ช่วยศาสตราจารย์อลิสรา เจริญวานิช อาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ขอขอบพระคุณ อาจารย์จารุพร ลิขิตที่รุ่งเรือง อาจารย์โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล อาจารย์ดวงรัตน์ ลีลาวิมลวรรณ อาจารย์โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม และอาจารย์นิศานาฏ เกิดที่สุด อาจารย์โรงเรียนวัดท่าตันท้าว ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องในด้านเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ อาจารย์ บุคลากร และนักเรียน โรงเรียนเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่ให้ความร่วมมืออำนวยความสะดวกในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ท่านเจ้าของเอกสาร และงานวิจัยทุกท่าน ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำมาอ้างอิงในการทำสารนิพนธ์

พร้อมทั้งขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือ ให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้อีกหลายท่านที่ไม่ได้ประกาศนาม

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้อำลังใจสนับสนุนและส่งเสริมความก้าวหน้าทางการศึกษาของผู้ศึกษาค้นคว้าเสมอมา

นิภาวรรณ เจริญลักษณ์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	✓ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
	เอกสารที่เกี่ยวกับหลักการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา.....	8
	การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา	8
	การดำเนินการวิจัยและพัฒนา	10
	โอกาสในการทำการวิจัยและพัฒนา	11
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้	12
	ความหมายของชุดการเรียนรู้	12
	✓องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้	14
	หลักในการสร้างชุดการเรียนรู้	16
	ขั้นตอนในการผลิตชุดการเรียนรู้	18
	คุณค่าของชุดการเรียนรู้.....	20
	หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวกับชุดการเรียนรู้	21
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้	22
	งานวิจัยในประเทศ.....	22
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	23
	เอกสารที่เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).....	25
	โครงสร้างหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	25
	เอกสารที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	26
	ความหมายของการเรียนรู้ด้วยตนเอง	26
	ความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	27
	ลักษณะของการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	28

สารบัญ(ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	หลักการเรียนรู้ด้วยตนเอง	30
	องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยตนเอง	32
	การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	34
	บทบาทของผู้เรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	36
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง	37
	งานวิจัยในประเทศ.....	37
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	39
	เอกสารเกี่ยวกับการสร้างบทเรียนด้วยตนเอง	41
	วัตถุประสงค์ของการสร้างบทเรียนด้วยตนเอง.....	41
	ลักษณะและคุณสมบัติของวัสดุการเรียนที่ใช้ในการเรียนด้วยตนเอง	42
	ขั้นตอนการสร้างบทเรียนด้วยตนเอง	43
	ข้อควรคำนึงในการสร้างบทเรียนด้วยตนเอง	44
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	46
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
	เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	46
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	47
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	47
	การดำเนินการทดลองหาประสิทธิภาพ.....	50
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
4	ผลการศึกษาค้นคว้า	53
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	53
	ผลการศึกษาค้นคว้า.....	53
5	สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	64
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	64
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	64
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	64

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ) การดำเนินการทดลอง.....	65
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	67
อภิปรายผล.....	67
ข้อเสนอแนะ.....	69
บรรณานุกรม.....	70
ภาคผนวก	79
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	121

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	49
2	ผลการประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดที่ 1 เรื่องประธานและ กริยา ing โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา	54
3	ผลการประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดที่ 2 เรื่องโครงสร้าง ประโยค โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา	55
4	ผลการประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดที่ 3 เรื่องการใช้ Present Continuous Tense โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา	56
5	ผลการประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดที่ 1 เรื่องประธานและ กริยา ing โดยผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ	57
6	ผลการประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดที่ 2 เรื่องโครงสร้าง ประโยค โดยผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ	58
7	ผลการประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดที่ 3 เรื่องการใช้ Present Continuous Tense โดยผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ	59
8	แสดงแนวโน้มของประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการทดลอง ครั้งที่ 2.....	61
9	แสดงประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการทดลองครั้งที่ 3.....	62
10	ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องประธานและกริยา ing	101
11	ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องโครงสร้างประโยค.....	102
12	ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องการใช้ Present Continuous Tense.....	103

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์และความแตกต่างระหว่างการวิจัยการศึกษา
กับการวิจัยและพัฒนา..... 9
- 2 องค์ประกอบที่สำคัญของชุดการเรียนรู้การสอน..... 15

บทที่ ๑

บทนำ

ภูมิหลัง

ในยุคแห่งความเจริญของเทคโนโลยีสารสนเทศคนทั่วโลกสามารถติดต่อสื่อสารอย่างไร้พรมแดน ในการติดต่อสื่อสารกันนั้นภาษาเป็นสิ่งจำเป็นเนื่องจากเครื่องมือในการสื่อสารของมนุษย์นั้นคือภาษา และเป็นเครื่องมือของสังคมสำหรับใช้เป็นสื่อกลางในการตกลงบอกกล่าวทำความเข้าใจระหว่างบุคคล (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. 2531 : 9 ; อ้างอิงจาก Fletcher. 1961 : 85) โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้เป็นภาษาสากลทั่วโลก

ในปัจจุบันภาษาอังกฤษมีบทบาทต่อการดำรงชีวิตของคนไทยอย่างมาก ดังที่ กานดา จรดล. (2529 : 5) ได้กล่าวว่า ผู้ที่มีความรู้ภาษาอังกฤษดี ย่อมสามารถที่จะเข้าใจความคิด วัฒนธรรมและทัศนคติของชนชาติอื่นตลอดจนความก้าวหน้าทางวิชาการและความเคลื่อนไหวต่างๆ ของโลกอันจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างใหญ่หลวงทั้งต่อตนเองและประเทศชาติ ในชีวิตประจำวันเราจะพบภาษาอังกฤษในการซื้อสินค้าอาหาร เกมกีฬาต่างๆ มักจะมีภาษาอังกฤษกำกับอยู่เสมอ (ปราณี ปัญจาละ. 2527 : 4 - 7) และเมื่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเจริญก้าวหน้าชาวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวและเข้ามาลงทุนในประเทศไทยมากขึ้น ทำให้ชีวิตประจำวันของคนไทยจำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษเกือบตลอดเวลาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นบุคคลระดับอาชีพใดก็มักจะได้พบเห็นและใช้ภาษาอังกฤษอยู่เสมอ ทั้งนี้เพราะความก้าวหน้าทางวิทยาการ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การคมนาคม การติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศเป็นไปได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น จึงทำให้ภาษาอังกฤษเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อประเทศเพิ่มขึ้นทุกด้าน (กรรทอง โพธิ์ทอง. 2532 : 1)

กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญ และปัญหาของการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของคนไทย พยายามที่จะปรับปรุงให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องตลอดแนวตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาถึงระดับชั้นมัธยมศึกษา ได้มอบหมายให้กรมวิชาการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 ขึ้น โดยกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถทางภาษาอังกฤษในระดับที่สามารถจะติดต่อสื่อสารได้โดยสามารถรับและส่งสาร มีความรู้ความเข้าใจสารสนเทศต่างๆ ได้เป็นอย่างดี สามารถเลือกสรรสารสนเทศมาก่อให้เกิดประโยชน์แก่การพัฒนาความรู้ความคิดของตนในบริบทโลกได้ อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศในที่สุด ซึ่งนโยบายการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องตามหลักสูตรภาษาอังกฤษพุทธศักราช 2539 มุ่งเน้นระดับความสามารถทางภาษาของผู้เรียนเป็นรากฐาน ทำให้ผู้เรียนสามารถศึกษาได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เมื่อพ้นจากการศึกษาในระบบออกไปประกอบอาชีพ ก็มีความสามารถเหมาะสมกับระดับการศึกษาหรือเมื่อกลับเข้ามาศึกษาในระบบอีกก็จะ

ศึกษาได้อย่างราบรื่น เพราะสามารถตรวจสอบและประเมินผลมาตรฐานในแต่ละระดับได้อย่างชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเต็มตามศักยภาพ ความถนัดและความสนใจได้อย่างแท้จริง

แต่จากการศึกษางานวิจัยของนักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่าน พบว่า สภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาในปัจจุบันยังไม่ประสบผลเท่าที่ควร และจากรายงานการประเมินคุณภาพทางการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีความสามารถในการวิชาภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปรับปรุง คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 37.74 (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2540 : 9) และจากผลการสอบมาตรฐานของฝ่ายการศึกษาในโรงเรียนอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ปีการศึกษา 2539 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนในสังกัดทั้ง 38 โรงเรียนเท่ากับ 21.5492 คะแนน จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน (ฝ่ายการศึกษา. 2539) สภาพการเช่นนี้มีสาเหตุจากปัญหาซึ่งอาจพิจารณาได้หลายประเด็น ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนการสอน

การที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษต่ำ เนื่องมาจากครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมบรรลุจุดประสงค์ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อีกทั้งกระบวนการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับหลักทางภาษาศาสตร์ ไม่เป็นไปตามธรรมชาติ ครูส่วนใหญ่ยังยึดวิธีสอนแบบเดิม คือครูสอนโดยวิธีบรรยายด้วยภาษาไทย ยึดตัวครูเป็นศูนย์กลางทำให้นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน (กรมวิชาการ. 2532 : 80)

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2517 : 29) ได้ทำการวิจัย พบว่าการจัดห้องเรียนแบบครูเป็นศูนย์กลางโดยนักเรียนนั่งหันหน้าเข้าหาครูและฟังครูตลอดเวลา มีผลให้นักเรียนขาดคุณลักษณะ 5 ประการ คือ

1. ไม่รู้จักและไม่กล้าแสดงความคิดเห็น
2. ไม่รู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง
3. ไม่รู้จักทำงานร่วมกันเป็นหมู่
4. ไม่รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
5. ไม่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

2. จำนวนนักเรียนในชั้นเรียน

ปัญหาที่ส่งผลต่อการเรียนการสอนประเด็นหนึ่ง คือ จำนวนนักเรียนในชั้นเรียนมากเกินไป ห้องเรียนมีขนาดใหญ่ ทำให้เกิดปัญหาการจัดสภาพการเรียนการสอนที่จะอำนวยความสะดวกการสอนตามเอกัตภาพ ครูผู้สอนไม่สามารถดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง บรรยากาศในห้องเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน นักเรียนมีการส่งเสียงดังและพูดภาษาแม่ อีกทั้งเนื้อที่ภายในห้องมีไม่พอสำหรับจัดกิจกรรม นอกจากนี้ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนไม่ดีเท่าที่ควร

และครูไม่รู้จักเด็กเป็นรายบุคคลจึงไม่รู้ปัญหาของนักเรียนแต่ละคน (กรมสามัญศึกษา. 2524 - 2526 ; ศูนย์การพัฒนาหลักสูตร. 2528 : 147)

3. สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน

ครูส่วนใหญ่มีชั่วโมงสอนมากเกินไปทำให้มีเวลาเตรียมการสอนน้อยไม่มีโอกาสพัฒนาสื่อและอุปกรณ์ ผลของการเรียนการสอนจึงไม่บรรลุจุดประสงค์และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ส่งผลให้นักเรียนขาดทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษ (ลำพูน มณฑล. 2534 : 1 - 7)

4. ผู้เรียน

ในส่วนของตัวผู้เรียนที่ไม่สนใจเรียนภาษาอังกฤษเท่าที่ควร อาจมีสาเหตุเนื่องมาจากขาดแรงจูงใจ และไม่เห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษ เนื่องจากไม่มีโอกาสใช้ในชีวิตจริง (ลำพูน มณฑล. 2534 : 1 - 7) อีกทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ดึงดูดความสนใจ

กระบวนการเรียนการสอนในปัจจุบันมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความพร้อม และใช้เวลาเพื่อการศึกษ กระบวนการสอนตามเอกัตภาพ เป็นกระบวนการที่จะช่วยให้เด็กที่เรียนช้าประสบความสำเร็จในการเรียนเช่นเดียวกับเด็กที่เรียนเร็ว และมีกำลังใจเรียน ขณะเดียวกันเด็กที่เรียนเร็วก็ไม่รู้สึกเบื่อหน่าย (ลัดดาวัลย์ กัณหสุวรรณ. 2518 : 34)

การเรียนด้วยตนเองเป็นรูปแบบการเรียนรายบุคคลที่ผู้เรียนมีอิสระในการเรียน เป็นผู้นำตนเองและเป็นกระบวนการพัฒนาที่มุ่งเน้นคุณค่าของคน คือการตัดสินใจ การตัดสินใจคุณค่า และการกระทำด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้เกิดความมั่นใจและภูมิใจ ในการเรียนรู้ด้วยตนเองจะไม่จำกัดเวลาเรียน ผู้เรียนสามารถใช้เวลาเรียนได้ตามความสามารถของตนเอง มีการจัดหน่วยการเรียน กระทำอย่างเป็นระบบ มีการใช้สื่อการเรียนแบบสื่อประสม และการประเมินจะเป็นแบบรายบุคคลเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ ไม่นำไปเปรียบเทียบกับบุคคลหรือกับกลุ่มอื่น (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2525 : 17)

ชุดการเรียนเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่สำคัญรูปแบบหนึ่ง ดังที่ ซูซีฟ อ่อนโคกสูง. (2524 : 1 - 2) ได้กล่าวว่า การที่บุคคลจะคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ ไม่มีวิธีการใดที่ใช้ในการเรียนการสอนได้ดีที่สุดเท่ากับการสอนที่ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และกิจกรรมรูปแบบที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองก็คือ การให้นักเรียนเรียนจากชุดการเรียน

ชุดการเรียนจัดว่าเป็นสื่อประสม (Multi - media) จัดไว้เป็นชุดๆ บรรจุในซอง กล่อง หรือกระเป๋า ในการสร้างจะใช้วิธีระบบเป็นหลัก จึงทำให้มั่นใจได้ว่า ชุดการเรียนจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ (บุญเกื้อ คอราเวช. 2530 : 66 - 67) เพราะการจัดกิจกรรมการสอนโดยการใช้สื่ออุปกรณ์หลายๆ อย่าง เช่น ภาพโปรงใส รูปภาพ โปสเตอร์ สไลด์ เป็นต้น (Brown. 1973 : 338) จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของครู ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนของผู้เรียน เพราะสื่อประสมที่จัดไว้เป็นระบบการแปรเปลี่ยนกิจกรรมและช่วยรักษาระดับความ

สนใจของผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา (กาญจนา เกียรติประวัติ. 2524 : 175 - 176) ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยจัดปัญหาการขาดแคลนครู ช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนมีความมั่นใจในการเรียนการสอน ช่วยให้ครูวัดผลผู้เรียนได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย (บัญชา นิยมแก้ว. 2540 : 4)

จากสภาพและแนวคิดดังกล่าวทำให้ผู้ศึกษาค้นคว้าสนใจที่จะพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Present Continuous Tense เพื่อแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล และเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสำหรับรายวิชาอื่นๆ อีกต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Present Continuous Tense ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/85

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ได้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Present Continuous Tense ที่มีประสิทธิภาพและเพื่อเป็นแนวทางที่จะผลิตชุดการเรียนรู้ในเนื้อหาอื่นๆ ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่นักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 562 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 48 คน แยกเป็น

การทดลองครั้งที่ 1 ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน

การทดลองครั้งที่ 2 ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน

การทดลองครั้งที่ 3 ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษหลัก 1 เรื่อง Present Continuous Tense ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) แบ่งเป็น 3 เรื่อง คือ

เรื่องที่ 1 ประธานและกริยา ing

ตอนที่ 1 คำนามและสรรพนาม

ตอนที่ 2 verb to be

ตอนที่ 3 กฎการเติม ing

เรื่องที่ 2 โครงสร้างประโยค

ตอนที่ 1 ประโยคบอกเล่า

ตอนที่ 2 ประโยคคำถาม

ตอนที่ 3 ประโยคปฏิเสธ

เรื่องที่ 3 การใช้ Present Continuous Tense

ตอนที่ 1 เหตุการณ์ที่กำลังกระทำอยู่

ตอนที่ 2 เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้

ตอนที่ 3 คำกริยาที่ไม่ใช้กับ Present Continuous Tense

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง รูปแบบของการให้ความรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้ผู้เรียนมีโอกาสใช้สื่อต่างๆ ในชุดการเรียนรู้เพื่อศึกษาด้วยตนเอง ภายในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองประกอบด้วย คำแนะนำการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง บัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรแบบฝึกหัด บัตรเฉลยแบบฝึกหัด บัตรแบบทดสอบ บัตรเฉลยแบบทดสอบ และสื่อต่างๆ ประกอบด้วย ภาพพลิก กระเป๋าม้วน บัตรคำ บัตรภาพ ภาพต่อ และ เกม ที่จัดขึ้นให้ผู้เรียนเรียนได้ในเวลาที่ต้องการตามความสามารถ และอัตราการเรียนรู้ของตนเอง ผู้เรียนจะได้ศึกษาเนื้อหาและทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ระบุไว้ในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เมื่อศึกษาจนจบเนื้อหาในแต่ละตอนตามลำดับแล้ว จึงทำการประเมินผลซึ่งสามารถรับทราบข้อมูลย้อนกลับทันทีได้จากแบบเฉลยที่กำหนดไว้

2. การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง การสร้างและปรับปรุงชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยการนำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นไปทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

3. ประสิทธิภาพของการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง ความสามารถของนักเรียนจากการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองไม่ต่ำกว่า 85/85

85 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนได้ถูกต้องเฉลี่ยร้อยละ 85

85 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ถูกต้องเฉลี่ยร้อยละ 85

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความจำ และความเข้าใจที่วัดได้จากความสามารถในการทำแบบทดสอบหลังเรียนจากชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้เพื่อสะดวกในการศึกษาค้นคว้าและเข้าใจมากยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาค้นคว้าได้แบ่งเอกสารและงานวิจัยออกเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวกับหลักการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา
  - 1.1 การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา
  - 1.2 การดำเนินการวิจัยและพัฒนา
  - 1.3 โอกาสในการทำการวิจัยและพัฒนา
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้
  - 2.1 ความหมายของชุดการเรียนรู้
  - 2.2 องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้
  - 2.3 หลักในการสร้างชุดการเรียนรู้
  - 2.4 ขั้นตอนในการผลิตชุดการเรียนรู้
  - 2.5 คุณค่าของชุดการเรียนรู้
  - 2.6 หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวกับชุดการเรียนรู้
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้
  - 3.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ
4. เอกสารที่เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
  - 4.1 โครงสร้างหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
5. เอกสารที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง
  - 5.1 ความหมายของการเรียนรู้ด้วยตนเอง
  - 5.2 ความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง
  - 5.3 ลักษณะของการเรียนรู้ด้วยตนเอง
  - 5.4 หลักการเรียนรู้ด้วยตนเอง
  - 5.5 องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยตนเอง
  - 5.6 การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง
  - 5.7 บทบาทของผู้เรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

6. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง
  - 6.1 งานวิจัยในประเทศไทย
  - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ
7. เอกสารเกี่ยวกับการสร้างบทเรียนด้วยตนเอง
  - 7.1 วัตถุประสงค์ของการสร้างบทเรียนด้วยตนเอง
  - 7.2 ลักษณะและคุณสมบัติของวัสดุการเรียนที่ใช้ในการเรียนด้วยตนเอง
  - 7.3 ขั้นตอนการสร้างบทเรียนด้วยตนเอง
  - 7.4 ข้อควรคำนึงในการสร้างบทเรียนด้วยตนเอง

1. เอกสารที่เกี่ยวกับหลักการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา

บอร์ก และกอลล์ (Borg and Gall. 1979 : 771 - 798) ; มอร์ริส (Morris. 1987) ; พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ (2531 : 21 - 24) ได้กล่าวถึงหลักการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาไว้ ดังนี้

การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา (Educational Research and Development หรือ R & D) เป็นการพัฒนาการศึกษาโดยพื้นฐานของการวิจัย (Research Based Education Development) เป็นกลยุทธ์หรือวิธีการสำคัญวิธีหนึ่งที่ยอมรับใช้ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการศึกษาโดยเน้นหลักเหตุผลและตรรกวิทยาเป้าหมายหลัก คือใช้เป็นกระบวนการในการพัฒนา และตรวจสอบคุณภาพของผลผลิตทางการศึกษา (Education Product) อันหมายถึง วัสดุครุภัณฑ์ทางการศึกษา ได้แก่ หนังสือแบบเรียน फिल्म สไลด์ เทปเสียง เทปโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ฯลฯ

1.1 การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา

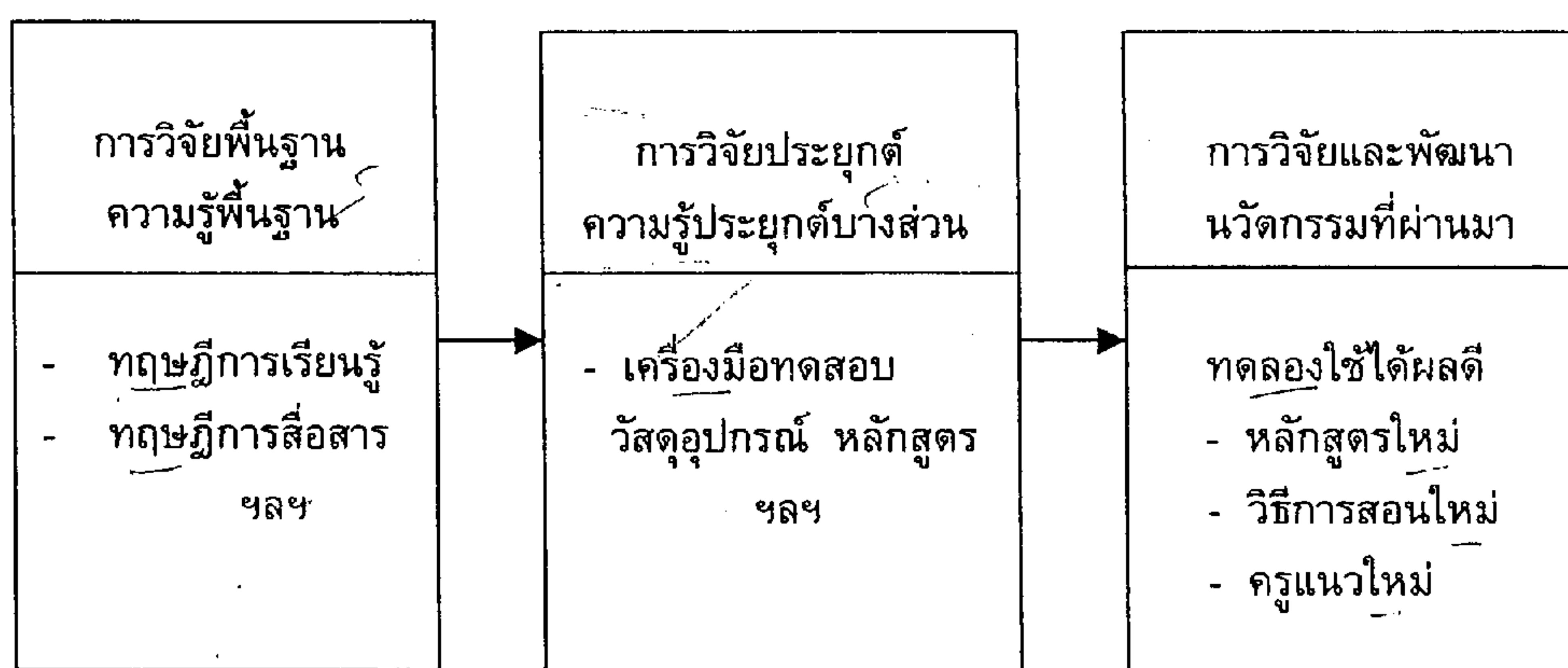
การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาแตกต่างจากการวิจัยทางการศึกษา 2 ประการ คือ

1. เป้าประสงค์ (Goal) การวิจัยทางการศึกษามุ่งค้นคว้าหาความรู้ใหม่โดยการวิจัยพื้นฐาน หรือมุ่งหาคำตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานโดยการวิจัยประยุกต์ แต่การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษามุ่งพัฒนา และตรวจสอบคุณภาพผลผลิตทางการศึกษา แม้ว่าการวิจัยทางการศึกษาหลายโครงการก็มีการพัฒนาผลผลิตทางการศึกษา เช่น การวิจัยเพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลของวิธีสอนหรืออุปกรณ์การสอน ผู้วิจัยอาจพัฒนาสื่อ หรือผลผลิตทางการศึกษา

สำหรับการสอนแต่ละแบบแต่ละผลผลิตเหล่านี้ ได้ใช้สำหรับการทดสอบสมมุติฐานของการวิจัยแต่ละครั้งเท่านั้น ไม่ได้พัฒนาไปสู่การใช้สำหรับโรงเรียนทั่วไป

2. การนำไปใช้ การวิจัยการศึกษามีช่องว่างระหว่างผลการวิจัยกับการนำไปใช้จริงอย่างกว้างขวาง กล่าวคือ ผลการวิจัยทางการศึกษาจำนวนมากอยู่ในตู้ ไม่ได้รับการพิจารณานำไปใช้ นักการศึกษาและนักวิจัยจึงพยายามหาทางลดช่องว่างดังกล่าวโดยวิธีที่เรียกว่า การวิจัยและพัฒนา

อย่างไรก็ตามการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษามีใช้สิ่งที่ใช้ทดแทนการวิจัยทางการศึกษาแต่เป็นเทคนิควิธีที่จะเพิ่มศักยภาพของการวิจัยการศึกษาให้มีผลต่อการจัดการทางการศึกษา คือ เป็นตัวเชื่อมเพื่อแปลงไปสู่ผลผลิตทางการศึกษาที่ใช้ประโยชน์ได้จริงในโรงเรียนทั่วไป ดังนั้นการใช้กลยุทธ์การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการศึกษา จึงเป็นการใช้ผลจากการวิจัยทางการศึกษา (ไม่ว่าจะเป็นการวิจัยพื้นฐานหรือการวิจัยประยุกต์) ให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น สามารถสรุปความสัมพันธ์และความแตกต่างดังภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์และความแตกต่างระหว่างการวิจัยการศึกษากับการวิจัยและพัฒนา

1.2 การดำเนินการวิจัยและพัฒนา

ขั้นตอนสำคัญของการวิจัยและพัฒนา มี 10 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 กำหนดผลผลิตทางการศึกษาที่จะทำการพัฒนา

ขั้นตอนแรกที่สำคัญที่สุดคือต้องกำหนดให้ชัดว่าผลผลิตทางการศึกษาที่จะวิจัยและพัฒนาคืออะไร โดยต้องกำหนด

1. ลักษณะทั่วไป
2. รายละเอียดของการใช้
3. วัตถุประสงค์ของการใช้

เกณฑ์ในการเลือกกำหนดผลผลิตการศึกษาที่จะวิจัยและพัฒนาอาจมี 4 ข้อ คือ

1. ตรงกับความต้องการที่จำเป็นหรือไม่
2. ความก้าวหน้าทางวิชาการมีพอเพียง ในการที่จะพัฒนาผลผลิตที่กำหนดได้หรือไม่

หรือไม่

3. บุคลากรที่มีอยู่ มีทักษะความรู้และประสบการณ์จำเป็นต่อการวิจัยและพัฒนาหรือไม่

หรือไม่

4. ผลผลิตนั้นจะพัฒนาขึ้นในเวลาอันสมควรได้หรือไม่

ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คือ การศึกษาทฤษฎีและงานวิจัย การสังเกตภาคสนามซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้ผลผลิตการศึกษาที่กำหนด ถ้ามีความจำเป็นผู้ทำการวิจัยและพัฒนาอาจต้องทำการศึกษาวิจัยขนาดเล็ก เพื่อหาคำตอบซึ่งงานวิจัยและทฤษฎีที่มีอยู่ไม่สามารถตอบได้ ก่อนที่จะเริ่มทำการพัฒนาต่อไป

ขั้นที่ 3 วางแผนการวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการใช้ผลผลิต
2. ประมาณการค่าใช้จ่ายกำลังคนและระยะเวลาที่ต้องใช้เพื่อศึกษาความเป็นไปได้

ได้

ขั้นที่ 4 พัฒนารูปแบบขั้นตอนของผลผลิต

ขั้นนี้เป็นขั้นการออกแบบและจัดทำผลผลิตการศึกษาตามที่วางไว้ เช่น ถ้าเป็นโครงการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นก็ต้องออกแบบหลักสูตร เตรียมวัสดุ คู่มือ ผู้ฝึกอบรม เอกสารในการฝึกอบรมและเครื่องมือการประเมินผล

ขั้นที่ 5 ทดลองหรือทดสอบผลผลิตครั้งที่ 1

โดยนำผลผลิตที่ออกแบบและจัดเตรียมไว้ในขั้นที่ 4 ไปทดลองใช้เพื่อทดสอบคุณภาพขั้นต้นของผลผลิตในโรงเรียน จำนวน 1 - 3 โรงเรียน ใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเล็ก 6 - 12 คน ประเมินผลโดยการใช้แบบสอบถาม การสังเกต และการสัมภาษณ์ แล้วรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์

ขั้นที่ 6 ปรับปรุงผลผลิตครั้งที่ 1

นำข้อมูลและผลจากการทดลองใช้จากขั้นตอนที่ 5 มาพิจารณาปรับปรุง

ขั้นที่ 7 ทดลองหรือทดสอบผลผลิตครั้งที่ 2

ขั้นนี้ให้นำผลผลิตปรับปรุงไปทดลองเพื่อทดสอบคุณภาพผลผลิตตามวัตถุประสงค์โรงเรียนจำนวน 5 - 15 โรงเรียน ใช้กลุ่มตัวอย่าง 30 - 100 คน ประเมินผลเชิงปริมาณในลักษณะ Pre - test กับ Post - test นำผลไปเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของการใช้ผลผลิต อาจมีกลุ่มควบคุม กลุ่มการทดลองถ้าจำเป็น

ขั้นที่ 8 ปรับปรุงผลผลิตครั้งที่ 2

นำข้อมูลและผลจากการทดลองใช้จากขั้นที่ 7 มาพิจารณา ปรับปรุง

ขั้นที่ 9 ทดลองหรือทดสอบผลผลิตครั้งที่ 3

ขั้นนี้ให้นำผลิตภัณฑ์ที่ปรับปรุงไปทดลองเพื่อทดสอบคุณภาพการใช้งานของผลผลิตโดยใช้ตามลำพังในโรงเรียน 10 - 30 โรงเรียน ใช้กลุ่มตัวอย่าง 40 - 200 คน ประเมินผลโดยการใช้แบบสอบถาม การสังเกตและการสัมภาษณ์ แล้วรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์

ขั้นที่ 10 ปรับปรุงผลผลิตครั้งที่ 3

นำข้อมูลและผลการทดลองขั้นที่ 9 มาพิจารณา ปรับปรุงเพื่อผลิตและเผยแพร่ต่อไป

หลังจากนี้ไป ก็จะนำออกไปเผยแพร่โดยเสนอรายงานเกี่ยวกับผลการวิจัยและพัฒนาผลผลิตในที่ประชุม สัมมนาทางวิชาการหรือวิชาชีพ ส่งไปเผยแพร่ในวารสารทางวิชาการ และติดต่อกับหน่วยงานทางการศึกษา เพื่อจัดทำผลผลิตทางการศึกษาเผยแพร่ไปใช้ในโรงเรียนต่าง ๆ หรือติดต่อบริษัทเพื่อผลิตจำหน่ายต่อไป

1.3 โอกาสในการทำการวิจัยและพัฒนา

การวิจัยและพัฒนาในโครงการใหญ่ ๆ อาจต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามารถหาแหล่งทุนสนับสนุนได้ไม่ยากนัก อย่างไรก็ตามนักวิจัยและนักศึกษาอาจจัดทำโครงการวิจัยและพัฒนาขนาดเล็กได้ ตัวอย่างเช่น การวิจัยและพัฒนา

เกมสำหรับใช้ในการสอนเพื่อพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์ของนักเรียน การวิจัยและพัฒนา กิจกรรมสำหรับเพิ่มวุฒิภาวะ (Maturity) ของนักเรียนถ้าวิจัยและพัฒนาเกมหรือกิจกรรมที่มี ประสิทธิภาพแล้วก็เผยแพร่ใช้ในโรงเรียนทั่วไปได้ เป็นโครงการที่มุ่งเป้าหมายเฉพาะอย่าง ใช้ วัสดุง่าย ๆ ค่าใช้จ่ายไม่สูง และใช้เวลาไม่มากนัก

โดยสรุปแล้ว การวิจัยและพัฒนาเป็นรูปแบบการวิจัยที่จะทำให้การวิจัยการศึกษา ทั้งการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยประยุกต์ ได้รับการนำไปใช้ในการปรับปรุง หรือพัฒนาการ ศึกษามากยิ่งขึ้น เพราะการวิจัยและพัฒนาเน้นการพัฒนาผลผลิตทางการศึกษา ที่ใช้ในการ จัดการศึกษาอย่างกว้างขวาง ขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาส่วนใหญ่เหมือนขั้นตอนการวิจัย การศึกษาและขั้นตอนที่ 7 เหมือนการวิจัยเชิงประเมินผล (Evaluation Research) อีกด้วย การที่จะส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย และพัฒนาทางการศึกษาในเมืองไทย จึงไม่เป็นสิ่งที่ ยากเกินไป เพราะการวิจัยการศึกษาได้เจริญก้าวหน้าในประเทศไทย มาเป็นเวลานาน หน่วยราชการระดับสูงหลายแห่งมีการทำวิจัยการศึกษาอย่างจริงจัง ในทางการศึกษาและ การเรียนการสอน มีการเปิดสอนสาขาวิชาการวิจัยการศึกษากันถึงระดับปริญญาเอก ดังนั้น หากนักการวิจัยการศึกษาไทยสนใจการวิจัย และพัฒนาเพิ่มขึ้นจะทำให้ได้สิ่งแปลกใหม่ ๆ ที่มี ประโยชน์ต่อวงการการศึกษาไทย (บุญสืบ พันธุ์ดี. 2537 : 84 - 85)

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้

2.1 ความหมายของชุดการเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้ เป็นเทคโนโลยีทางการศึกษาที่นำมาใช้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียน การสอนโดยใช้วิธีการเชิงระบบให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเอกัตภาพของตนเอง ดังนั้น จึงมี นักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่าชุดการเรียนรู้ในทฤษฎีต่าง ๆ พอสรุปได้ดังนี้

ณรงค์ เทียนส่ง และคณะ (2523 : 1) ได้กล่าวว่าชุดการเรียนรู้ คือหน่วยการเรียนรู้ อย่างหนึ่ง ซึ่งได้ถูกเขียนและจัดรูปแบบในเชิงวิทยาศาสตร์และจิตวิทยา ให้ผู้เรียนสามารถ ศึกษาและทำความเข้าใจด้วยตนเอง

กาญจนา เกียรติประวัติ (2524 : 60 - 61) ได้กล่าวถึงชุดการเรียนรู้ว่า “ชุดการสอน” (Instructional Package) เป็นคำที่ใช้กันมาตั้งแต่ดั้งเดิม ปัจจุบันเปลี่ยนมาใช้ คำว่า “ชุดการเรียนรู้” (Learning Package) เพื่อย้ำถึงแนวการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนมีโอกาสใช้สื่อต่างๆ ในชุดการเรียนรู้เพื่อศึกษาด้วยตนเอง ภายในชุดการเรียนรู้ จะประกอบด้วย คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์

เช่น รูปภาพ เทป วัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ และการมอบหมายงานเพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์กว้างขวางมากขึ้น

บุญเกื้อ คอระหาเวช (2530 : 66 - 67) ได้กล่าวถึงชุดการเรียนรู้ว่า ชุดการเรียนรู้จัดว่าเป็นสื่อประสม (Multi - media) ที่จัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ จัดไว้เป็นชุด ๆ บรรจุในซอง กล่อง หรือกระเป๋า ในการสร้างจะใช้วิธีระบบเป็นหลักจึงทำให้มั่นใจได้ว่า ชุดการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้

* ยุพิน พิพิธกุล และ อรพรรณ ตันบรรจง (2531 : 181) ได้กล่าวถึงความหมายของชุดการเรียนรู้ว่า ชุดการเรียนรู้การสอนรายบุคคล เป็นชุดการเรียนรู้การสอนที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยในชุดการเรียนรู้การสอนจะประกอบด้วย บัตรคำสั่ง บัตรกิจกรรม บัตรเนื้อหา บัตรแบบฝึกหัดหรือบัตรงานพร้อมเฉลย บัตรทดสอบพร้อมเฉลย ในชุดการเรียนรู้การสอนนั้นจะมีสื่อการเรียนรู้การสอนไว้พร้อม เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ประกอบการเรียนเรื่องนั้น ๆ

กรองกาญจน์ อรุณรัตน์ (2536 : 265) กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้หมายถึง ชุดของโปรแกรมสื่อประสมที่มีการนำวิธีการจัดระบบมาใช้ในการนำเสนอเนื้อหาและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเองตามความสามารถและรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน

ฟิลิปและแคพเฟอร์ (Philip and Kapfer. 1972 : 3 - 10) ได้กล่าวถึงชุดการเรียนรู้ว่าเป็นรูปแบบของการสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งประกอบด้วยคำแนะนำที่ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมจนบรรลุพฤติกรรมที่เป็นผลของการเรียนรู้ เนื้อหาที่นำมาสร้างเป็นชุดการเรียนรู้นั้นได้มาจากขอบข่ายของความรู้ที่หลักสูตรต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้

สมิท (Smith. 1973 : 24 - 25) ได้อธิบายเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้ว่าในการใช้ชุดการเรียนรู้เราจะต้องยอมให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนข้ามขั้นชุดการเรียนรู้ในบางหน่วยได้ เมื่อผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้หรือสอบได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ และจะต้องยอมให้นักเรียนได้มีโอกาสตรวจผลความก้าวหน้าของตนเองก่อนที่จะวัดผล ในการจัดกิจกรรมให้แก่ผู้เรียนนั้นจะต้องจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกและหาวิธีการต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียนด้วย เพื่อที่จะให้การเรียนนั้นได้บรรลุเป้าหมาย เช่น

1. ใช้สื่อหลาย ๆ อย่าง เพื่อให้เกิดประสบการณ์ทางการเรียนรู้ดีขึ้น
2. หาวิธีการหลาย ๆ รูปแบบ โดยมีจุดประสงค์และกระบวนการหลายอย่าง เช่น อาจจะจัดให้เป็นไปตามขนาดของกลุ่ม และจัดหาวิธีการที่เหมาะสมเฉพาะแต่ละกลุ่มด้วย
3. แบ่งเนื้อหาออกเป็นขั้นตอนตามลำดับความยากง่าย
4. จัดหากิจกรรมหลาย ๆ อย่างให้ผู้เรียนได้เลือก และมีส่วนร่วมในบทเรียน

นอกจากนี้ สมิท ยังได้อธิบายเพิ่มเติมอีกว่า ชุดการเรียนรู้ที่ดีนั้นจะต้องมีสิ่งดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เช่น มีสีสันต่าง ๆ มีภาพประกอบตามความจำเป็น รวบรวมสื่อและเรื่องราวต่าง ๆ ใส่กล่องเล็ก ๆ ที่เหมาะสม จะทำให้เกิดความสะดวกสบายในการเก็บรักษาและการนำเอามาใช้อีกด้วย

ดวน (Duane. 1973 : 169) กล่าวถึงชุดการเรียนรู้ว่า เป็นการเรียนรายบุคคล (Individual Instruction) อีกรูปแบบหนึ่งซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนตามเป้าหมาย ผู้เรียนจะเรียนไปตามอัตราความสามารถ และความต้องการของตนเอง

เวบเบอร์ (Webber. 1977 : 329) กล่าวว่า การเรียนจากชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ลงมือกระทำกิจกรรมในการเรียนด้วยตนเองตลอดเวลา ดังนั้นถ้าผู้เรียนยังเป็นเด็กเล็กที่ยังไม่มีวุฒิภาวะและวินัยในตนเองเพียงพอแล้ว ย่อมทำให้การเรียนไร้ประสิทธิภาพทั้งนี้เพราะเด็กอาจจะไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ในการเรียน ไม่เข้าใจงานที่สั่งให้ทำ หรือขาดการมีส่วนร่วมอย่างแข็งแกร่งในการเรียน เพราะมีช่วงความสนใจสั้นจึงเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน

สรุปได้ว่าชุดการเรียนรู้หมายถึง วิธีการจัดการเรียนโดยอาศัยระบบสื่อประสม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้ โดยวิธีการศึกษาด้วยตนเองตามความสามารถและรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละบุคคล

2.2 องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2530 : 71) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ว่า สามารถจำแนกได้ 4 ส่วนด้วยกัน คือ

1. คู่มือ เป็นคู่มือสำหรับผู้เรียนภายในจะมีคำชี้แจงถึงวิธีการใช้ชุดการเรียนรู้อย่างละเอียด อาจทำเป็นเล่มหรือเป็นแผ่นพับก็ได้
2. บัตรคำสั่งหรือคำแนะนำ จะเป็นส่วนที่บอกให้ผู้เรียนดำเนินการเรียน หรือประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ประกอบด้วยคำอธิบายเรื่องที่จะศึกษาคำสั่งให้ผู้เรียนดำเนินการกิจกรรม และการสรุปบทเรียน บัตรนี้นิยมใช้กระดาษแข็งตัดเป็นบัตรขนาด 6 x 8 นิ้ว
3. เนื้อหาสาระและสื่อ จะบรรจุไว้ในรูปของสื่อการสอนต่าง ๆ อาจประกอบด้วยบทเรียนโปรแกรม สไลด์ แผ่นภาพ หุ่นจำลอง ฯลฯ ผู้เรียนจะศึกษาจากสื่อการสอนต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในชุดการเรียนรู้ ตามบัตรคำสั่งที่กำหนดไว้

4. แบบประเมินผล ผู้เรียนจะทำการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองก่อนและหลังเรียน แบบประเมินผลอาจเป็นแบบฝึกหัดให้เติมคำลงในช่องว่าง เลือกคำตอบที่ถูกต้อง จับคู่ ผลจากการทดลองหรือทำกิจกรรม

กิดานันท์ มะลิทอง (2531 : 181) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. คู่มือ สำหรับผู้สอนในการใช้ชุดการเรียนรู้ และสำหรับผู้เรียนในชุดการเรียนรู้
2. คำสั่ง เพื่อกำหนดแนวทางในการเรียน
3. เนื้อหาสาระบทเรียน จะจัดอยู่ในรูปของสื่อต่าง ๆ เช่น สไลด์ เทป ฯลฯ
4. กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการกำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนทำรายงาน หรือค้นคว้า ต่อจากที่เรียนไปแล้ว

5. การประเมินผล เป็นแบบทดสอบที่เกี่ยวกับเนื้อหาของบทเรียนนั้น

บุญชม ศรีสะอาด (2537 : 95 - 96) ได้กล่าวว่าชุดการเรียนการสอน จะมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้านดังนี้

คู่มือการใช้ชุด การเรียนรู้	บัตรงาน	แบบทดสอบวัดผลความ ก้าวหน้าของผู้เรียน	สื่อการสอน ต่าง ๆ

ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบที่สำคัญของชุดการเรียนการสอน

1. คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ เป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้ชุดการเรียนการสอน ศึกษาและปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ อาจประกอบด้วยแผนการสอน สิ่งที่ต้องเตรียมก่อนสอน บทบาทของผู้เรียน การจัดชั้นเรียน (ในกรณีของชุดการสอนที่มุ่งใช้กับกลุ่มย่อย เช่น ในศูนย์การเรียนรู้)

2. บัตรงาน เป็นบัตรที่มีคำสั่งว่าจะให้ผู้เรียนปฏิบัติอะไรบ้าง โดยระบุกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนของการเรียน

3. แบบทดสอบวัดผลความก้าวหน้าของผู้เรียน เป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับตรวจว่าหลังจากเรียนชุดการเรียนการสอนจบแล้ว ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนที่กำหนดไว้หรือไม่

4. สื่อการเรียนต่างๆ เป็นสื่อสำหรับผู้เรียนได้ศึกษา มีหลายชนิดประกอบกัน อาจเป็นประเภทสิ่งพิมพ์ เช่น บทความ เนื้อหาเฉพาะเรื่อง จุลสาร บทเรียนโปรแกรมหรือ ประเภทโสตทัศนูปกรณ์ เช่น รูปภาพ แผนภูมิต่างๆ เทปบันทึกเสียง फिल्मสตริป สไลด์ ขนาด 2 x 2 นิ้ว ของจริง เป็นต้น

ฮุสตัน และคนอื่น ๆ (วาสนา ชาวหา. 2525 : 140 ; อ้างอิงจาก Houston and others. 1972) ได้ให้ส่วนประกอบของชุดการเรียนไว้ ดังนี้

1. คำชี้แจง (Prospectus) ในส่วนนี้จะอธิบายถึงความสำคัญของจุดมุ่งหมาย ขอบข่ายของชุดการเรียน สิ่งที่คุณเรียนต้องมีความรู้ก่อนเรียน และขอบข่ายของกระบวนการทั้งหมดในชุดการเรียน

2. จุดมุ่งหมาย (Objectives) คือข้อความที่แจ่มชัดไม่กำกวม ที่กำหนดว่า ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จอะไร หลังจากเรียนแล้ว

3. การประเมินผลเบื้องต้น (Pre - Assessment) มีจุดประสงค์ 2 ประการ คือ เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนอยู่ในระดับใดในการเรียนนั้น และเพื่อดูว่าเขาได้ผลสัมฤทธิ์ตาม ความมุ่งหมายเพียงไร

4. การกำหนดกิจกรรม (Enabling Activities) คือการกำหนดแนวทางและวิธี เพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นด้วย

5. การประเมินผลครั้งสุดท้าย (Post - Assessment) เป็นข้อสอบที่วัดผล หลังจากการเรียนแล้ว

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของชุดการเรียน สิ่งที่เป็นต้องมี คือ คำชี้แจง เป้าหมาย วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อ และแบบทดสอบ

2.3 หลักในการสร้างชุดการเรียน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 123) ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2526 : 199 - 200) ได้กล่าวถึงหลักในการผลิตชุดการเรียนไว้ 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ กำหนดเป็นหมวดวิชา
2. กำหนดหน่วยการสอน แบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยการสอน
3. กำหนดหัวเรื่อง ในการสอนแต่ละหน่วยควรแบ่งประสบการณ์ออกเป็น 4 - 6 หัวเรื่อง
4. กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการ สรุปรวมแนวคิด สาระ และ หลักเกณฑ์ สำคัญไว้

5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง โดยเขียนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
7. กำหนดแบบประเมินผล ต้องประเมินให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้แบบทดสอบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากใช้ชุดการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่
8. เลือกและผลิตสื่อการเรียนรู้
9. หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เพื่อเป็นการประกันว่า ชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ตามเกณฑ์ที่กำหนด อาจตั้งเป็น 90/90 สำหรับเนื้อหาที่เป็นความจำและไม่ต่ำกว่า 80/80 สำหรับวิชาทักษะโดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการเพื่อช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล
10. การใช้ชุดการเรียนรู้ เป็นขั้นนำไปใช้ซึ่งจะต้องตรวจสอบปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2530 : 75) ได้กำหนดวิธีการออกแบบการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองไว้เป็นลำดับ ดังนี้

1. การออกแบบชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. ขั้นตอนการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้
  - 2.1 ศึกษาหลักสูตรทั้งด้านจุดประสงค์และเนื้อหา
  - 2.2 ศึกษากลุ่มเป้าหมายว่าผู้เรียนเป็นใคร
  - 2.3 เขียนจุดประสงค์ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้
  - 2.4 สร้างแบบประเมินผลหรือแบบทดสอบ
  - 2.5 เลือกวิธีการเรียนหรือกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ และเนื้อหา
  - 2.6 สร้าง จัดหา รวบรวมสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่กำหนด
  - 2.7 ผลิตต้นแบบของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
  - 2.8 การตรวจสอบคุณภาพของชุดการเรียนรู้เบื้องต้น โดยการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและนำไปทดลองใช้กับกลุ่มเล็กๆ ประมาณ 3 - 5 คน เพื่อตรวจสอบลักษณะการใช้ภาษาและความยากง่ายของเนื้อหา
  - 2.9 การทดลองหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการนำไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายประมาณ 30 คน และปรับปรุงแก้ไขตามข้อค้นพบ

3. การวางแผนการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. การติดตามการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.4 ขั้นตอนในการผลิตชุดการเรียนรู้

การผลิตชุดการเรียนรู้มีขั้นตอนที่สามารถแยกเป็นหัวข้อตามแนวทางที่นักการศึกษาให้ไว้ ดังนี้

ชม ภูมิภาค (2523 : 109) ให้แนวทางขั้นตอนในการผลิตชุดการเรียนรู้เรียงลำดับไว้ดังนี้คือ

1. จัดหาคณะกรรมการผู้ร่วมงานการผลิตชุดการเรียนรู้
2. กำหนดเนื้อหาวิชาและความสัมพันธ์กับหน่วยของเวลา
3. กำหนดวัตถุประสงค์
4. จัดลำดับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์
5. วางแผนดำเนินการสอน
6. เลือกหาวิธีการที่เหมาะสมตามหลักเกณฑ์
7. ทำคู่มือการเรียนรู้ พร้อมผลิตสื่อตามแผน
8. ทำชุดการเรียนรู้ไปใช้กับผู้เรียนรายบุคคล แล้ววัดผล
9. นำมาปรับปรุงแก้ไข
10. นำชุดการเรียนรู้ไปใช้กับผู้เรียนกลุ่มตั้งแต่ 5 คนขึ้นไปแล้ววัดผล
11. นำมาปรับปรุงแก้ไข
12. นำชุดการเรียนรู้ไปใช้กับชั้นเรียน
13. นำมาปรับปรุงแก้ไข
14. สรุปผล
15. ทำการผลิตชุดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์
16. นำออกไปใช้และปรับปรุงเพิ่มเติมเพื่อความทันสมัย

นิพนธ์ สุขปรีดี (2528 : 12) กล่าวว่า ในการทำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์หลักสูตร เพื่อตั้งจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมของการเรียน (Terminal Objective)

2. วิเคราะห์ภารกิจหาเป้าหมายย่อยของพฤติกรรมสุดท้าย (Sub - Terminal Objective)

3. จัดทำเนื้อหาสนองเป้าหมายย่อยในแต่ละเป้าหมายโดยละเอียด อาจทำออกมาในลักษณะของคำถาม

4. ออกแบบสื่อและกิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนศึกษาเพื่อให้สามารถตอบคำถามได้

5. จัดทำสื่อให้มีแรงจูงใจในการเรียน และเสนอแนะกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเสมอภาคทั่วทุกคนและรู้ผลการเรียนทั่วถึง เพื่อให้ทุกคนได้รับการเสริมแรง

6. ต้องให้แน่ใจว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ทำเสร็จสามารถใช้ได้ในสถานการณ์จริง จะต้องมีการทดลองกับผู้เรียนที่เป็นตัวอย่างของกลุ่มเป้าหมาย

7. ปรับปรุงชุดการเรียนรู้จากข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงทางด้านการสื่อความหมาย วัสดุที่ใช้ ค่าการลงทุน เป็นต้น

8. นำไปใช้ในศูนย์สื่อการเรียนรู้และการวิจัย เพื่อปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา
เลวิส (Lewis. 1968 : 329) ได้อธิบายถึง การสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาหลักสูตร จะต้องทำตามขั้นตอน ดังนี้

1. ยึดมั่นในจุดมุ่งหมายของกรศึกษา

2. กำหนดเป้าหมายเฉพาะของการเรียน

3. จัดสภาพห้องเรียนและกิจกรรมที่จำเป็นอื่นๆ เพื่อสนับสนุนให้การเรียนรู้ของผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้

4. เลือกและจัดวัสดุ แบ่งเครื่องมือและอำนวยความสะดวกในการทำงาน

ฮีทเทอร์ (Heathers. 1977 : 344) ได้ให้ขั้นตอนสำหรับครูผู้สร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร ตัดสินใจเลือกสิ่งที่จะให้นักเรียนได้ศึกษาแล้วจัดลำดับชั้นเนื้อหาให้ต่อเนื่องจากง่ายไปหายาก

2. ประเมินผลความรู้พื้นฐานประสบการณ์เดิมของนักเรียน

3. เลือกกิจกรรมการเรียนรู้ วิธีสอนและสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยคำนึงถึงความพร้อม และความต้องการของนักเรียน

4. กำหนดรูปแบบการเรียนรู้

5. กำหนดหน้าที่ของผู้ประสานงาน หรือจัดอำนวยความสะดวกในการเรียน
6. สร้างแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนว่าบรรลุเป้าประสงค์ในการเรียนหรือไม่

ไม่

2.5 คุณค่าของชุดการเรียนรู้

นิพนธ์ ศุภปรีดี (2525 : 76 - 77) วาสนา ชาวหา (2525 : 139 - 140) และวิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 192) ได้กล่าวถึงคุณค่าของชุดการเรียนรู้ สรุปได้ดังนี้

1. ส่งเสริมการศึกษาเป็นรายบุคคล ผู้เรียนได้เรียนตามความสนใจ ตามเวลา และโอกาสที่เอื้ออำนวยต่อผู้เรียน ไม่ต้องกังวลว่าจะตามเพื่อนไม่ทัน หรือต้องเสียเวลาคอยเพื่อน

2. นักเรียนสามารถนำไปเรียนที่ใดก็ได้ตามสะดวก ช่วยการจัดการศึกษานอกระบบ

3. ช่วยขจัดปัญหาขาดแคลนครูได้เป็นบางโอกาส

4. ช่วยอำนวยความสะดวกในการสอนของครู ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สันทัด ภีบาลสุข และพิมพ์ใจ ภีบาลสุข (2525 : 199) ได้กล่าวถึงคุณค่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองว่า

✓ 1. ช่วยรักษาความสนใจของผู้เรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษาอยู่ เพราะชุดการเรียนรู้จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตนมากที่สุด

✓ 2. ผู้เรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนได้ตามความสามารถ ความสนใจและมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ผูกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

3. ช่วยให้ผู้เรียนจำนวนมากได้รับความรู้แนวเดียวกัน

4. ทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของครู ชุดการเรียนรู้สามารถทำให้ผู้เรียนเรียนได้ตลอด ไม่ว่าผู้สอนจะมีสภาพหรือความคับข้องทางอารมณ์ มากน้อยเพียงใด ช่วยให้การเรียนเป็นอิสระจากบุคลิกภาพของครู เนื่องจากชุดการเรียนรู้ช่วยถ่ายทอดเนื้อหาได้ ดังนั้นครูที่พูดไม่เก่งก็สามารถสอนให้มีประสิทธิภาพได้

✓ 5. ช่วยให้ครูวัดผลผู้เรียนได้ตรงตามความมุ่งหมาย

✓ 6. ช่วยลดภาระและช่วยสร้างความมั่นใจให้แก่ครู เพราะชุดการเรียนรู้ผลิตไว้เป็นหมวดหมู่สามารถนำไปใช้ได้ทันที ช่วยขจัดปัญหาการขาดแคลนครูผู้ชำนาญเพราะชุดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้ด้วยตนเอง หรือต้องการความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อย

✓ 7. ช่วยสร้างเสริมการเรียนรู้แบบต่อเนื่องหรือการศึกษานอกระบบ เพราะชุดการเรียนรู้สามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ทุกสถานที่ทุกเวลา

✓ 8. แก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคลเพราะชุดการเรียนรู้สามารถทำให้ผู้เรียนเรียนตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และโอกาสเอื้ออำนวยแก่ผู้เรียนซึ่งแตกต่างกัน เป็นประโยชน์สำหรับการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

✓ แอริสเบอร์เกอร์ (สุนทรี หิมารัตน์. 2533 : 42 ; อ้างอิงจาก Harrisberger. 1973 : 201 - 205) ได้กล่าวถึงคุณค่าของชุดการเรียนรู้ไว้ 5 ประการ คือ

1. นักเรียนสามารถทดสอบตนเองดูก่อนว่า มีความสามารถอยู่ในระดับไหนหลังจากนั้นก็เริ่มต้นเรียนในสิ่งที่ตนเองไม่ทราบ ทำให้ไม่ต้องเสียเวลากลับมาเรียนในสิ่งที่นักเรียนเรียนรู้แล้ว

2. นักเรียนสามารถนำบทเรียนไปเรียนที่ไหนก็ได้ตามความพอใจ โดยไม่จำกัดเป็นเรื่องของเวลาหรือสถานที่

3. เมื่อเรียนจบแล้วนักเรียนสามารถทดสอบตัวเองได้ทันที เมื่อไรก็ได้และทราบผลการเรียนของตนเองทันทีเช่นกัน

4. นักเรียนจะมีโอกาสได้พบปะหารือกับครูมากขึ้น เพราะนักเรียนเรียนด้วยตนเอง ครูมีเวลาให้คำปรึกษากับนักเรียนที่มีปัญหาในขณะใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

5. นักเรียนจะได้รับคะแนนอะไรนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของนักเรียนหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเอง ไม่มีคำว่าสอบตกสำหรับนักเรียนที่ไม่สำเร็จ แต่จะให้นักเรียนกลับไปศึกษาในเรื่องเดิมนั้นใหม่ จนกว่าผลการเรียนจะได้ตามมาตรฐานตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

✓ 2.6 หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวกับชุดการเรียนรู้

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2526 : 199) ได้กล่าวถึงหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ชุดการเรียนรู้ที่เป็นสื่อกิจกรรมการเรียนรู้ จัดทำขึ้นเพื่อสนองความสามารถ ความสนใจและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทฤษฎีที่ว่าด้วยความแตกต่างระหว่างบุคคลจึงนำมาใช้เป็นทฤษฎีพื้นฐานในการจัดทำและการใช้ชุดการเรียนรู้

2. หลักการเกี่ยวกับสื่อประสม ชุดการเรียนเป็นสื่อประสม ซึ่งหมายถึงการใช้สื่อหลาย ๆ อย่างที่เสริมซึ่งกันและกันอย่างมีระบบ มาใช้เป็นแนวทางการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อได้อย่างเหมาะสม

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ ชุดการเรียนเป็นสื่อการเรียนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนอย่างแข็งขัน และได้รับข้อมูลย้อนกลับอย่างฉับพลัน อีกทั้งได้รับประสบการณ์แห่งความสำเร็จหรือการเสริมแรง มีการเรียนเป็นขั้น ๆ ตามความสามารถของผู้เรียน ดังนั้นชุดการเรียนจึงจัดทำขึ้นมาโดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้

4. หลักในการวิเคราะห์ระบบ ชุดการเรียนจัดทำขึ้นมาโดยอาศัยวิธีวิเคราะห์ระบบ มีการทดลองปรับปรุงแก้ไขจนเป็นที่เชื่อถือได้ จึงนำออกใช้และเผยแพร่ กิจกรรม การเรียนการสอนโดยใช้ชุดการเรียนได้อาศัยวิธีระบบเป็นหลักทั้งสิ้น ทั้งนี้เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนนั้นดำเนินไปได้อย่างสัมพันธ์กันทุกขั้นตอน

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียน

3.1 งานวิจัยในประเทศ

อุษา คำประกอบ (2530 : 97) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติทางวิทยาศาสตร์ด้านความมีเหตุผล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิทยาศาสตร์โดยใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองกับการสอนตามคู่มือครู พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ

สุรรัตน์ จินดาวงษ์ (2531 : 104) ได้ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และมโนภาพแห่งตนทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนกับที่เรียนโดยครูสอน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์แตกต่างกับกลุ่มที่เรียนโดยครูสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีมโนภาพแห่งตนทางวิทยาศาสตร์แตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บรรจง แก้ววิเศษกุล (2533 : 47 - 48) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาและประเมินผลชุดการเรียนการสอนซ่อมเสริมทักษะการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการเรียนการสอนทั้ง 4 ชุด มีประสิทธิภาพ

บรรจงลักษณ์ แจ่มพุ่ม (2533 : 96 - 97) ได้ทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กรแก้ว อัจฉริย์ (2537 : 120) ได้ทำการพัฒนาชุดการเรียนรู้รายบุคคลเพื่อ เสริมสร้างสมรรถภาพเลขานุการในสังคมสารสนเทศ ผลการศึกษาหาประสิทธิภาพของ ชุดการเรียนรู้หลังการทดลองครั้งสุดท้ายได้เท่ากับ 94/92 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 90/90 และค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบหลังการใช้สูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้ รายบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากชุดการเรียนรู้ รายบุคคลที่สร้างขึ้นมีความน่าเชื่อถือได้ ร้อยละ 95

เยาวมาลย์ ไสวรรณ (2537 : 95 - 97) ได้ทำการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการ พัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า

1. คะแนนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภายหลัง การฝึกของกลุ่มทดลองมีความสัมพันธ์กันในระดับ .92 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่ากลุ่มทดลองทำคะแนนแบบฝึกหัดสูงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็จะสูงตาม

2. ผลต่างของคะแนนหลังฝึกกับก่อนฝึกของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคะแนนความคงทนในการเรียนรู้ของกลุ่ม ทดลองไม่แตกต่างกัน

มนตรี เพชรอินทร์ (2538 : 58 - 59) ได้ทำการวิจัยพัฒนาชุดการเรียนรู้เพื่อ ฝึกทักษะเรื่องการผลิตแผ่นภาพโปรงใสสำหรับครูวิทยาศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่าชุดการเรียนรู้ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 90/90 การประเมินของผู้เชี่ยวชาญเป็น ร้อยละ 91.37 เมื่อทดลองกับครูวิทยาศาสตร์มีประสิทธิภาพ 100.00/91.86 และการใช้ ชุดการเรียนรู้ทำให้ครูวิทยาศาสตร์มีความรู้สูงกว่าการอบรมตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แมค โดนอลด์ (Mc Donald. 1971 : 432 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนา และประเมินผลชุดการเรียนรู้การสอนสื่อประสม แบบกิจกรรมรายบุคคล สำหรับใช้สอนซ่อมเสริม

ในวิทยาลัยชุมชนซานเมื่อง ผลการวิจัยพบว่า คะแนนสอบหลังการสอนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติ

บรูซ (Bruce. 1972 : 429 - A) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบวิธีสอนโดยใช้ชุดการเรียนการสอนกับการสอนแบบธรรมดา ที่มหาวิทยาลัยไอโอวา พบว่า การสอนโดยใช้ชุดการเรียนการสอนได้ผลดีกว่าการสอนแบบธรรมดา

บรอว์เลย์ (Brawley. 1975 : 4280 - A) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพของชุดการเรียนแบบสื่อประสม สอนเรื่องการบอกเวลาสำหรับเด็กเรียนช้า กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มเด็กที่เรียนช้าโดยใช้แบบทดสอบ Time Appreciation Test, Stanford Achievement Test Primary มาใช้ Pre - test และ Post - test ผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองที่ใช้ชุดการเรียนบอกเวลาต่อเนื่องบรอว์เลย์ (Brawley's Experimental Sequence on Time Telling) มีผลการเรียนดีกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ใช้ชุดการเรียน

คูดนี (Cudney. 1975 : 26) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองเพื่อฝึกทักษะการพยาบาลจำนวน 25 คนโดยใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองให้เรียนนอกเวลาสัปดาห์ละ 4 วันเป็นเวลา 56 ชั่วโมง ปรากฏว่าผลการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองให้ผลดีเท่ากับการเรียนตามปกติเป็นเวลา 2 ภาคเรียน

เอ็ดเวิร์ดส์ (Edwards. 1975 : 43) ได้กล่าวถึงการวิจัยของมหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ ทำการเปรียบเทียบผลการเรียนในเรื่อง "ประสบการณ์ในการสอนแบบจุลภาค" โดยใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองและได้คำแนะนำจากครู กับการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีผู้แนะนำ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยจำนวน 50 คน แบ่งเป็นกลุ่มละ 25 คน ผลการทดลองปรากฏว่าทั้ง 2 กลุ่มมีผลการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าการเรียนด้วยตนเองไม่จำเป็นต้องอาศัยผู้แนะนำ ถ้าชุดการเรียนนั้นได้สร้างขึ้นอย่างถูกต้องตามกระบวนการแล้ว ผู้เรียนจะสามารถเรียนด้วยตนเองได้ผลดีเช่นกัน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนด้วยตนเอง พอสรุปได้ว่าชุดการเรียนด้วยตนเองสามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอน และแพร่หลายในวงการศึกษาไทยระดับชั้นต่างๆ ผลการวิจัยพบว่าการสอน โดยใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองส่วนมากช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และชุดการเรียนด้วยตนเองก็สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาครูผู้สอนให้มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

4.1 โครงสร้างหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้สำรวจและพัฒนาความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนในด้านภาษาอังกฤษ
2. เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้และทักษะเบื้องต้นในการใช้ภาษา อันจะเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการดำรงชีพ
3. เพื่อให้มีความรู้ และทักษะเบื้องต้นในการใช้ภาษาอังกฤษอันเป็นพื้นฐานที่จะศึกษาภาษาอังกฤษในระดับสูงขึ้น
4. เพื่อส่งเสริมให้รู้วิธีการเรียนรู้ มีนิสัยในการใฝ่หาความรู้และทักษะต่อไป
5. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในวัฒนธรรมของประเทศอื่น อันจะนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

โครงสร้างหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

อ 011 วิชาหลัก 1	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
อ 012 วิชาหลัก 2	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
อ 021 วิชาเสริมทักษะ 1	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
อ 022 วิชาเสริมทักษะ 2	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้

จะเห็นได้ว่าหลักสูตรการเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต้องเน้นให้ผู้เรียนได้ทราบถึงหลักวิชาภาษาอังกฤษ และเสริมทักษะทางภาษาให้แก่ผู้เรียน ซึ่งเป็นการปูพื้นฐานทางภาษาอังกฤษให้ผู้เรียนมีความเข้าใจอย่างแท้จริง มากกว่าที่ได้เรียนมาในระดับประถมศึกษาตอนปลายหรือปูพื้นฐานใหม่ๆ สำหรับผู้ที่ไม่เคยเรียนวิชาภาษาอังกฤษมาก่อน

5. เอกสารที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง

5.1 ความหมายของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การเรียนรู้ด้วยตนเองได้มีผู้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

สุนทร แก้วลาย (2512 : 8) ได้ให้คำนิยามในการเรียนด้วยตนเองว่า การรู้จักศึกษาค้นคว้าและเลือกเรียนสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง นอกเหนือไปจากการเรียนในห้องเรียน

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2524 : 6) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นหลัก โดยได้รับการช่วยเหลือและสนับสนุนจากผู้อื่น เช่น เพื่อน ครู การเรียนรู้ด้วยตนเองในที่นี้ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. การวิเคราะห์และกำหนดความต้องการของตนเอง
2. การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน
3. การหาแหล่งวิทยาการทั้งที่เป็นวัสดุและบุคคล
4. การเลือกวิธีการและกิจกรรมการเรียน
5. การกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียน

โนลล์ (Knowles. 1975 : 18) นักการศึกษาผู้ใหญ่ผู้เริ่มใช้คำนี้เป็นครั้งแรก ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ด้วยตนเองไว้ว่า เป็นกระบวนการที่บุคคลใช้ในการสร้างความต้องการในการเรียนรู้ การตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ การทำกิจกรรมเพื่อค้นหาความรู้ เช่น การค้นคว้าช่วยเหลือจากผู้อื่นก็ตาม

สเคเจอร์ (Skager. 1978 : 13) ได้อธิบายว่าการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการพัฒนาการเรียนรู้และประสบการณ์ตนเอง ตลอดจนความสามารถในการวางแผนการปฏิบัติ และการประเมินผลของกิจกรรมการเรียนทั้งในลักษณะที่เป็นเฉพาะบุคคล และในฐานะที่เป็นสมาชิกของกลุ่มการเรียนที่ร่วมมือกัน

ทัฟ (Tough. 1979 : 114) ผู้ที่ทำการศึกษารื่องนี้อย่างจริงจัง ได้กำหนดหน่วยในการวัดปริมาณการเรียนรู้ด้วยตนเองออกเป็นโครงการเรียน (Learning Project) โดยกำหนดค่าเปรียบเทียบว่า การเรียนด้วยตนเองเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ใช้เวลารวมกันตั้งแต่ 7 ชั่วโมงขึ้นไปถือว่าเป็นหนึ่งโครงการเรียน และเมื่อผู้เรียนได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองแล้ว ผู้เรียนควรจะได้รับความรู้ เกิดเจตคติ ได้รับทักษะ หรือสมรรถภาพที่ก่อให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้นั้นๆ ดังนั้นการเรียนรู้ด้วยตนเองอาจจะเกิดได้จากการใช้บทเรียนสำเร็จรูป การศึกษาดด้วยตนเอง เช่น การอ่านเอง คิดเอง ทดลองหรือปฏิบัติหรือค้นคว้าด้วยตนเอง เป็นต้น

กริฟฟิน (Griffin. 1983 : 153) อธิบายว่า การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้เฉพาะของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยมีเป้าหมายไปสู่การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของตน และความสามารถในการวางแผนปฏิบัติการ และประเมินผลการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้เป็นเฉพาะบุคคล

บรูคฟิลด์ (Brookfield. 1984 : 59 - 71) ได้ให้ความหมายว่า การเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง การเป็นตัวของตัวเอง ควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง มีความเป็นอิสระ โดยอาศัยความช่วยเหลือจากแหล่งภายนอกน้อยที่สุด

จากความหมายที่นักวิชาการหลายท่านได้ให้ไว้ นั้นพอสรุปได้ว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นกระบวนการ ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนมีความคิดริเริ่มด้วยตนเอง โดยผู้เรียนวิเคราะห์ความต้องการที่จะเรียนรู้ของตนเอง กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ แยกแยะ แจกแจง แหล่งข้อมูลในการเรียนรู้ มีความสามารถในการวางแผนปฏิบัติการ และประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง

5.2 ความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ทัฟ (Tough. 1979 : 116 - 117) กล่าวถึงความสำคัญเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเองไว้ว่า กิจกรรมการเรียนรู้ หรือโครงการที่ผู้เรียนเกี่ยวข้อง (Learning Project) มาจากการวางแผนด้วยตนเอง ทัฟเห็นว่า กิจกรรมการเรียนรู้เป็นแรงผลักดันที่ทำให้เกิดความสนใจเกี่ยวกับการเป็นตัวของตัวเองและแนะนำตนเองในการเรียนรู้

โนลส์ (Knowles. 1975 : 15 - 17) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเองไว้ ดังนี้

1. คนที่เรียนรู้ด้วยการริเริ่มของตนเองจะเรียนได้มากกว่า ดีกว่าคนที่เพียงผู้รับหรือรอให้ครูถ่ายทอดวิชาความรู้ให้เท่านั้น คนที่เรียนด้วยตนเองจะเรียนอย่างตั้งใจ มีจุดหมายและมีแรงจูงใจ สามารถใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ได้ดีกว่าและนานกว่าบุคคลที่รอรับคำสอนแต่เพียงอย่างเดียว

2. การเรียนด้วยตนเองสอดคล้องกับพัฒนาการทางจิตวิทยา และกระบวนการทางธรรมชาติมากกว่า คือ เมื่อตอนเด็กเป็นธรรมชาติที่จะต้องพึ่งพิงผู้อื่น ต้องการผู้ปกครองปกป้องเลี้ยงดู และตัดสินใจแทนให้ เมื่อเติบโตมีพัฒนาการขึ้นก็ค่อยๆ พัฒนาดตนเองไปสู่ความเป็นอิสระ ไม่ต้องพึ่งพิงครู ผู้ปกครอง และผู้อื่น การพัฒนาเป็นไปในสภาพที่เพิ่มความเป็นตัวของตัวเอง และชี้นำตนเองได้มากขึ้น

3. พัฒนาการใหม่ๆ ทางการศึกษา มีหลักสูตรใหม่ ห้องเรียนแบบเปิด ศูนย์บริการทางวิชาการ การศึกษาอย่างอิสระ โปรแกรมการเรียนที่จัดแก่บุคคลภายนอก มหาวิทยาลัยเปิด และอื่นๆ อีกมากมาย รูปแบบการศึกษาเหล่านี้ล้วนผลักภาระรับผิดชอบไปให้ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง

4. การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นความอยู่รอดของชีวิตในฐานะที่เป็นบุคคลและเผ่าพันธุ์มนุษย์ เนื่องจากโลกปัจจุบันเป็นโลกใหม่ที่แปลกไปกว่าเดิม ซึ่งมีความเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ เกิดขึ้นเสมอ และข้อเท็จจริงเช่นนี้เป็นเหตุผลไปสู่ความจำเป็นทางการศึกษาและการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเองจึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต

5.3 ลักษณะของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

สมคิด อิศระวัฒน์ (2532 : 76) ได้กล่าวถึงลักษณะของการเรียนรู้ด้วยตนเองไว้ดังนี้ คือ

1. สมักใจที่จะเรียนด้วยตนเอง (Voluntarily to learn) มิได้เกิดจากการบังคับ แต่มีเจตนาที่จะเรียนด้วยความอยากรู้

2. ตนเองเป็นแหล่งข้อมูลของตนเอง (Self Resourceful) นั่นคือ ผู้เรียนสามารถบอกได้ว่าสิ่งที่ตนเรียนคืออะไร รู้ว่าทักษะและข้อมูลที่ต้องการหรือจำเป็นที่ต้องใช้มีอะไรบ้าง สามารถกำหนดเป้าหมาย วิธีรวบรวมข้อมูลที่ต้องการ และวิธีประเมินผลการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องเป็นผู้จัดการเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ด้วยตนเอง (Manager of Change) ผู้เรียนต้องมีความตระหนักในความสามารถของตนเองว่า สามารถตัดสินใจได้ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และบทบาทในการเป็นผู้เรียนที่ดี

3. ผู้เรียนต้องรู้ “วิธีการจะเรียน” (Know how to learn) นั่นคือ ผู้เรียนควรทราบขั้นตอนการเรียนรู้ของตนเอง รู้ว่าเขาไปสู่จุดที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างไร

โนลล์ (Knowles. 1975 : 61) ได้สรุปลักษณะของผู้เรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้รูปแบบของ “สัญญาการเรียน” ที่จะให้บังเกิดผลดี 9 ประการ คือ

1. มีความเข้าใจในความแตกต่างด้านความคิดเกี่ยวกับผู้เรียน และทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ นั่นคือ รู้ความแตกต่างระหว่างการสอนที่ครูเป็นผู้ชี้นำกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. มีแนวคิดเกี่ยวกับตนเอง ในฐานะที่เป็นบุคคลที่เป็นตัวของตัวเอง มีความเป็นอิสระและความสามารถที่นำตนเองได้

3. มีความสามารถที่จะสัมพันธ์กับเพื่อนๆ ได้ดี เพื่อที่จะใช้บุคคลเหล่านี้เป็นเหมือนสิ่งสะท้อนให้ทราบถึงความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง การวางแผนการเรียนรู้ของตนเอง การเรียนรู้และการช่วยเหลือบุคคลอื่น และการได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลเหล่านั้น

4. มีความสามารถในการวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้อย่างสมจริง โดยความช่วยเหลือจากผู้อื่น

5. มีความสามารถในการแปลความต้องการในการเรียนออกมาเป็นจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ในรูปแบบที่อาจจะทำให้การประเมินผลสำเร็จนั้นเป็นไปได้

6. มีความสามารถในการโยงความสัมพันธ์กับผู้สอน ใช้ประโยชน์จากผู้สอนในการทำเรื่องยากให้ง่ายขึ้น และเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษา

7. มีความสามารถในการหาบุคคลและแหล่งเอกสารวิทยาการที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

8. มีความสามารถในการเลือกแผนการเรียนที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้ประโยชน์จากแหล่งวิทยาการ และมีความคิดริเริ่มในการวางแผนนโยบายอย่างมีทักษะความชำนาญ

9. มีความสามารถในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำผลของข้อค้นพบต่างๆ ไปใช้อย่างเหมาะสม

สเคเจอร์ (Skager. 1978 : 24 - 25) ได้อธิบายคุณลักษณะของผู้เรียนรู้ด้วยตนเองควรมีลักษณะ 7 ประการ ดังนี้

1. เป็นผู้ยอมรับตนเอง (Self Acceptance) หมายถึง มีทัศนคติต่อตนเองในด้านการเป็นผู้เรียน

2. มีความสามารถในการด้านการวางแผนการเรียน (Planfulness) ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญ คือ

1. สามารถวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง
2. วางจุดมุ่งหมายที่เหมาะสมกับตนเองให้สอดคล้องกับความต้องการที่ตั้งไว้
3. มีความสามารถในการใช้กลยุทธ์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียน

3. มีแรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) เป็นผู้เรียนที่มีแรงจูงใจในการเรียนอยู่ในตนเอง จะสามารถเรียนรู้โดยปราศจากสิ่งที่คุณควบคุมภายนอก เช่น รางวัล การถูกลงโทษ หรือเรียนเพื่อต้องการวุฒิปั้ตรหรือตำแหน่ง

4. มีการประเมินตนเอง (Internalized Evaluation) สามารถที่จะประเมินตนเองได้ว่าจะเรียนได้ดีแค่ไหน ซึ่งอาจจะขอให้ผู้อื่นประเมินการเรียนรู้ของตนเองก็ได้ โดยผู้เรียนจะต้องยอมรับการประเมินผลภายนอกว่าถูกต้องก็ต่อเมื่อ ผู้ประเมินมีความคิดอย่างอิสระ และการประเมินต้องสอดคล้องกับสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏเป็นจริงอยู่ในขณะนั้น

5. การเปิดกว้างต่อประสบการณ์ (Openness to Experience) ผู้เรียนที่นำประสบการณ์เข้ามาใช้ในงานกิจกรรมชนิดใหม่ๆ อาจจะสะท้อนการเรียนรู้หรือการจัดวางเป้าหมายโดยจะมีเหตุผลหรือไม่ก็ได้ ในการที่จะเข้าไปทำกิจกรรมใหม่ๆ ความใคร่รู้ ความอดทนต่อปัญหาที่ยังสงสัย การชอบในสิ่งที่ยุ่งยากสับสน และการเรียนอย่างสนุก จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการทำกิจกรรมใหม่ๆ และทำให้เกิดประสบการณ์ใหม่ๆ อีกด้วย

6. มีความยืดหยุ่น (Flexibility) มีความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ มีความเต็มใจที่จะเปลี่ยนแปลงเป้าหมายหรือวิธีการเรียน และใช้ระบบการเข้าถึงปัญหา โดยใช้ทักษะการสำรวจ การลองผิดลองถูก ซึ่งไม่ได้แสดงถึงการขาดความตั้งใจที่จะเรียนรู้ ความล้มเหลวจะได้รับการนำมาปรับปรุงแก้ไขมากกว่าที่จะยอมแพ้หรือยกเลิก

7. การเป็นตัวของตัวเอง (Autonomy) ผู้เรียนที่ดูแลตนเองได้ เลือกที่จะผูกพันกับรูปแบบของการเรียนรู้แบบใดแบบหนึ่ง ผู้เรียนสามารถจัดการกับปัญหาตามเวลาที่กำหนด โดยพิจารณาถึงสิ่งที่ต้องการว่าลักษณะการเรียนรู้แบบใดที่มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับได้

กล่าวโดยสรุปคือ ลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองมีจุดเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนจะเป็นผู้กำหนดแนวการเรียน เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ความต้องการของตัวเอง การกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียน การวางแผนการเรียน การแสวงหาแหล่งวิทยาการ การประเมินผล โดยอาศัยความช่วยเหลือจากครูหรือเพื่อนตามสมควร

5.4 หลักการเรียนรู้ด้วยตนเอง

กิบบอนส์ (Gibbons. 1980 : 41 - 46) ได้ศึกษาชีวประวัติของผู้เชี่ยวชาญที่มีชื่อเสียงทางด้านการแสดง นักประดิษฐ์ นักสำรวจ นักอักษรศาสตร์ นักวิทยาศาสตร์ และผู้บริหารจำนวน 20 คน ซึ่งไม่ได้รับการศึกษาตามชั้นเรียนปกติสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยศึกษาลักษณะของการเรียนรู้ด้วยตนเองของบุคคลดังกล่าวแล้วนำมาประมวลเป็นหลักการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนี้

1. ในการศึกษาด้วยตนเอง ผู้ศึกษาเป็นผู้ควบคุมตนเอง ในขณะที่การศึกษาอย่างเป็นทางการ (Formal Education) จุดควบคุมอยู่ที่สถาบันการศึกษา ตัวแทน หรือสิ่งกำกับการสอนเพื่อให้การศึกษาดด้วยตนเองช่วยนักศึกษาให้รู้จักควบคุมสิ่งที่อยู่ภายในตนเองเพื่อการเรียนรู้ของตน

2. การศึกษาด้วยตนเอง มักจะเป็นความพยายามที่แน่วแน่ในความรู้เฉพาะด้าน อย่างใดอย่างหนึ่ง มากกว่าการศึกษาหลายๆ แขนงวิชา การสอนให้รู้จักศึกษาด้วยตนเองจะ ช่วยให้นักศึกษาสามารถแยกแยะ และมีความชำนาญในกิจกรรมบางอย่าง หรือหลายอย่าง ที่ จำเป็นต่อชีวิต

3. การศึกษาด้วยตนเอง มักจะเป็นการประยุกต์การศึกษา คือ การเรียนรู้เพื่อ การนำไปใช้กับงาน การสอนการเรียนรู้ด้วยตนเองเกี่ยวข้องกับการศึกษาทางทฤษฎีที่สัมพันธ์ กับการฝึกฝนทางเทคนิค และการนำไปดัดแปลงใช้อย่างเหมาะสม

4. ผู้ศึกษาด้วยตนเอง เป็นคนที่เรียนรู้ด้วยแรงจูงใจของตนเอง นั่นคือ การผูกพัน ตนเองกับเนื้อหาวิชาที่ตนเลือก แม้จะพบว่ามีอุปสรรคก็ตาม การศึกษาด้วยตนเองช่วยให้ ผู้เรียนรู้ตระหนักถึงความต้องการของตน และมีเป้าหมายของตนเองมากกว่าที่จะให้ผู้อื่นมาวาง เป้าหมายให้

5. สิ่งจูงใจสำหรับการศึกษาด้วยตนเอง ได้แก่ ความสำเร็จซึ่งเป็นรางวัลที่ประเมิน คุณค่าได้โดยตนเอง การสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองจึงเป็นการให้ประสบการณ์เพื่อ ดำเนินไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ รู้จักวางแผน และการเลือกใช้วิธีการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อจะ ทำงานนั้นสำเร็จ

6. ผู้ศึกษาด้วยตนเอง มักจะตัดสินใจใช้รูปแบบต่างๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่ เป็นทางการและวิธีเฉพาะตน ซึ่งสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างดีที่สุด ซึ่งข้อสรุปอาจจะใช้ได้ จากการศึกษ การสังเกต ประสบการณ์ การเข้าเรียนในบางวิชา การฝึกอบรม การสนทนา การฝึกหัดลองผิดลองถูก การฝึกหัดกิจกรรมที่ให้ผลดี การประสานระหว่างกลุ่ม เหตุการณ์ และโครงการ

7. การเรียนรู้ด้วยตนเอง เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความเชื่อ โดยปกติจะเกี่ยวข้อง สัมพันธ์กับบุคลิกลักษณะของคน การประสานสัมพันธ์ ความมีระเบียบวินัยในตนเอง ความ บากบั่นขยันขันแข็ง ไม่เห็นแก่ตัว ความรู้สึกเกรงใจผู้อื่น และมีหลักการอย่างเข้มแข็ง

8. ผู้ที่เรียนรู้ด้วยตนเอง จะมีแรงขับ (Drive) ความคิดอิสระ มีสติปัญญา เฉลียวฉลาด การสอนการศึกษาด้วยตนเองเกี่ยวข้องกับการเสริมแรงขับ ความกระตือรือร้น โดยรวมความคิดอิสระไม่ขึ้นอยู่กับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ความเป็นผู้ริเริ่มมากกว่าที่จะประพฤติ ตามผู้อื่น และมักจะทำอะไรเป็นแบบของตนเองมากกว่าทำคล้ายๆ ผู้อื่น

9. ผู้ที่เรียนรู้ด้วยตนเอง มักจะใช้การอ่าน และกระบวนการทักษะอื่นๆ ในการ เข้าถึงข้อมูลและคำแนะนำที่เขาต้องการเพื่อโครงการเหล่านั้น การสอนเพื่อการศึกษาด้วย ตนเองเกี่ยวข้องกับการฝึกฝนทักษะ เช่น การอ่านและจำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเวลาที่นักศึกษา มีความต้องการอย่างเต็มที่ในการเข้าถึงข้อสนเทศ

10. การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นท่วงท่าที่เกิดจากประสบการณ์สำคัญหลายประการ ตั้งแต่วัยเด็ก ประสบการณ์และการพัฒนาจนกระทั่งกลายเป็นจุดของการเลือกในชีวิตของคน การสอนเพื่อการศึกษาด้วยตนเองจึงเป็นการช่วยเหลือผู้เรียนที่จะจำแนกท่วงท่าแนวทางที่เกิดขึ้นในชีวิต เพื่อกำหนดวิถีทางที่ตนเลือกและสร้างวิถีทางใหม่ที่ตนปรารถนา

11. การเรียนรู้ด้วยตนเอง จะเกิดขึ้นได้ดีที่สุดในสิ่งแวดล้อมของการทำงานที่อบอุ่น มีลักษณะของการสนับสนุน มีบรรยากาศใกล้ชิดเป็นกันเอง ซึ่งคนมักจะกระตือรือร้น และมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุคคลอย่างน้อย 1 คน การสอนให้เกิดการศึกษาด้วยตนเอง เกี่ยวข้องกับการสร้างบรรยากาศที่กระฉับกระเฉง ซึ่งกิจกรรมการศึกษาด้วยตนเองนี้จะได้รับการสนับสนุนอย่างอบอุ่นและมีโอกาสหลายด้านที่จะสร้างความสัมพันธ์ในการทำงานที่ใกล้ชิดให้เกิดขึ้น

12. ผู้ที่เรียนรู้ด้วยตนเอง จะชอบผู้อื่นพอกับที่จะทำให้ผู้อื่นชื่นชอบตน บุคคลเหล่านี้มีสุขภาพจิตที่ดี มีเจตคติที่ดีทั้งกายและใจ การสอนให้ศึกษาด้วยตนเองจึงสนับสนุนวิธีการเรียนรู้โดยผู้เรียนไม่เพียงแต่เรียนรู้วิชาการทักษะเท่านั้น แต่เขายังได้พัฒนาจิตใจของตนเอง และผู้อื่นอีกด้วย

5.5 องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การเรียนรู้ด้วยตนเองประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2526 : 50) กล่าวว่า แหล่งสะสมความรู้ของมนุษย์ อาจแบ่งได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. ในตัวมนุษย์เอง คือ สมอง เป็นสิ่งที่อ่านได้ยาก เพราะเป็นระบบที่ลึกซึ่งมากจะอ่านได้ก็ต้องให้มนุษย์นั้นสื่อออกมาด้วยคำพูดและแสดงท่าทาง หรือภาษาสัญลักษณ์ ซึ่งเข้าใจร่วมกัน

2. ในสิ่งต่างๆ คือ ธรรมชาติและวัตถุต่างๆ เป็นความรู้ที่อ่านได้ แต่ต้องมีความรู้ความสามารถอื่นๆ ประกอบอีกด้วย เช่น นักโบราณคดีอ่านอายุกระดูก นักภูมิศาสตร์อ่านชั้นดินเป็นต้น ความรู้พื้นฐานในการอ่านสิ่งเหล่านี้แต่เดิมก็ได้รับการถ่ายทอดกันมาจากการฝึกฝนแต่ต่อมาก็มีตำรับตำราให้ศึกษากันได้ แต่ต้องอาศัยประสบการณ์ประกอบด้วย

3. ในสิ่งต่างๆ ที่บันทึกไว้ นับได้ว่าเป็นแหล่งสำคัญที่สุดสำหรับการศึกษา ค้นคว้าของมนุษย์ ได้แก่ รหัสและตัวอักษรต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่บันทึกไว้ในหนังสือและวัสดุการอ่านนั่นเอง

โนลล์ (Knowles. 1976 : 40 - 47) กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนด้วยตนเอง ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความต้องการของตนเอง จะเริ่มต้นจากการให้ผู้เรียนบอกความต้องการและความสนใจพิเศษของตนเองในการเรียน ให้เพื่อนอีกคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ และเพื่อนอีกคนหนึ่งทำหน้าที่จดบันทึก กระทำเช่นนี้หมุนเวียนกันไปจนครบทั้ง 3 คน ได้แสดงบทบาทครบ 3 ด้าน คือ ผู้เสนอความต้องการ ผู้ให้คำปรึกษา และผู้จดบันทึกสังเกตการณ์ การเรียนรู้บทบาทดังกล่าวให้ประโยชน์อย่างยิ่งในการเรียนร่วมกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทุกๆ ด้าน

2. การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน โดยเริ่มต้นจากบทบาทของผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

- 1) ผู้เรียนควรศึกษาจุดมุ่งหมายของวิชาแล้วจึงเริ่มเขียนจุดมุ่งหมายในการเรียน
- 2) ผู้เรียนควรเขียนจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน เข้าใจได้ ไม่คลุมเครือ คนอื่นอ่านแล้วเข้าใจ
- 3) ผู้เรียนควรเน้นถึงพฤติกรรมที่ผู้เรียนคาดหวัง
- 4) ผู้เรียนควรกำหนดจุดมุ่งหมายที่สามารถวัดได้
- 5) การกำหนดจุดมุ่งหมายของผู้เรียนในแต่ละระดับมีความแตกต่างอย่างชัดเจน

3. การวางแผนการเรียน โดยให้ผู้เรียนกำหนดวัตถุประสงค์ของวิชา ผู้เรียนควรวางแผนจัดกิจกรรมตามลำดับ ดังนี้

- 1) ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้กำหนดเกี่ยวกับการวางแผนการเรียนด้วยตนเอง
- 2) การวางแผนการเรียนของผู้เรียน ควรเริ่มต้นจากการกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนด้วยตนเอง
- 3) ผู้เรียนเป็นผู้จัดเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน
- 4) ผู้เรียนเป็นผู้ระบุวิธีการเรียน เพื่อให้เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด

4. การแสวงหาแหล่งวิทยาการ เป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าที่มีความสำคัญต่อการศึกษาในปัจจุบันอย่างมาก ดังนี้

- 1) ประสพการณ์การเรียนรู้แต่ละด้าน ที่จัดให้ผู้เรียนแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่น ความหมาย และความสำเ็จของประสบการณ์นั้น
- 2) แหล่งวิทยาการ เช่น ห้องสมุด วัด สถานเอนามัย ถูกนำมาใช้อย่างเหมาะสม
- 3) เลือกแหล่งวิทยาการให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน
- 4) มีการจัดสรรอย่างดี เหมาะสมที่กิจกรรมบางส่วนผู้เรียนจะต้องเป็นผู้จัดเองตามลำพัง และบางส่วนเป็นกิจกรรมที่จัดร่วมกันระหว่างครูกับผู้เรียน
5. การประเมินผล เป็นขั้นตอนสำคัญในการเรียนด้วยตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนทราบถึงความก้าวหน้าในการเรียนของตนเป็นอย่างดี การประเมินผลจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยทั่วไปจะเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ทศนคติ และค่านิยม ซึ่งขั้นตอนในการประเมินผลมีดังนี้
  - 1) กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ให้แน่ชัด
  - 2) ดำเนินการทุกอย่างเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ขั้นตอนนี้สำคัญในการใช้ประเมินผลการเรียนการสอน
  - 3) รวบรวมหลักฐาน การตัดสินใจจากการประเมินจะต้องอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่สมบูรณ์และเชื่อถือได้
  - 4) รวบรวมข้อมูลก่อนเรียน เพื่อเปรียบเทียบกับหลังเรียนว่าผู้เรียนก้าวหน้าเพียงใด
  - 5) แหล่งของข้อมูล จะหาข้อมูลจากครูและผู้เรียนเป็นหลักในการประเมินผล

5.6 การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ชิดชงค์ ส. นันทนาเนตร (2534 : 1) เสนอเกี่ยวกับเครื่องมือที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการต่อไปนี้

1. สัญญาการเรียน (Learning Contract) เป็นสิ่งที่กำหนดขึ้นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เป็นการสอนแบบรายบุคคลเพื่อให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัยในตนเองเป็นตัวของตัวเองให้มาก โดยให้สำรวจและค้นหาความสนใจที่แท้จริงของตนเอง แล้วให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจ (Personal Interest) “สัญญาการเรียน” จะช่วยให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ด้วยตนเองได้มากขึ้น เพราะได้เปิดเผย และพึงพาตนเองได้มากที่สุด

2. การเรียนรู้จากกลุ่มเพื่อน (Peer Learning Group) สิ่งที่จะได้จากการเรียนรู้จากกลุ่มเพื่อน คือประสบการณ์ที่ต่างคนต่างนำมาแลกเปลี่ยนกัน ประสบการณ์ของตนเองอาจช่วยชี้นำเพื่อนได้ และในทางตรงกันข้ามประสบการณ์ของเพื่อนก็อาจชี้นำตัวเองพร้อมกันนี้การเรียนการสอนก็จะเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดเห็นระหว่างครูผู้สอน หรือผู้อำนวยความสะดวกกับผู้เรียนในกลุ่มด้วย

3. ทักษะเกี่ยวกับเวลา (Time Commitment) การกำหนดระยะเวลาตายตัวกับกิจกรรมต่างๆ จะช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่าของเวลาที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ และการนำไปใช้ได้ทันทีในชีวิตประจำวัน

4. ประโยชน์ของการเรียนรู้ (Perceived Benefits) ผู้เรียนจะเรียนรู้ด้วยตนเองได้ดีมากขึ้น หากการเรียนรู้เป็นการแก้ปัญหา มิใช่การจดจำเนื้อหา การจัดโปรแกรมการเรียนจึงจำเป็นต้องสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นการให้ความรู้ ทักษะที่จำเป็น และทันต่อเหตุการณ์สถานการณ์ที่เป็นอยู่

5. ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Preparation of Self - Directed Learning) ผู้เรียนต้องมีความสมัครใจ เต็มใจที่จะเรียนด้วยตนเอง เพราะการเรียนรู้ด้วยตนเองนี้เป็นเรื่องภายในจิตใต้สำนึกของผู้เรียน เป็นการเปลี่ยนแปลงที่อยู่ภายในตัวของผู้เรียนมากกว่าการจัดการภายนอก

เมซีโรว์ (Mezirow, 1981 : 1) เสนอวิธีการที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ด้วยตนเองต้องดำเนินการดังนี้

1. ลดการให้ผู้เรียนพึ่งพาผู้สอนหรือผู้อำนวยความสะดวก
2. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการใช้แหล่งวิทยาการต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประสบการณ์จากผู้อื่น รวมทั้งครูหรือผู้อำนวยความสะดวก ซึ่งต้องใช้ความสัมพันธ์อันดีต่อกัน
3. ช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึง ความจำเป็นในการเรียนรู้เนื่องจากการรับรู้ความต้องการของตนเอง อันเป็นผลมาจากอิทธิพลของวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป
4. ช่วยให้ผู้เรียนเพิ่มความรับผิดชอบในการหาเป้าหมายของการเรียนรู้ การวางแผน และการประเมินผลการเรียนด้วยตนเอง
5. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากปัญหาของแต่ละบุคคล
6. ช่วยให้ผู้เรียนตัดสินใจ ในวิชาต่าง ๆ ที่เสนอให้ผู้เรียนไว้เป็นทางเลือกในการทำความเข้าใจซึ่งจะเกิดการเรียนรู้ต่อไป

7. กระตุ้นให้ผู้เรียนใช้เกณฑ์หรือบรรทัดฐานในการตัดสินใจ หรือพิจารณาพิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตนและประสบการณ์ทั้งหมดที่ผ่านมา
8. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าไปสู่การเรียนรู้ ด้วยการมองเห็นตนเองอย่างถูกต้อง
9. ชี้ปัญหาและแก้ไขปัญหาดูอย่างง่าย ซึ่งต้องตระหนักถึงความสัมพันธ์ของปัญหาส่วนบุคคล และส่วนรวมด้วย
10. เสริมแรงมโนคติของผู้เรียนว่า ต้องเป็นทั้งผู้เรียน และผู้จัดการชีวิตของตนเอง โดยจัดบรรยากาศที่น่าสนับสนุน และรับปฏิกิริยาตอบกลับของผู้เรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นความสามารถของผู้เรียนให้ปรากฏ
11. เน้นการนำประสบการณ์การมีส่วนร่วมและวิธีการสร้างโครงการอย่างเป็นระบบ โดยทำในรูปลักษณะ “สัญญาการเรียน” (Learning Contract)

5.7 บทบาทของผู้เรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การเรียนการสอนด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง จะเน้นบทบาทของผู้เรียนซึ่งโนลล์ (Knowles, 1976 : 47) ได้สรุปบทบาทของผู้เรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเองดังนี้

1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง ควรเริ่มจากการที่ผู้เรียนมีความต้องการที่จะเรียนในสิ่งหนึ่งสิ่งใด เพื่อการพัฒนาทักษะ ความรู้ สำหรับการพัฒนาชีวิตและการงานอาชีพของตน
2. การเตรียมตัวของผู้เรียน คือ ผู้เรียนจะต้องศึกษาหลักการ จุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตรรายวิชา และจุดประสงค์ของรายวิชาที่เรียน
3. ผู้เรียนควรจัดเนื้อหาวิชาด้วยตนเองตามจำนวนคาบที่กำหนดไว้ในโครงสร้าง และกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมลงไปให้ชัดเจนว่าจะให้บรรลุผลในด้านใด เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ แล้ว และมีความคิดหรือเจตคติในการนำไปใช้ในชีวิตสังคม และสิ่งแวดล้อมด้วย
4. ผู้เรียนเป็นผู้วางแผนการสอน และดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นด้วยตนเองโดยอาจขอคำแนะนำช่วยเหลือจากครูหรือเพื่อนในลักษณะของการร่วมมือกันทำงานได้เช่นกัน
5. การประเมินผล การเรียนรู้ด้วยตนเองควรเป็นการประเมินผลร่วมกันระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน โดยครูและผู้เรียนร่วมกันตั้งเกณฑ์การประเมินผลร่วมกัน

เวนเบิร์ก (สิริรัตน์ สัมพันธ์ยุทธ. 2540 : 23 ; อ้างอิงจาก Wenburg. 1972 : 116) ได้สรุปความสำคัญและบทบาทของผู้เรียนด้วยตนเองไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนเรียนรู้ได้จากสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เป็นอิสระ หมายถึง ผู้เรียนเป็นตัวของตัวเองไม่ถูกควบคุมจากบุคคลอื่น ซึ่งมีผลทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้เร็วขึ้น
  2. ผู้เรียนเรียนรู้ได้จากการลงมือปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนค้นพบความจริงด้วยตนเอง
  3. ผู้เรียนเรียนรู้ได้จากการร่วมมือกัน การร่วมมือไม่ได้หมายถึง การเข้ากลุ่มอย่างเดียวนั้น แต่ยังหมายถึงการที่แต่ละฝ่ายช่วยเหลือส่งเสริมซึ่งกันและกันในสถานการณ์การเรียนรู้ โดยสิ่งการป้อนกลับ (Feedback) ให้สมาชิกอื่นๆ ทราบ สิ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนร่วมมือกันคือ กระบวนการกลุ่ม
  4. ผู้เรียนเรียนรู้จากภายในตัวออกมา หมายถึง การที่ผู้เรียนเรียนรู้โดยสร้างความรู้สึกบางอย่างเกี่ยวกับสิ่งที่เรียน ไม่ใช่เรียนโดยถูกกำหนดบางสิ่งบางอย่างเข้าไปในผู้เรียน
- บทบาทของผู้เรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ลงมือกระทำในด้านของการวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดจุดมุ่งหมาย วางแผนการเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยการช่วยเหลือและแนะนำจากครู ซึ่งการเรียนรู้ด้วยตนเองจะเกิดผลดีถ้าผู้เรียนมีความเป็นอิสระในการเรียนไม่ถูกควบคุมจากผู้อื่น

6. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง

6.1 งานวิจัยในประเทศไทย

นรินทร์ บุญชู (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยใช้เครื่องมือการสอบวัดของลูซี แมดเซน กุกลิเอลมีโน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง มีค่าเฉลี่ยลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอยู่ในระดับสูงเพียง 2 ด้าน คือการเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ และการมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 6 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือการมองอนาคตในแง่ดี มีความรักในการเรียน มโนคติของตนเองในด้านการเรียนรู้และทักษะการแก้ปัญหา และมีความคิดริเริ่มและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง การศึกษาดัวแปรที่มีผลต่อการเรียนรู้ พบว่า เพศ คณะที่ศึกษา และผลการศึกษา ส่งผลให้นักศึกษามี

ความแตกต่างกันในเรื่องการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ส่วนตัวแปรอื่นๆ อีก 3 ด้าน คือ เหตุผลที่เข้าศึกษา วิธีเรียน และการประกอบอาชีพขณะศึกษา ไม่ส่งผลให้มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องนี้

สุวรรณ ยะหะกร (2533) ได้ทำการศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนด้วยการนำตนเองของครูสังคมศึกษาและนักศึกษาผู้ใหญ่ในโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ กรุงเทพมหานคร ในประเด็นต่างๆ 5 ด้าน คือการวิเคราะห์ความต้องการ การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน การวางแผนการเรียน การแสวงหาแหล่งวิทยาการ และการประเมินผล การเรียน ผลการวิจัยพบว่า ครูสังคมศึกษามีคะแนนความคิดเห็นเรียงตามลำดับ ดังนี้คือ ด้านการแสวงหาวิทยาการ ด้านการวิเคราะห์ความต้องการ ด้านการวางแผนการเรียน ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน และด้านการประเมินผล ผลการวิจัย ยังพบอีกว่า ครูสังคมศึกษาและนักศึกษาผู้ใหญ่เห็นด้วยอย่างมากเกี่ยวกับการเรียนด้วยการนำตนเองทั้ง 5 ด้าน เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาและนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับการเรียนด้วยการนำตนเองทั้ง 5 ด้านพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงด้านเดียวคือ การวางแผนการเรียน ส่วนอีก 4 ด้านไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุภมาส ทองใส (2535) ได้ทำการวิจัยลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เรียนนอกระบบโรงเรียน ประเภทอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โดยใช้แนวคิดของ ลูซี แมดเซน กูกลีเอลมีโน ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตัวเองของผู้เรียนนอกระบบโรงเรียน ประเภทอาชีวศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง 6 ด้านคือ ด้านมโนคติของตนเองในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ ด้านความรักในการเรียน ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนของตน ด้านการเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ ด้านการมองอนาคตในแง่ดี และด้านความคิดสร้างสรรค์ เมื่อเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ตามตัวแปร เพศ อายุ สาขาวิชาชีพ ระดับการศึกษา ก่อนเข้าเรียน และการทำงานระหว่างศึกษา พบว่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ศศิธร กุลสิริสวัสดิ์ (2537) ได้ทำการวิจัยเรื่องระดับความพร้อมในการเรียนรู้ โดยการชี้แนะตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรกรรม กรมอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเกษตรกรรม กลุ่มสถานศึกษาภาคกลางและตะวันออก มีระดับความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้แนะตนเองโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง 5 ด้านคือ ความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ การมองอนาคตในแง่ดี ความรักในการเรียน มโนภาพต่อตนเองในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ และการเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ และเมื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้แนะตนเองจำแนกตามเพศ อาชีพของผู้ปกครอง อาชีพที่นักศึกษาคาดหวัง ขนาดวิทยาลัย และประเภทสถานศึกษา พบว่ามีระดับ

ความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองไม่แตกต่างกัน หากจำแนกตาม อายุ หลักสูตร และระดับผลการศึกษา พบว่ามีระดับที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมคิด อีสระวัฒน์ (2538) ได้ทำการวิจัยเรื่องลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของคนไทย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ บุคคลซึ่งประสบความสำเร็จในวิชาชีพของตนโดย มิได้รับการศึกษาหรือเรียนจากสถาบันการศึกษาในสาขาวิชาชีพนั้นๆ เป็นบุคคลซึ่งได้รับการยอมรับจากท้องถิ่นหรือสถาบัน หรือเป็นบุคคลที่รู้จักกันทั่วไปว่าเป็นคนซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพนั้นๆ จำนวน 30 คน จากภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า คุณสมบัติของคนซึ่งเรียนรู้ด้วยตนเองคือ ต้องเป็นคนช่างสังเกต ช่างคิด/วิเคราะห์ เป็นนักปฏิบัติและนักประเมินผล รวมทั้งเป็นคนที่มีความเพียรพยายาม มีความตั้งใจจริง เมื่อมีปัญหาในการเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีการคิดและลองทำด้วยตนเองก่อน หากทำไม่ได้จะสอบถามจากผู้รู้ แหล่งข้อมูลในการเรียนคือ การทดลองทำด้วยตนเอง ผู้รู้หนังสือ เพื่อน และการดูงาน สำหรับปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองคือ บุคลิกภาพของพ่อแม่หรือบุคคลผู้ใกล้ชิด วิธีการสร้างสิ่งแวดล้อมเมื่อเลี้ยงดูลูกของพ่อแม่และวิธีการสอน

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

กุกลิเอลมีโน (Guglielmino. 1977 : 62 - 69) แห่งมหาวิทยาลัยจอร์เจีย ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาเครื่องมือวัดความพร้อมของการเรียนด้วยการนำตนเอง (Development of the Self - Directed Learning Readiness Scale) งานวิจัยนี้ได้ศึกษาลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจากบุคคลที่ได้รับการตระหนักว่า มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอย่างเด่นชัด จำนวน 14 คน การเก็บข้อมูลใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) เริ่มต้นด้วยให้กลุ่มตัวอย่างระบอบองค์ประกอบสำคัญ แล้วนำองค์ประกอบที่ได้จากการสำรวจมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับการสร้างแบบวัดลักษณะความพร้อมของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self - Directed Learning Readiness Scale) เรียกย่อๆ ว่า SDLRS แบบสอบถามมี 41 ข้อ เป็นกิจกรรมและลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคอร์ต (Likert - Type Item) ได้นำเครื่องมือนี้ไปให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 307 คน ในรัฐจอร์เจีย และรัฐเวอร์จิเนียเป็นผู้ตอบแล้วนำคำตอบที่ได้มาทำการวิเคราะห์เป็นรายข้อ (Item Analysis) และวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) เพื่อใช้คัดเลือก ข้อคำถามสำหรับทำเป็นแบบสอบวัดเพื่อใช้ในวงกว้างต่อไป แบบสอบวัดนี้มีความเชื่อมั่น ทั้งฉบับ .78

ต่อมา ได้มีการปรับปรุงเครื่องมือ โดยเพิ่มข้อคำถามจาก 41 ข้อ เป็น 58 ข้อ และนักวิจัยคนอื่นๆ เช่น ซับบาเกียน (Subbaghian) ฮาสซัน (Hassan) และบรอกเก็ต (Brockett) ได้นำไปลองใช้ และระบุว่าเป็นแบบวัดที่มีความน่าเชื่อถือและมีความสมเหตุสมผล

ผลจากงานวิจัยนี้เชื่อว่า การที่บุคคลเรียนรู้ด้วยการนำตนเองได้นั้น ต้องมี ลักษณะความพร้อมของการเรียนรู้ 8 ประการ คือ

1. การเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน (Openness to Learning Opportunities)
2. เชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ (Self Concept as an Effective Learner)
3. มีความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียน (Initiative and Independence in Learning)
4. มีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง (Informed Acceptance of Responsibility for One's own Learning)
5. มีความรักที่จะเรียน (Love of Learning)
6. มีความคิดสร้างสรรค์ (Creativity)
7. มองอนาคตในแง่ดี (Positive Orientation to the Future)
8. มีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหา (Ability to use basic study skills and problem - solving skills)

แกด (Gad. 1986 : 1993 - A) ได้ศึกษาเรื่องการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ในฐานะที่เป็นองค์ประกอบของการฝึกอบรมในอนาคต กลุ่มตัวอย่างเป็นลูกจ้าง 132 คน จากหน่วยงานต่างๆ ผลการวิจัยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในด้านความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของลูกจ้างแผนกต่างๆ บรรยากาศขององค์กรไม่เกี่ยวข้องกับความพร้อมของลูกจ้าง แต่ตัวแปรบางตัวเช่น ระดับการศึกษา ระดับอาวุโส มีผลกระทบโดยตรงต่อความพร้อม ข้อสรุปที่สำคัญคือ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จะเป็นตัวแปรที่สำคัญในการฝึกอบรมในอนาคต

เกรย์ (Grey. 1986 : 1218 - A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของคะแนนความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้จัดการบริษัทที่ดำเนินกิจการโทรศัพท์ในฮ่องกง กับระดับของการจัดการอัตราการปฏิบัติงานในด้านการจัดการ และความสามารถในการรับรู้ปัญหาการสร้างสรรค์ และระดับของการเปลี่ยนแปลงตามสภาพลักษณะงานที่ควรจะเป็น ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับการจัดการในด้านต่างๆ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับเพศ อายุ และเชื้อชาติ

ไทซิงเกอร์ (Tysinger. 1986 : 2892 - A) ได้ทำการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาวิธีการบรรลุเป้าหมายในโครงการการเรียนรู้ด้วยตนเองในผู้ใหญ่ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 30 คน เป็นผู้สอนในกองทัพ 15 คน พยาบาลฝึกหัด 15 คน พบว่า มีความยุ่งยากสับสนในกระบวนการวางแผนเป้าหมายในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และค่อนข้างจะไม่เป็นแบบแผน มีลักษณะยืดหยุ่นได้ ยอมให้ผู้เรียนวางแผนเป้าหมายและขยายเป้าหมายเหล่านั้นไปเรื่อยๆ พร้อม

กับโครงการการเรียนรู้ก้าวหน้าขึ้น รูปแบบของการตั้งเป้าหมายขึ้นอยู่กับ การสำรวจเนื้อหาในโครงการการเรียนรู้เพื่อที่จะหาความรู้พื้นฐานอย่างเพียงพอ ความพอใจต่อเป้าหมายการเรียนรู้จะเพิ่มขึ้นตามโครงการการเรียนรู้ที่ก้าวหน้าขึ้น กลุ่มตัวอย่างยืนยันว่าได้ใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยมุ่งความสนใจในหัวข้อที่ตนสนใจ ซึ่งมีการควบคุมเป้าหมาย และ วิธีการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบสำคัญ

จากเอกสารและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศพอสรุปได้ว่า การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นกระบวนการที่สำคัญต่อการเรียนรู้ โดยผู้เรียนจะเป็นผู้กำหนดแนวการเรียนรู้ตามความต้องการของตนเอง ดังนั้นผู้เรียนจึงต้องมีความคิดสร้างสรรค์ ช่างสังเกต มีความเพียรพยายาม ความตั้งใจ และมีความรับผิดชอบในการเรียนจึงจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. เอกสารเกี่ยวกับการสร้างบทเรียนด้วยตนเอง

การสร้างบทเรียนด้วยตนเอง เป็นการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนสามารถศึกษาเล่าเรียนได้ด้วยตนเองเป็นรายบุคคล และก้าวไปตามขีดความสามารถ ความสนใจ และความพร้อม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นเทคนิคหรือวิธีสอนที่ยืดความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยจัดสิ่งแวดล้อมสำหรับการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างอิสระ (เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. 2528 : 160)

7.1 วัตถุประสงค์ของการสร้างบทเรียนด้วยตนเอง

การสร้างบทเรียนด้วยตนเอง ยึดหลักปรัชญาทางการศึกษาและอาศัยพื้นฐานจากทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการและจิตวิทยาการเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ (เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. 2528 : 161)

1. มุ่งสนับสนุนให้ผู้เรียนรู้จักรับผิดชอบในการเรียนรู้ รู้จักแก้ปัญหาและตัดสินใจเอง การเรียนด้วยตนเองสอดคล้องและส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตและการศึกษานอกโรงเรียน สนับสนุนให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาและเรียนรู้ในสิ่งที่ตนเป็นประโยชน์ต่อตัวเองและสังคม ให้รู้จักปัญหา รู้จักตัดสินใจ มีความรับผิดชอบและพัฒนาความคิดในทางสร้างสรรค์มากกว่าทำลาย

2. สนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนให้ได้เรียนบรรลุผลกันทุกคน การเรียนด้วยตนเองสนับสนุนความจริงที่ว่าคนย่อมมีความแตกต่างกันทุกคน ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลิกภาพ สติปัญญาหรือความสนใจ โดยเฉพาะความแตกต่างที่มีผลต่อการเรียนรู้ ที่สำคัญ 4 ประการ คือ

2.1 ความแตกต่างในเรื่องอัตราเร็วของการเรียนรู้ ผู้เรียนแต่ละคนจะใช้เวลาในการเรียนรู้และทำความเข้าใจในสิ่งเดียวกันในเวลาที่ต่างกัน

2.2 ความแตกต่างในเรื่องความสามารถ เช่น ความฉลาด ไหวพริบ ความสามารถพิเศษต่างๆ

2.3 ความแตกต่างในเรื่องวิธีการเรียน ผู้เรียนเรียนรู้ในวิถีทางที่แตกต่างกัน

2.4 ความแตกต่างในเรื่องความสนใจและสิ่งที่ชอบ

เมื่อผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันในหลายๆ ด้านเช่นนี้ ครูจึงต้องจัดกิจกรรมการเรียนในลักษณะต่างๆ กันไว้ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนด้วยตนเอง เพื่อสนองความแตกต่างดังกล่าว

3. เน้นเสรีภาพในการเรียนรู้ เชื่อแน่ว่าถ้าผู้เรียนเรียนด้วยความอยากเรียน ด้วยความกระตือรือร้นที่ได้เกิดขึ้นเอง จะเกิดแรงจูงใจและกระตุ้นให้พัฒนาการเรียนรู้โดยที่ครูไม่ต้องทำโทษหรือให้รางวัล ผู้เรียนจะรู้จักตนเอง มีความมั่นใจในการก้าวไปข้างหน้าตามขีดความสามารถและความพร้อม

4. มุ่งแก้ปัญหาความยากง่ายของบทเรียน เป็นการสนองตอบที่ว่าการศึกษาควรมีระดับแตกต่างกันไปตามความยากง่าย ถ้าบทเรียนนั้นง่ายก็ทำให้บทเรียนนั้นสั้นขึ้น ถ้ายากมากก็จัดเนื้อหาออกเป็นส่วนๆ และใช้วิธีการและสื่อทำให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น

7.2 ลักษณะและคุณสมบัติของวัสดุการเรียนที่ใช้ในการเรียนด้วยตนเอง

วัสดุการเรียนมีความจำเป็นและสำคัญยิ่งต่อการเรียนด้วยตนเอง เพราะวัสดุการเรียนจะทำหน้าที่เป็นผู้สอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจในสิ่งที่ผู้เรียนจะเรียนรู้ ดังนั้นวัสดุการเรียนที่จะใช้ในการเรียนด้วยตนเองจะมีลักษณะและคุณสมบัติดังนี้

1. ให้ผู้เรียนเรียนได้ด้วยตนเอง นั่นคือ สามารถเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ด้วยตนเอง

2. มีความสมบูรณ์ในตัวเอง คือ มีวัตถุประสงค์ที่เด่นชัด มีกิจกรรมการเรียน (ที่จัดลำดับไว้เป็นอย่างดีเพื่อให้ผู้เรียนเรียนได้ด้วยด้วยความเข้าใจและเกิดความรู้ตามลำดับไม่สับสน และจะได้เป็นการเพิ่มความรู้ทีละน้อยๆ เป็นขั้นตอน จูงใจผู้เรียนในทุกกิจกรรมการเรียน เนื้อหามีความถูกต้อง ภาษาที่ใช้ชัดเจน ถูกต้องและเหมาะสมกับระดับความรู้ของผู้เรียน ในการทำกิจกรรมการเรียนจะได้ทบทวนความเข้าใจในสิ่งที่เรียนเป็นระยะจนจบบทเรียน) และมีการประเมินผลหลังการเรียนตามวัตถุประสงค์ของบทเรียนนั้น

3. มีวิธีการประเมินผลที่เหมาะสมในแต่ละบทเรียน พร้อมทั้งมีคำตอบเฉลยสำหรับข้อทดสอบนั้นๆ ไว้อย่างชัดเจน

จะเห็นได้ว่า วัสดุการเรียนที่ใช้ในการเรียนด้วยตนเองนั้นจะมีความสมบูรณ์สำเร็จรูปในตัวเอง ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องไปชวนหาหาสิ่งต่างๆ ที่ต้องใช้ในการเรียนเพิ่มเติมอีก วัสดุการเรียนที่นิยมใช้กันในปัจจุบันนี้มี ชุดการเรียนการสอน (Instructional Package) บทเรียนโปรแกรม (Programmed Instruction) บทเรียนโมดูล (Instructional Module)

7.3 ขั้นตอนการสร้างบทเรียนด้วยตนเอง

ขั้นตอนการสร้างบทเรียนด้วยตนเองนั้นมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักสูตร เพื่อจะได้ทราบว่าต้องสอนอะไรบ้าง รวมทั้งศึกษาจากประมวลการสอน คู่มือครู ตำรา และการสัมภาษณ์ขอคำแนะนำจากผู้รู้ เพราะจะทำให้ทราบถึงลำดับขั้นการสอน การคะเนเวลาที่ใช้ในการสอน ช่วยกำหนดความลึกและขอบข่ายของเนื้อหาวิชาทำให้เกิดแนวความคิดในการสร้างบทเรียนด้วยตนเอง
2. นำความรู้ที่ได้จากหลักสูตรมาผนวกเข้ากับความต้องการของเด็ก และตั้งจุดมุ่งหมายเฉพาะในการสร้างบทเรียนนั้นๆ ซึ่งมีความพอเหมาะที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้
3. วางขอบข่ายของงาน หรือวางเค้าโครงเรื่อง จะช่วยในการเรียงลำดับเรื่องราวก่อนหลัง และป้องกันการหลงลืมเรื่องราวบางตอน การสร้างบทเรียนด้วยตนเองนั้นต้องแยกเนื้อหาเป็นตอนๆ และให้แต่ละตอนสัมพันธ์กัน จึงจำเป็นต้องลำดับเรื่องราวก่อนหลัง
4. รวบรวมและจัดจำแนกเรื่องราว เป็นขั้นที่ต้องรวบรวมทุกอย่าง เช่น ตำรา ภาพประกอบ การจดบันทึก การสังเกต การสัมภาษณ์ การทดลอง
5. ลงมือสร้างบทเรียนด้วยตนเอง โดยยึดหลักดังนี้
  - 5.1 แบ่งเนื้อหาออกเป็นตอนๆ
  - 5.2 มีเนื้อหาและคำอธิบายที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน
  - 5.3 ทำให้ผู้เรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลมากที่สุด
  - 5.4 ให้ทราบคำตอบที่ถูกต้องเพื่อเป็นการเสริมแรง
  - 5.5 เนื้อหาของบทเรียนในแต่ละตอน ต้องเขียนด้วยภาษาที่ชัดเจนถูกต้องตามหลักภาษา หากใช้คำศัพท์ควรเป็นศัพท์ที่เหมาะสมกับพื้นฐานและอายุของผู้เรียน
6. นำบทเรียนด้วยตนเองที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ เพราะจะทำให้ทราบถึงข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อจะได้ทำการปรับปรุงแก้ไขบทเรียนที่สร้างขึ้นก่อนที่จะนำไปใช้จริง

7.4 ข้อควรคำนึงในการสร้างบทเรียนด้วยตนเอง

เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต (2528 : 163) ได้กล่าวถึงข้อควรคำนึงในการสร้างบทเรียนด้วยตนเองไว้ดังนี้

1. ครูต้องช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงคุณลักษณะ และขีดความสามารถของตนเอง
2. บุคคลจะมีแนวความคิดหรือมโนภาพเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่ได้ถ้าไม่มีประสบการณ์ในเหตุการณ์หรือสิ่งที่ต้องการจะให้มีความคิดขึ้น การสร้างแนวความคิดของแต่ละคนเป็นผลจากการที่คนนั้นสรุปลักษณะเฉพาะของสิ่งนั้นๆ หรือสรุปโดยใช้เหตุผลของข้อมูลจากประสาทสัมผัสและประสบการณ์ต่างๆ ของตน ดังนั้นการสร้างแนวความคิดจึงต้องอาศัยประสบการณ์ การจัดลำดับขั้นตอนของการสร้างแนวความคิดจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการเรียนรู้ เมื่อใดผู้เรียนไม่เข้าใจในสิ่งที่เรียน ครูต้องพิจารณาว่าสิ่งที่เรียนประกอบด้วยอะไรบ้าง ผู้เรียนบอกพร้อมจุดไหนจะได้แก้ไขได้ถูกจุด
3. ครูต้องช่วยให้ผู้เรียนรู้จักวางแผนในการทำงาน การดำเนินการทำงาน ทำกิจกรรมการเรียนรู้และภารกิจต่างๆ ของตนเองอย่างใกล้ชิด
4. ผู้เรียนต้องเลือกทำงาน เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์และวิธีการต่างๆ ที่สัมพันธ์สอดคล้องเหมาะสมกับความสนใจและความถนัดของตน ดังนั้น วัสดุการเรียนที่จัดไว้จะต้องมีสิ่งต่างๆ ที่ต้องใช้เรียนไว้ให้พร้อม
5. ผู้เรียนมักจะเลือกกระทำการสิ่งต่างๆ ที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ตัวเองรู้และมีความหมายแก่ตน แต่ละคนมีการตอบสนองในประสบการณ์อย่างเดียวกันแตกต่างกัน ครูจึงต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจและความถนัดของตน
6. โอกาสในการเรียนรู้และผลการเรียนรู้จะสูงขึ้นถ้าผู้เรียนเรียนด้วยความสมัครใจ ไม่มีการขู่เข็ญบังคับ มีอิสระในการเลือกและทำกิจกรรมต่างๆ เมื่อผู้เรียนมีอิสระในการเรียน มีความสนใจและแรงจูงใจ จะทำให้มีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้น ครูควรหาวิธีการต่างๆ ที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความต้องการ เกิดความอยากที่จะเรียน สร้างแรงจูงใจในการเรียน ครูมีหน้าที่เพียงคอยช่วยเหลือแนะนำให้คำปรึกษาเมื่อมีความจำเป็น หรือเมื่อผู้เรียนต้องการ
7. ผู้เรียนได้รับการกระตุ้น และได้รับการเสริมกำลังใจในจังหวะและโอกาสที่เหมาะสมจะเรียนรู้ได้ดีขึ้น มีความกระตือรือร้นในการเรียนยิ่งขึ้น ถ้าผู้เรียนถูกบังคับจะทำให้เป็นคนที่พึ่งตนเองไม่ได้ ทำให้ท้อถอย ไม่อยากเรียน ไม่กล้าที่จะแสดงออก ไม่กล้าคิด ไม่กล้าทำ ครูจึงต้องหาวิธีการกระตุ้นให้อยากเรียนและคอยเสริมกำลังใจ เพื่อกระตุ้นความสนใจและความอยากที่จะเรียนอยู่เสมอ

สรุปได้ว่าการสร้างบทเรียนด้วยตนเองนั้นจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักแก้ปัญหาและตัดสินใจเอง มีอิสระในการเลือกและทำกิจกรรมต่างๆ ตามขีดความสามารถ ความสนใจ และความพร้อมของแต่ละบุคคล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ทำการศึกษาค้นคว้าตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
5. การดำเนินการทดลองหาประสิทธิภาพ
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่นักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 562 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 48 คน แยกเป็น

การทดลองครั้งที่ 1 ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน

การทดลองครั้งที่ 2 ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน

การทดลองครั้งที่ 3 ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

2. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษหลัก 1 เรื่อง Present Continuous Tense ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) แบ่งเป็น 3 เรื่อง คือ

เรื่องที่ 1 ประธานและกริยา ing

ตอนที่ 1 คำนามและสรรพนาม

ตอนที่ 2 verb to be

ตอนที่ 3 กฎการเติม ing

เรื่องที่ 2 โครงสร้างประโยค

ตอนที่ 1 ประโยคบอกเล่า

ตอนที่ 2 ประโยคคำถาม

ตอนที่ 3 ประโยคปฏิเสธ

เรื่องที่ 3 การใช้ Present Continuous Tense

ตอนที่ 1 เหตุการณ์ที่กำลังกระทำอยู่

ตอนที่ 2 เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้

ตอนที่ 3 คำกริยาที่ไม่ใช้กับ Present Continuous Tense

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Present Continuous Tense
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. แบบประเมินชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและผู้เชี่ยวชาญ

ด้านสื่อ

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

4.1 การสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีลำดับขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2535) คู่มือการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. การเลือกบทเรียน ผู้ศึกษาค้นคว้าได้เลือกเนื้อหาในวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Present Continuous Tense ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยแบ่งออกเป็น 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1 เรื่อง ประธานและกริยา ing

ตอนที่ 1 คำนามและสรรพนาม

ตอนที่ 2 verb to be

ตอนที่ 3 กฎการเติม ing

ชุดที่ 2 เรื่อง โครงสร้างประโยค

ตอนที่ 1 ประโยคบอกเล่า

ตอนที่ 2 ประโยคคำถาม

ตอนที่ 3 ประโยคปฏิเสธ

ชุดที่ 3 เรื่อง การใช้ Present Continuous Tense

ตอนที่ 1 เหตุการณ์ที่กำลังกระทำอยู่

ตอนที่ 2 เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้

ตอนที่ 3 คำกริยาที่ไม่ใช้กับ Present Continuous Tense

4. ดำเนินการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองให้เหมาะสมกับเนื้อหา ดังนี้

4.1 กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับขั้นตอนต่าง ๆ ในหลักการ
สอนวิชาภาษาอังกฤษ

4.2 กำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้

4.3 เขียนคู่มือหรือคำชี้แจงเกี่ยวกับการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4.4 จัดทำบัตรคำสั่งเพื่อชี้แจงรายละเอียดให้ผู้เรียนทราบว่าจะต้องปฏิบัติตาม
ขั้นตอนอย่างไร

4.5 ทำบัตรเนื้อหา บัตรแบบฝึกหัด บัตรเฉลยแบบฝึกหัด บัตรแบบทดสอบ
บัตรเฉลยแบบทดสอบ

4.6 กำหนดสื่อในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา โดย
พิจารณาสื่อที่จะนำมาใช้จากคุณสมบัติ หลักการ ทฤษฎีต่างๆ รวมถึงความสะดวก และ
ความเหมาะสมในการใช้สื่อ ดังนี้

ชุดที่ 1 เรื่อง ประธานและกริยา ing ประกอบด้วย ภาพพลิก เกม

ชุดที่ 2 เรื่อง โครงสร้างประโยค ประกอบด้วย กระเปาะผนัง บัตรคำ บัตรภาพ

ชุดที่ 3 เรื่อง การใช้ Present Continuous Tense ประกอบด้วย ภาพต่อ เกม

4.7 สร้างแบบฝึกหัดแบบปรนัย 4 ตัวเลือก แบบจับคู่และเติมคำ ให้สอดคล้องกับ
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้และครอบคลุมเนื้อหาในแต่ละตอนของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
โดยแบ่งเป็นชุดที่ 1 เรื่องประธานและกริยา ing เนื้อหาแบ่งออกเป็น 3 ตอน มีแบบฝึกหัด
ตอนละ 5 ข้อ รวมเป็น 15 ข้อ ชุดที่ 2 เรื่องโครงสร้างประโยค เนื้อหาแบ่งออกเป็น 3
ตอน มีแบบฝึกหัดตอนละ 5 ข้อ รวมเป็น 15 ข้อ และชุดที่ 3 เรื่องการใช้ Present
Continuous Tense เนื้อหาแบ่งออกเป็น 3 ตอน มีแบบฝึกหัดตอนละ 5 ข้อ รวมเป็น 15 ข้อ

5. นำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบคุณภาพและนำไปปรับปรุงแก้ไข

6. นำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 ท่าน โดยแบ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาจำนวน 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการสร้างแบบทดสอบ ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาและจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
2. ศึกษาทฤษฎีหลักการ วิธีการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา
3. วิเคราะห์วัตถุประสงค์ของเนื้อหา
4. สร้างแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 120 ข้อ โดยแบ่งเป็นชุดที่ 1 เรื่องประธานและกริยา ing 40 ข้อ ชุดที่ 2 เรื่องโครงสร้างประโยค 40 ข้อ ชุดที่ 3 เรื่องการใช้ Present Continuous Tense 40 ข้อ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางภาษาอังกฤษตรวจแก้ไขความถูกต้อง
5. นำข้อสอบไปทดสอบกับนักเรียนที่เรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เคยเรียนบทเรียนมาแล้วจำนวน 100 คน ตรวจให้คะแนน โดยวิธีการให้คะแนนข้อที่ตอบถูกเป็น 1 ข้อ ที่ตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน
6. วิเคราะห์แบบทดสอบเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 27% และใช้ตารางวิเคราะห์ของ จุง เดห์ ฟาน เพื่อหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) แล้วคัดเลือกข้อสอบไว้ชุดละ 20 ข้อ รวม 60 ข้อ คุณภาพของแบบทดสอบดังแสดงในตาราง 1
7. คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder Richardson ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ชุดที่	จำนวนข้อ	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเชื่อมั่น
1	20	.22 - .82	.20 - .71	.80
2	20	.50 - .79	.29 - .79	.83
3	20	.36 - .74	.28 - .70	.79

4.3 แบบประเมินชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยผู้เชี่ยวชาญ

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้สร้างแบบประเมินเพื่อหาคุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมี การประเมินใน 2 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาและด้านสื่อ ซึ่งมีขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
2. พิจารณาหัวข้อปัญหาและจุดมุ่งหมาย เพื่อทราบว่าการขอข้อมูลอะไรบ้าง
3. สร้างแบบประเมิน 2 ชุด คือ แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 3 ท่าน และแบบประเมินผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ 3 ท่าน แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคือ 5, 4, 3, 2 และ 1 โดยกาหนดความหมาย ของคะแนนตัวเลือกในแบบสอบถามแต่ละข้อ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดไว้ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีคุณภาพดีมาก

คะแนน 4 หมายถึง มีคุณภาพดี

คะแนน 3 หมายถึง มีคุณภาพพอใช้

คะแนน 2 หมายถึง มีคุณภาพต้องปรับปรุง

คะแนน 1 หมายถึง มีคุณภาพใช้ไม่ได้

4. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้สอบถามกับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาจำนวน 3 ท่าน และด้านสื่อจำนวน 3 ท่าน

6. นำผลจากการประเมินมาพิจารณาหาค่าเฉลี่ย เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการยอมรับคุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 – 5.00 หมายถึง มีคุณภาพดีมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 – 4.50 หมายถึง มีคุณภาพดี

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 – 3.50 หมายถึง มีคุณภาพพอใช้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 – 2.50 หมายถึง มีคุณภาพต้องปรับปรุง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.50 หมายถึง มีคุณภาพใช้ไม่ได้

โดยค่าเฉลี่ยที่ยอมรับว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีคุณภาพใช้ได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป

5. การดำเนินการทดลองหาประสิทธิภาพ

การดำเนินการทดลองจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีรายละเอียดตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

การทดลองครั้งที่ 1 ผู้ศึกษาค้นคว้านำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ที่ยังไม่เคยเรียนในบทเรียนนี้มาก่อน จำนวน 3 คน โดยเรียน 1 คน ต่อ 1 ชุดการเรียนรู้ โดยชุดที่ 1 เรื่องประธานและกริยา ing ใช้เวลาเรียน 2 คาบ ชุดที่ 2 เรื่องโครงสร้างประโยค ใช้เวลาเรียน 2 คาบ และชุดที่ 3 เรื่องการใช้ Present Continuous Tense ใช้เวลาเรียน 1 คาบ ในขณะทดลอง ผู้ศึกษาค้นคว้าเก็บข้อมูลต่าง ๆ เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับสภาพการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองว่าเหมาะสมมีปัญหาหรือไม่ โดยสังเกตพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด และจากการสัมภาษณ์ผู้เรียน เพื่อหาข้อบกพร่องของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองในด้านสำนวนภาษา กิจกรรม รูปภาพ และคำสั่งต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกันหรือไม่ จากนั้นจึงนำข้อบกพร่องต่าง ๆ มาปรับปรุงแก้ไข

การทดลองครั้งที่ 2 ผู้ศึกษาค้นคว้านำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจากการทดลองครั้งที่ 1 มาทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ที่ยังไม่เคยเรียนในบทเรียนนี้มาก่อน จำนวน 15 คน ใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 1 ชุด ต่อนักเรียน 1 คน โดยชุดที่ 1 เรื่องประธานและกริยา ing ใช้เวลาเรียน 2 คาบ ชุดที่ 2 เรื่องโครงสร้างประโยค ใช้เวลาเรียน 2 คาบ และชุดที่ 3 เรื่องการใช้ Present Continuous Tense ใช้เวลาเรียน 2 คาบ ในขณะที่นักเรียนเรียนโดยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองจบในแต่ละตอน นักเรียนทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน และทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นำผลการทดลองมาตรวจให้คะแนน เพื่อเก็บข้อมูลไว้วิเคราะห์แนวโน้มของประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามเกณฑ์ 85/85

การทดลองครั้งที่ 3 ผู้ศึกษาค้นคว้านำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ได้หาแนวโน้มของประสิทธิภาพจากการทดลองครั้งที่ 2 แล้วมาทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ที่ยังไม่เคยเรียนในบทเรียนนี้มาก่อนจำนวน 30 คน ใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 1 ชุด ต่อนักเรียน 1 คน โดยชุดที่ 1 เรื่องประธานและกริยา ing ใช้เวลาเรียน 2 คาบ ชุดที่ 2 เรื่องโครงสร้างประโยค ใช้เวลาเรียน 2 คาบ และชุดที่ 3 เรื่องการใช้ Present Continuous Tense ใช้เวลาเรียน 2 คาบ จัดกิจกรรมการเรียนให้นักเรียนใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และปฏิบัติตามลำดับกิจกรรมที่กำหนดไว้ด้วยตนเอง จากนั้นจึงให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนเนื้อหาในแต่ละตอนของบทเรียน และทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นำผลการทดลองวิเคราะห์เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามเกณฑ์ 85/85

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานของแบบทดสอบคือ ค่าเฉลี่ย
2. การหาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบโดยวิเคราะห์เป็นรายข้อของจุฑา เดห์ ฟาน (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538 : 208 - 219)
3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR - 20 Kuder Richardson (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 197 - 200)
4. ประสิทธิภาพของเครื่องมือตามเกณฑ์ที่กำหนด 85/85 โดยใช้สูตร E_1/E_2 (เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. 2528 : 294 - 295)

บทที่ 4

ผลการศึกษาค้นคว้า

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

E₁ แทน ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน

E₂ แทน ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน

ผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Present Continuous Tense ผลการศึกษาค้นคว้าดังต่อไปนี้

1. ได้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Present Continuous Tense ซึ่งประกอบด้วยชุดการเรียนรู้ทั้งหมด 3 ชุด พร้อมทั้งคำชี้แจงเกี่ยวกับการใช้ชุดการเรียนรู้

ชุดที่ 1 เรื่อง ประธานและกริยา ing ใช้เวลาในการเรียน 2 คาบ

ตอนที่ 1 คำนามและสรรพนาม

ตอนที่ 2 verb to be

ตอนที่ 3 กฎการเติม ing

ชุดที่ 2 เรื่อง โครงสร้างประโยค ใช้เวลาในการเรียน 2 คาบ

ตอนที่ 1 ประโยคบอกเล่า

ตอนที่ 2 ประโยคคำถาม

ตอนที่ 3 ประโยคปฏิเสธ

ชุดที่ 3 เรื่อง การใช้ Present Continuous Tense ใช้เวลาในการเรียน 2 คาบ

ตอนที่ 1 เหตุการณ์ที่กำลังกระทำอยู่

ตอนที่ 2 เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้

ตอนที่ 3 คำกริยาที่ไม่ใช้กับ Present Continuous Tense

ในแต่ละชุดการเรียนรู้มีส่วนประกอบ ดังนี้

ชุดที่ 1 เรื่อง ประธานและกริยา ing ประกอบด้วย บัตรเนื้อหา บัตรแบบฝึกหัด บัตรเฉลยแบบฝึกหัด บัตรแบบทดสอบ บัตรเฉลยแบบทดสอบ ภาพพลิก เกม

ชุดที่ 2 เรื่อง โครงสร้างประโยค ประกอบด้วย บัตรเนื้อหา บัตรแบบฝึกหัด บัตรเฉลยแบบฝึกหัด บัตรแบบทดสอบ บัตรเฉลยแบบทดสอบ กระเป๋าฉิ่ง บัตรคำ บัตรภาพ

ชุดที่ 3 เรื่อง การใช้ Present Continuous Tense ประกอบด้วย บัตรเนื้อหา บัตรแบบฝึกหัด บัตรเฉลยแบบฝึกหัด บัตรแบบทดสอบ บัตรเฉลยแบบทดสอบ ภาพต่อ เกม

2. ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.1 การหาคุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านสื่อ

ตาราง 2 ผลการประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดที่ 1 เรื่องประธานและกริยา ing โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ระดับของคุณภาพ
1. เนื้อหาสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	5	ดีมาก
2. ความถูกต้องของเนื้อหา	5	ดีมาก
3. ลำดับขั้นในการนำเสนอเนื้อหา	5	ดีมาก
4. ความชัดเจนในการนำเสนอเนื้อหา	5	ดีมาก
5. มีภาพประกอบที่เข้าใจง่ายและเหมาะสมกับเนื้อหา	5	ดีมาก
6. ได้รับความสนใจของผู้เรียน	5	ดีมาก
7. ช่วยให้จำบทเรียนได้ดีขึ้น	5	ดีมาก
8. ความเหมาะสมกับเวลาที่สอน	4.67	ดีมาก
9. ความเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	5	ดีมาก
รวม	4.96	ดีมาก

จากตาราง 2 การประเมินชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดที่ 1 เรื่องประธานและกริยา ing ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาเห็นว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยรวมมีคุณภาพด้านเนื้อหาในระดับดีมาก และในแต่ละรายการมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

ตาราง 3 ผลการประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดที่ 2 เรื่องโครงสร้าง
ประโยค โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ระดับของคุณภาพ
1. เนื้อหาสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	5	ดีมาก
2. ความถูกต้องของเนื้อหา	5	ดีมาก
3. ลำดับขั้นในการนำเสนอเนื้อหา	5	ดีมาก
4. ความชัดเจนในการนำเสนอเนื้อหา	5	ดีมาก
5. มีภาพประกอบที่เข้าใจง่ายและเหมาะสมกับเนื้อหา	5	ดีมาก
6. ได้รับความสนใจของผู้เรียน	5	ดีมาก
7. ช่วยให้จำบทเรียนได้ดีขึ้น	4.67	ดีมาก
8. ความเหมาะสมกับเวลาที่สอน	4.67	ดีมาก
9. ความเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	5	ดีมาก
รวม	4.93	ดีมาก

จากตาราง 3 การประเมินชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดที่ 2 เรื่องโครงสร้างประโยค
ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาเห็นว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยรวมมีคุณภาพด้านเนื้อหาในระดับ
ดีมาก และในแต่ละรายการมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

ตาราง 4 ผลการประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดที่ 3 เรื่องการใช้
Present Continuous Tense โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ระดับของคุณภาพ
1. เนื้อหาสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	5	ดีมาก
2. ความถูกต้องของเนื้อหา	5	ดีมาก
3. ลำดับขั้นในการนำเสนอเนื้อหา	5	ดีมาก
4. ความชัดเจนในการนำเสนอเนื้อหา	5	ดีมาก
5. มีภาพประกอบที่เข้าใจง่ายและเหมาะสมกับเนื้อหา	5	ดีมาก
6. ได้รับความสนใจของผู้เรียน	5	ดีมาก
7. ช่วยให้จำบทเรียนได้ดีขึ้น	5	ดีมาก
8. ความเหมาะสมกับเวลาที่สอน	4.67	ดีมาก
9. ความเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	5	ดีมาก
รวม	4.96	ดีมาก

จากตาราง 4 การประเมินชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดที่ 3 เรื่องการใช้ Present Continuous Tense ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาเห็นว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยรวมมีคุณภาพด้านเนื้อหาในระดับดีมาก และในแต่ละรายการมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

ตาราง 5 ผลการประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดที่ 1 เรื่องประธาน
และกริยา ing โดยผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ระดับของคุณภาพ
1. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.67	ดีมาก
2. ขนาดของตัวอักษรที่ใช้ประกอบบทเรียน	5	ดีมาก
3. สีของตัวอักษรและสีพื้น	5	ดีมาก
4. ความเหมาะสมของภาพที่ใช้ประกอบบทเรียน	5	ดีมาก
5. เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.67	ดีมาก
6. มีขนาดเหมาะสม ชัดเจน ถูกต้อง	5	ดีมาก
7. คุณภาพดี ทนทาน	5	ดีมาก
8. สะดวกต่อการนำไปใช้	5	ดีมาก
รวม	4.92	ดีมาก

จากตาราง 5 การประเมินชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดที่ 1 เรื่องประธานและกริยา ing ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อเห็นว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยรวมมีคุณภาพด้านสื่อในระดับดีมาก และในแต่ละรายการมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

ตาราง 6 ผลการประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดที่ 2 เรื่องโครงสร้าง
ประโยค โดยผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ระดับของคุณภาพ
1. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.67	ดีมาก
2. ขนาดของตัวอักษรที่ใช้ประกอบบทเรียน	5	ดีมาก
3. สีของตัวอักษรและสีพื้น	4.67	ดีมาก
4. ความเหมาะสมของภาพที่ใช้ประกอบบทเรียน	5	ดีมาก
5. เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.67	ดีมาก
6. มีขนาดเหมาะสม ชัดเจน ถูกต้อง	5	ดีมาก
7. คุณภาพดี ทนทาน	5	ดีมาก
8. สะดวกต่อการนำไปใช้	5	ดีมาก
รวม	4.88	ดีมาก

จากตาราง 6 การประเมินชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดที่ 2 เรื่องโครงสร้างประโยค
ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อเห็นว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยรวมมีคุณภาพด้านสื่อในระดับดีมาก และ
ในแต่ละรายการมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

ตาราง 7 ผลการประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดที่ 3 เรื่องการใช้
Present Continuous Tense โดยผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ระดับของคุณภาพ
1. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.67	ดีมาก
2. ขนาดของตัวอักษรที่ใช้ประกอบบทเรียน	5	ดีมาก
3. สีของตัวอักษรและสีพื้น	5	ดีมาก
4. ความเหมาะสมของภาพที่ใช้ประกอบบทเรียน	5	ดีมาก
5. เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.67	ดีมาก
6. มีขนาดเหมาะสม ชัดเจน ถูกต้อง	5	ดีมาก
7. คุณภาพดี ทนทาน	5	ดีมาก
8. สะดวกต่อการนำไปใช้	5	ดีมาก
รวม	4.92	ดีมาก

จากตาราง 7 การประเมินชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดที่ 3 เรื่องการใช้ Present Continuous Tense ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อเห็นว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยรวมมีคุณภาพด้านสื่อในระดับดีมาก และในแต่ละรายการมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

2.2 การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการทดลอง

การทดลองครั้งที่ 1 นำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ที่ยังไม่เคยเรียนในบทเรียนนี้มาก่อน จำนวน 3 คน โดยเรียน 1 คน ต่อ 1 ชุดการเรียนรู้ โดยชุดที่ 1 เรื่องประธานและกริยา ing ใช้เวลาเรียน 2 คาบ ชุดที่ 2 เรื่องโครงสร้างประโยค ใช้เวลาเรียน 2 คาบ และชุดที่ 3 เรื่องการใช้ Present Continuous Tense ใช้เวลาเรียน 1 คาบ ในขณะทดลอง ผู้ศึกษาค้นคว้าเก็บข้อมูลต่าง ๆ เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับสภาพการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองว่าเหมาะสมมีปัญหาหรือไม่ โดยสังเกตพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด และจากการสัมภาษณ์ผู้เรียน เพื่อหาข้อบกพร่องของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองในด้านสำนวนภาษา กิจกรรม รูปภาพ และคำสั่งต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกันหรือไม่ จากนั้นจึงนำข้อบกพร่องต่าง ๆ มาปรับปรุงแก้ไข

หลังการทดลองครั้งที่ 1 ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ปรับปรุงแก้ไขดังนี้

1. ตรวจสอบแก้ไขข้อความที่พิมพ์ผิด
2. เพิ่มเวลาในการทดลองของชุดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องการใช้ Present Continuous Tense เป็น 2 คาบ

การทดลองครั้งที่ 2 นำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจากการทดลองครั้งที่ 1 มาทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ที่ยังไม่เคยเรียนในบทเรียนนี้มาก่อน จำนวน 15 คน ใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 1 ชุด ต่อนักเรียน 1 คน โดยชุดที่ 1 เรื่องประธานและกริยา ing ใช้เวลาเรียน 2 คาบ ชุดที่ 2 เรื่องโครงสร้างประโยค ใช้เวลาเรียน 2 คาบ และชุดที่ 3 เรื่องการใช้ Present Continuous Tense ใช้เวลาเรียน 2 คาบ ในขณะที่นักเรียนเรียนโดยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองจบในแต่ละตอน นักเรียนทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน และทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นำผลการทดลองมาตรวจให้คะแนน เพื่อเก็บข้อมูลไว้วิเคราะห์แนวโน้มของประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามเกณฑ์ 85/85

ตาราง 8 แสดงแนวโน้มของประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการทดลอง
ครั้งที่ 2

ชุดที่	แบบฝึกหัด			แบบทดสอบ			ประสิทธิภาพ E_1/E_2
	จำนวนข้อ	ค่าเฉลี่ย	E_1	จำนวนข้อ	ค่าเฉลี่ย	E_2	
ชุดที่ 1 ตอนที่ 1	5	4.47	89.40	10	9.00	90.00	89.40/90.00
ตอนที่ 2	5	4.53	90.60	5	4.33	86.60	90.60/86.60
ตอนที่ 3	5	4.53	90.60	5	4.47	89.40	90.60/89.40
รวม	15	13.53	90.20	20	17.80	89.00	90.20/89.00
ชุดที่ 2 ตอนที่ 1	5	4.67	93.40	5	4.47	89.40	93.40/89.40
ตอนที่ 2	5	4.47	89.40	10	9.13	91.30	89.40/91.30
ตอนที่ 3	5	4.40	88.00	5	4.67	93.40	88.00/93.40
รวม	15	13.53	90.20	20	18.26	91.30	90.20/91.30
ชุดที่ 3 ตอนที่ 1	5	4.53	90.60	10	9.00	90.00	90.60/90.00
ตอนที่ 2	5	4.73	94.60	5	4.40	88.00	94.60/88.00
ตอนที่ 3	5	4.60	92.00	5	4.53	90.60	92.00/90.60
รวม	15	13.87	92.47	20	17.93	89.65	92.47/89.65

จากตาราง 8 ในการทดลองครั้งที่ 2 เพื่อหาแนวโน้มของประสิทธิภาพ พบว่า ร้อยละของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากแบบฝึกหัดอยู่ระหว่าง 88.00-94.60 และร้อยละของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากแบบทดสอบอยู่ระหว่าง 86.60-93.40 ซึ่งพบว่า ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองชุดที่ 1 มีแนวโน้มของประสิทธิภาพเป็น 90.20/89.00 ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองชุดที่ 2 มีแนวโน้มของประสิทธิภาพเป็น 90.20/91.30 และชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองชุดที่ 3 มีแนวโน้มของประสิทธิภาพเป็น 92.47/89.65

เมื่อพิจารณาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองทุกชุด พบว่า ทุกชุดมีแนวโน้มของประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้จึงไม่มีการปรับปรุงแก้ไขชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และแนวโน้มของประสิทธิภาพของแต่ละตอนก็เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดเช่นกัน

การทดลองครั้งที่ 3 นำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ได้หาแนวโน้มของประสิทธิภาพจากการทดลองครั้งที่ 2 แล้วมาทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ที่ยังไม่เคยเรียนในบทเรียนนี้มาก่อน จำนวน 30 คน ใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 1 ชุด ต่อนักเรียน 1 คน โดยชุดที่ 1 เรื่อง ประธานและกริยา ing ใช้เวลาเรียน 2 คาบ ชุดที่ 2 เรื่อง โครงสร้างประโยค ใช้เวลาเรียน 2 คาบ และชุดที่ 3 เรื่อง การใช้ Present Continuous Tense ใช้เวลาเรียน 2 คาบ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และปฏิบัติตามลำดับกิจกรรมที่กำหนดไว้ด้วยตนเอง จากนั้นจึงให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนเนื้อหาในแต่ละตอนของบทเรียน และทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นำผลการทดลองมาวิเคราะห์เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามเกณฑ์ 85/85

ตาราง 9 แสดงประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการทดลอง ครั้งที่ 3

ชุดที่	แบบฝึกหัด			แบบทดสอบ			ประสิทธิภาพ
	จำนวนข้อ	ค่าเฉลี่ย	E_1	จำนวนข้อ	ค่าเฉลี่ย	E_2	E_1/E_2
ชุดที่ 1 ตอนที่ 1	5	4.37	87.40	10	8.83	88.30	87.40/88.30
ตอนที่ 2	5	4.43	88.60	5	4.40	88.00	88.60/88.00
ตอนที่ 3	5	4.43	88.60	5	4.37	87.40	88.60/87.40
รวม	15	13.23	88.20	20	17.60	88.00	88.20/88.00
ชุดที่ 2 ตอนที่ 1	5	4.43	88.60	5	4.53	90.60	88.60/90.60
ตอนที่ 2	5	4.73	94.60	10	9.30	93.00	94.60/93.00
ตอนที่ 3	5	4.37	87.40	5	4.50	90.00	87.40/90.00
รวม	15	13.53	90.20	20	18.30	91.50	90.20/91.50
ชุดที่ 3 ตอนที่ 1	5	4.50	90.00	10	8.97	89.70	90.00/89.70
ตอนที่ 2	5	4.70	94.00	5	4.33	86.60	94.00/86.60
ตอนที่ 3	5	4.63	92.60	5	4.43	88.60	92.60/88.60
รวม	15	13.83	92.20	20	17.73	88.65	92.20/88.65

จากตาราง 9 ในการทดลองครั้งที่ 3 เพื่อหาประสิทธิภาพ พบว่า ร้อยละของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากแบบฝึกหัดอยู่ระหว่าง 87.40-94.60 และร้อยละของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากแบบทดสอบอยู่ระหว่าง 86.60-93.00 ซึ่งพบว่า ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองชุดที่ 1 มีประสิทธิภาพเป็น 88.20/88.00 ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองชุดที่ 2 มีประสิทธิภาพเป็น 90.20/91.50 และชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองชุดที่ 3 มีประสิทธิภาพเป็น 92.20/88.65

แสดงว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้ง 3 ชุด และทุกตอนในแต่ละชุดมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 85/85

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

① ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Present Continuous Tense ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/85

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ได้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Present Continuous Tense ที่มีประสิทธิภาพและเพื่อเป็นแนวทางที่จะผลิตชุดการเรียนรู้ในวิชาอื่นๆ ต่อไป

② ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะกำหนดขอบเขตไว้ดังต่อไปนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่นักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 562 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 48 คน แยกเป็น

การทดลองครั้งที่ 1 ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน

การทดลองครั้งที่ 2 ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน

การทดลองครั้งที่ 3 ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษหลัก 1 เรื่อง Present Continuous Tense ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) แบ่งเป็น 3 เรื่อง คือ

เรื่องที่ 1 ประธานและกริยา ing

ตอนที่ 1 คำนามและสรรพนาม

ตอนที่ 2 verb to be

ตอนที่ 3 กฎการเติม ing

เรื่องที่ 2 โครงสร้างประโยค

ตอนที่ 1 ประโยคบอกเล่า

ตอนที่ 2 ประโยคคำถาม

ตอนที่ 3 ประโยคปฏิเสธ

เรื่องที่ 3 การใช้ Present Continuous Tense

ตอนที่ 1 เหตุการณ์ที่กำลังกระทำอยู่

ตอนที่ 2 เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้

ตอนที่ 3 คำกริยาที่ไม่ใช้กับ Present Continuous Tense

⑤ 4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย

4.1 ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Present Continuous Tense

4.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.3 แบบประเมินชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและผู้เชี่ยวชาญ

ด้านสื่อ

⑥ การดำเนินการทดลอง

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. สร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Present Continuous Tense ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยแบ่งเนื่อหาย่อยออกเป็น 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1 เรื่อง ประธานและกริยา ing

ตอนที่ 1 คำนามและสรรพนาม

ตอนที่ 2 verb to be

ตอนที่ 3 กฎการเติม ing

ชุดที่ 2 เรื่อง โครงสร้างประโยค

ตอนที่ 1 ประโยคบอกเล่า

ตอนที่ 2 ประโยคคำถาม

ตอนที่ 3 ประโยคปฏิเสธ

ชุดที่ 3 เรื่อง การใช้ Present Continuous Tense

ตอนที่ 1 เหตุการณ์ที่กำลังกระทำอยู่

ตอนที่ 2 เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้

ตอนที่ 3 คำกริยาที่ไม่ใช้กับ Present Continuous Tense

2. นำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบคุณภาพและนำไปปรับปรุงแก้ไข

3. นำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 ท่าน โดยแบ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาจำนวน 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4. นำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยดำเนินการดังนี้

4.1 การทดลองครั้งที่ 1

ผู้ศึกษาค้นคว้านำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ที่ยังไม่เคยเรียนในบทเรียนนี้มาก่อน จำนวน 3 คน ในขณะทดลอง ผู้ศึกษาค้นคว้าจะเก็บข้อมูลต่าง ๆ เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับสภาพการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองว่าเหมาะสมมีปัญหาหรือไม่ โดยสังเกตพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด และจากการสัมภาษณ์ผู้เรียน เพื่อหาข้อบกพร่องของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองในด้านสำนวนภาษา กิจกรรม รูปภาพ และคำสั่งต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสอดคล้องกันหรือไม่ จากนั้นจึงนำข้อบกพร่องต่าง ๆ มาปรับปรุงแก้ไข

4.2 การทดลองครั้งที่ 2

ผู้ศึกษาค้นคว้านำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจากการทดลองครั้งที่ 1 มาทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ที่ยังไม่เคยเรียนในบทเรียนนี้มาก่อน จำนวน 15 คน เพื่อเก็บข้อมูลไว้วิเคราะห์แนวโน้มของประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งผลการทดลองพบว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้ง 3 ชุด มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จึงไม่มีการปรับปรุงแก้ไข

4.3 การทดลองครั้งที่ 3

ผู้ศึกษาค้นคว้านำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ได้หาแนวโน้มของประสิทธิภาพจากการทดลองครั้งที่ 2 มาทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ที่ยังไม่เคยเรียนในบทเรียนนี้มา

ก่อนจำนวน 30 คน จากนั้นจึงให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนเนื้อหาในแต่ละตอนของบทเรียน และทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นำผลการทดลองมาวิเคราะห์เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามเกณฑ์ 85/85

4

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า

1. ได้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Present Continuous Tense จำนวน 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1 เรื่อง ประธานและกริยา ing

ชุดที่ 2 เรื่อง โครงสร้างประโยค

ชุดที่ 3 เรื่อง การใช้ Present Continuous Tense

2. ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Present Continuous Tense

2.1 คุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ พบว่า คุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก

2.2 ประสิทธิภาพจากการทดลองครั้งที่ 3 กับกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้ง 3 ชุด มีประสิทธิภาพ ดังนี้

ชุดที่ 1 เรื่อง ประธานและกริยา ing มีประสิทธิภาพ 88.20/88.00

ชุดที่ 2 เรื่อง โครงสร้างประโยค มีประสิทธิภาพ 90.20/91.50

ชุดที่ 3 เรื่อง การใช้ Present Continuous Tense มีประสิทธิภาพ 92.20/88.65

แสดงว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Present Continuous Tense ที่สร้างและพัฒนาขึ้นนั้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/85

อภิปรายผล

ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Present Continuous Tense ทั้ง 3 ชุด มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 85/85 ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลให้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/85 อาจเนื่องมาจาก

1. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Present Continuous Tense มีการสร้างและบูรณาการอย่างเป็นระบบ ได้รับการตรวจสอบ แก้ไข ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สร้างขึ้นไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา และทางด้านสื่อเพื่อทำการประเมิน ผลการประเมินพบว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สร้างขึ้นมีคุณภาพในด้านเนื้อหาและด้านสื่ออยู่ในระดับดีมากสามารถนำไปทดลองหาประสิทธิภาพได้

2. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น มีสื่อต่างๆ ที่หลากหลายประกอบด้วย ภาพพลิก กระเป่าผนัง บัตรคำ บัตรภาพ ภาพต่อ และเกม อีกทั้งในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองยังมีภาพประกอบที่เป็นภาพสี และมีเทคนิคในการนำเสนอเนื้อหาโดยการเปิดปิดภาพ การดึงภาพ และภาพป๊อปอัพ ทำให้ดึงดูดความสนใจของนักเรียน นักเรียนมีความสนุกสนานในการเรียน นักเรียนสามารถเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น เพราะเป็นการเรียนรู้ที่แปลกใหม่ ทำความยากอย่างรู้ยากเห็น

3. การเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น เป็นการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า และปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองทั้งหมด การที่นักเรียนได้ศึกษาเนื้อหา ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และตรวจคำตอบจากการทำแบบฝึกหัดด้วยตนเอง เป็นการฝึกให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ และมีความรับผิดชอบ สอดคล้องกับคำกล่าวของ โกมลไพศาล (2540 : 81) ได้กล่าวว่า การที่นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการฝึกให้มีความรับผิดชอบ มีความกระตือรือร้น และรู้จักพึ่งตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุมิตราสุประดิษฐ์ ณ อยุธยา (2539 : 96) ได้ทำการเปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้ชุดการเรียนรู้กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ความรับผิดชอบของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้กับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการเรียนโดยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองจะทำให้ นักเรียนมีความรับผิดชอบมากขึ้นและส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า การใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นเป็นเครื่องมือในการเรียนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมนัสประเทืองจิตร (2542 : 57 - 59) ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อฝึกทักษะกราฟิกเบื้องต้นสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผลการวิจัยพบว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพได้ตามเกณฑ์มาตรฐานภาคทฤษฎี 93.67/91.13 และภาคปฏิบัติ 83.38/82.53 และผลการวิจัยของสุภาภรณ์ ทิพย์สุวรรณ (2543 : 64) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความรับผิดชอบในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง จำนวนเต็ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้แบบเรียนเป็นคู่กับการสอนตามคู่มือครูมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 รวมทั้ง

ผลการวิจัยของ มนตรี เพชรอินทร์ (2538 : 58 - 59) ที่ทำการวิจัยพัฒนา ชุดการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะเรื่องการผลิตแผ่นภาพโป่งใสสำหรับครูวิทยาศาสตร์ ผลการวิจัย พบว่า ชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 90/90 การใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการเรียนการสอนก็น่าจะส่งผลให้นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจในบทเรียนดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในด้านการเรียนการสอน

1.1 ก่อนให้ผู้เรียนศึกษาบทเรียน ควรให้ผู้เรียนศึกษาคู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองให้เข้าใจเสียก่อน ทั้งนี้เพราะการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น นักเรียนต้องศึกษาด้วยตนเอง ถ้านักเรียนไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนแล้ว อาจส่งผลต่อการเรียนของนักเรียนได้

1.2 ผู้บริหารในหน่วยงานการศึกษาควรมีการส่งเสริมให้ครูมีการผลิตชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพิ่มมากขึ้น เพื่อที่จะช่วยพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรจะมีการสร้างและพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในเนื้อหาอื่น ๆ และในระดับชั้นต่าง ๆ ของวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ระหว่างการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการเรียนปกติ

2.3 ควรศึกษาผลของการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองกับตัวแปรอื่นๆ เช่น ความรับผิดชอบ ความคงทนในการจำ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรแก้ว อัจฉริย์. (2537). การพัฒนาชุดการเรียนรู้รายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพ
เลขานุการในสังคมสารสนเทศ. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.
- กรองกาญจน์ อรุณรัตน์. (2536). ชุดการเรียนรู้การสอน. เชียงใหม่ : ภาควิชาเทคโนโลยีทาง
การศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กรองทอง โพธิ์ทอง. (2532). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการ
เรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้หลัก
การเรียนรู้เพื่อรู้แจ้ง (Mastery Learning) กับการสอนตามคู่มือครู. ปรินซ์นิพนธ์
กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อุดมศึกษา.
- กาญจนา เกียรติประวัติ. (2524). วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- กานดา จรดล. (2529). การศึกษาความรู้และความต้องการในการปรับปรุงการสอนของครู
ภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
อุดมศึกษา.
- กิตานันท์ มะลิทอง. (2531). เทคโนโลยีร่วมสมัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- โกมล ไพศาล. (2540). การพัฒนาชุดการสอนรายบุคคลด้านเรขาคณิตสำหรับครูคณิตศาสตร์
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (คณิตศาสตร์ศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.
- ชม ภูมิภาค. (2523). เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
ประสานมิตร.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคนอื่นๆ. (2523). "ชุดการสอนระดับประถมศึกษา," ในเอกสารการ
สอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2517, พฤษภาคม – ธันวาคม). "แนวคิดการจัดระบบพัฒนาหลักสูตรและห้อง
เรียนแบบศูนย์การเรียนรู้," วารสารครุศาสตร์. 5 (31) : 29

- ชิตชงศ์ ส. นันทนาเนตร. (2534). เอกสารประกอบการสอนวิชาหลักการเรียนรู้และการสอน
 ผู้ใหญ่. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนาม
 จันทร์. อัดสำเนา. แปลจาก How to be a Gifted Parent โดย : ซีเอ็ดยูเคชั่น,
 2532.
- ชูชีพ อ่อนโกลสูง. (2524). การผลิตชุดการสอนระดับประถมศึกษา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์
 ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่องเสียง. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา
 การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2526). เทคโนโลยีการศึกษา : หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :
 สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- ณรงค์ เทียนส่ง และคณะ. (2523). การเรียนการสอนแบบเรียนชุด. กรุงเทพฯ :
 ไทยวัฒนาพานิช.
- ✓ นรินทร์ บุญชู. (2532). ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัย
 รามคำแหง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (วิชาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง). กรุงเทพฯ :
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. อัดสำเนา.
- นิพนธ์ ศุภปรีดี. (2525). เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ.
- _____. (2528). การวิจัยเพื่อพัฒนาด้านแบบชุดการเรียนคอมพิวเตอร์ด้วยตนเองสำหรับ
 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการ
 วิจัยแห่งชาติ.
- บรรจง แก้ววิเศษกุล. (2533). การพัฒนาและประเมินผลชุดการเรียนการสอนซ่อมเสริมทักษะ
 การทหารสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (คณิตศาสตร์ศึกษา).
 กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- บรรจงลักษณ์ แจ่มพุ่ม. (2533). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้าง
 สรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้ชุดการเรียนด้วย
 ตนเองเพื่อฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นบูรณาการกับการสอนตามคู่มือครู
 สสวท. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- บัญชา นิยมแก้ว. (2540). การพัฒนาชุดการสอน กลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา).
 กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.

- บุญสืบ พันธุ์ดี. (2537). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาชีววิทยาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ด. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- บุญเกื้อ คอระหาเวช. (2530). นวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2537). การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ฝ่ายการศึกษาในโรงเรียนของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. (2539). ผลการสอบมาตรฐานของฝ่ายการศึกษาในโรงเรียนของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ปีการศึกษา 2539. กรุงเทพฯ : ฝ่ายการศึกษา.
- ปราณี ปัญจาละ. (2527). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนกับการเรียนโดยครูเป็นศูนย์กลาง. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. (2531, เมษายน – พฤษภาคม). “การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา,” ใน รวบรวมบทความที่เกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา (เล่ม 2). 11 (4) : 21 – 25.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2526). การอุดมศึกษากับสังคมไทย. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนตรี เพชรอินทร์. (2538). การพัฒนาชุดการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะเรื่องการผลิตแผ่นภาพโปร่งใส สำหรับครูวิทยาศาสตร์. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- มนัส ประเทืองจิตร. (2542). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อฝึกทักษะกราฟิกเบื้องต้นสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ยุพิน พิพิธกุล และอรพรรณ ดันบรรจง. (2531). สื่อการเรียนการสอนคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวมาลย์ ไสวรรณ. (2537). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ลัดดาวัลย์ กัณหาสุวรรณ. (2518, พฤษภาคม). “การเรียนรู้ตามความสามารถ,” วิทยาศาสตร์.

24 (56) : 29 – 34.

ลำพูน มณฑล. (2534). การสอนภาษาอังกฤษ. พิษณุโลก : อัดสำเนา.

วาสนา ชาวหา. (2525). เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์กราฟิอาร์ต.

วิชาการ, กรม. (2540). ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาปีการศึกษา 2538. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว สำนักงานทดสอบการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวง
ศึกษาธิการ.

_____. (2532). รายงานการวิจัยสังเคราะห์กระบวนการหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น
พ.ศ. 2521. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2525). พัฒนาสื่อการเรียนการสอนมิติใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

_____. (2530). วิธีการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง. เอกสารประกอบคำบรรยายเรื่อง
การสอนทางไกล. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน.

ศศิธร กุลสิริสวัสดิ์. (2537). ระดับความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองของนักศึกษา
วิทยาลัยเกษตรกรรม กรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การศึกษานักเรียน).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อัดสำเนา.

ศูนย์การพัฒนาหลักสูตร. (2528, เมษายน). “เด็กหลักสูตรใหม่เรียนภาษาอังกฤษกันอย่างไร,”
ประชากรศึกษา. 33 (4) : 147.

สมคิด อิศระวัฒน์. (2532, พฤษภาคม – สิงหาคม). “การเรียนรู้ด้วยตนเอง,” วารสารการ
ศึกษานอกกระบบ. 4(11) : 73 – 79.

_____. (2538). ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของคนไทย. รายงานการวิจัย
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล. อัดสำเนา.

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. (2524). แบบเรียนด้วยตนเอง. สงขลา : โรงพิมพ์ศูนย์การศึกษานอก
โรงเรียนภาคใต้, แปลจาก M.S. Knowles. Self – Directed Learning : A Guide for
Learners and Teacher. New York : Association Press.

สันทัต ภิบาลสุข และพิมพ์ใจ ภิบาลสุข. (2525). การใช้สื่อการสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ : พีระพัฒนา.

สามัญศึกษา, กรม. (2524 - 2526) หลักสูตรมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา.

- สิริรัตน์ สัมพันธ์ยุทธ. (2540). ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สุดารัตน์ จินดาวงษ์. (2531). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และมโนภาพแห่งตนทางวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนกับที่เรียนโดยครูสอน. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สุนทร แก้วลาย. (2512). การส่งเสริมการอ่านเพื่อปลูกฝังนิสัยการอ่านและการเรียนด้วยตนเองซึ่งอาจารย์บรรณารักษ์จัดให้แก่นักศึกษาในวิทยาลัยครู. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- สุนทรี หิมารัตน์. (2533). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- สุภามาส ทองใส. (2535). การศึกษาลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เรียนนอกระบบโรงเรียนประเภทอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การศึกษานอกโรงเรียน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- สุภาภรณ์ ทิพย์สุวรรณ. (2543). การพัฒนาชุดการเรียนคณิตศาสตร์ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความรับผิดชอบในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องจำนวนเต็ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการเรียนแบบเรียนเป็นคู่กับการสอนตามคู่มือครู. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สุมิตรา สุประดิษฐ์ ณ อยุธยา (2539). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยใช้ชุดการเรียนกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.

สุวรรณ ยะหะกร. (2533). ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาและนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับการเรียนด้วยการนำตนเองในโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ก.ม. (การศึกษานอกโรงเรียน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.

เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. (2528). เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. (2531). เอกสารคำสอนหลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ประยูรวงศ์พรินต์ติ้ง จำกัด.

✓ อุษา คำประกอบ. (2530). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติทางวิทยาศาสตร์ด้วยความมีเหตุผลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาวิทยาศาสตร์โดยใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองกับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.

Borge, Walter R. and Merigith D. Gall. (1979). *Educational Research*. New York : Longman.

Brawley, Oletta Daniels. (1975, January). "A Study of Evaluate the Effects of Using Multi – media Instructional Modules to Teacher Time – Telling to Retarded Learner," *Dissertation Abstracts*. 35 (3) : 4280 – A.

Brookfield, Steven. (1984, Winter). "Self-Directed Adult Learning : A Critical Program," *Adult Education Quarterly*. 35(2) : 59 – 71.

Brown, James W. (1973). *A.V. Instruction Technology, Media and Methods*. New York : McGraw – Hill.

Bruce, Maks Elija. (1972, February). "Learning Packages Versus Conventional Methods of Instruction," *Dissertation Abstracts International*. 32 (7) : 429 – A.

Cudney, Shirley A. (1975, November). "Mediated Self – Instruction of Basic Nursing Skill," in *Audio Visual Instruction*. 20 (9) : 26 – 27.

- Duance, Janes E. (1973). *Individualized Instruction – Programmed and Materials*. Englewood Cliffs. New Jersey : Education Technology Publication.
- Edwards Clefford H. (1975, February). "Changing Teacher Behaviour through Self – Instruction And Supervised Micro Teaching in a Competency Based Program," *The Journal Of Educational Research*. 32 (7) : 589 – A.
- Fletcher, Basil. (1961). *A Philosophy for the Teacher*. London : Oxford University Press.
- Gad, Ravid. (1986, October). "Self - Directed Learning as a Future Training mode in Organizations," *Dissertation Abstracts International*. 47 (04) : 1993 – A.
- Gibbons, Maurice. (1980, Spring). "Toward a Theory of Self-Directed Learning : a Study of Experts Without Formal Training," *Journal of Humanistic Psychology*. 20 (2) : 41-46.
- Grey, Donald Roberts. (1986, October). "A Study of the Use of the Self - Directed Learning Readiness Scale as Related to Selected Organization variables," *Dissertation Abstracts International*. 47 (04) : 1218 – A.
- Griffin, Colin. (1983). *Curriculum Theory in Adult Lifelong Education*. London : Croom Helm.
- ✓ Guglielmino, Lucy Medsen. (1977). *Development of the Self-Directed Learning Readiness Scale*. Publish Ed.d. Dissertation, University of Georgia.
- Harrisberger, Lee. (1973). "Self – Pace Individually Presexibed Instruction," in *PSI Personalized System of Instruction*. Philippines : W.A. Benjamin Inc.
- Heathers, Glen. (1977, February). "A Working Difinition of Individulized Instruction," in *Education Leadership*. 34(5) : 342 – 344.
- Houton, Robert W. others. (1972). *Developing Instructional Modulees : A Modular System for Writing Modules*. Houston : Texas College of Education, University of Houston.
- Knowles, Malcolm S. (1975). *Self-Directed Learning : A Guide for Learner and Teachers*. Chicago : Association Press.
- _____. (1976). *The Modern Practice of Education Andralogy Versus Pedagogy*. New York : Association Press.

- Lewis, Phillip. (1968). *Instructional Process and Media Innovation*. Chicago : Rand MC. Nally.
- Mcdonald, E.J. (1971, May). "The Development and Evaluation of a Set of Multi – media Self Instructional Learning Packages for use in Remedial English at Urban Community College," *Dissertation Abstracts International*. 34 : 432 – A.
- Mezirow, Jack. (1981, Fall). "A Critical Theory of Adult Learning and Education," *Adult Education Quarterly*. 32 (26) : 3 – 24.
- Morrish, Ivor. (1987). *Aspects of Educational Change*. London : George Allen And Unwin.
- Phillip and Mirian Kapfer. (1972). *Learning Package in America Education*. New Jersy : Education Technology Publication.
- Skager, Rodney. (1978). *Lifelong Education and Evaluation Practice*. Oxford : Frankfurt Unesco Institute for Education.
- Smith, James E. (1973) "The Learning Activity Packages" in *Learning Package in America Education*. P. 22 – 29, Englewood Cliffs New Jersey Educational Technology Publications.
- Tough, Allen. (1979). *The Adult Learning Projects*. Toronto, Ontario : The Ontario Institute for Studies in Education.
- Tysinger, James Walter. (1986, April). "Goal – setting by Adults in Self - Directed Learning," *Dissertation Abstracts International*. 46 (10) : 2892 – A.
- Webber, George. (1977, February). "The Culture of Individualized Instruction," in *Education Leadership*. 34(5) : 329.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

1. อาจารย์จารุพร ลิขิตที่รุ่งเรือง	อาจารย์ 1 ระดับ 5 อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล
2. อาจารย์ดวงรัตน์ สีลาวิมลวรรณ	อาจารย์ 1 ระดับ 5 อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม
3. อาจารย์นิตานาฏ เกิดที่สุด	อาจารย์ 2 ระดับ 7 อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนวัดท่าตันทาว

รายนามผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาญชัย อินทรสุนานนท์	อาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษม บุญส่ง	อาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อติศรา เจริญวานิช	อาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข
แบบประเมินชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

แบบประเมินชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาอังกฤษเรื่อง Present Continuous Tense

ชุดที่ 1 เรื่องประธานและกริยา ing

ด้านเนื้อหา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านซึ่งมี 5 ระดับ
ดังนี้

ดีมาก ให้ 5 คะแนน

ดี ให้ 4 คะแนน

พอใช้ ให้ 3 คะแนน

ต้องปรับปรุง ให้ 2 คะแนน

ใช้ไม่ได้ ให้ 1 คะแนน

รายการ	ระดับของคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
1. เนื้อหาสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม					
2. ความถูกต้องของเนื้อหา					
3. ลำดับขั้นในการนำเสนอเนื้อหา					
4. ความชัดเจนในการนำเสนอเนื้อหา					
5. มีภาพประกอบที่เข้าใจง่ายและเหมาะสมกับเนื้อหา					
6. ได้รับความสนใจของผู้เรียน					
7. ช่วยให้จำบทเรียนได้ดีขึ้น					
8. ความเหมาะสมกับเวลาที่สอน					
9. ความเหมาะสมกับระดับผู้เรียน					

ข้อเสนอแนะ .....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....

แบบประเมินชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาอังกฤษเรื่อง Present Continuous Tense
ชุดที่ 2 เรื่องโครงสร้างประโยค
ด้านเนื้อหา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านซึ่งมี 5 ระดับ
ดังนี้

ดีมาก	ให้ 5 คะแนน
ดี	ให้ 4 คะแนน
พอใช้	ให้ 3 คะแนน
ต้องปรับปรุง	ให้ 2 คะแนน
ใช้ไม่ได้	ให้ 1 คะแนน

รายการ	ระดับของคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
1. เนื้อหาสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม					
2. ความถูกต้องของเนื้อหา					
3. ลำดับขั้นในการนำเสนอเนื้อหา					
4. ความชัดเจนในการนำเสนอเนื้อหา					
5. มีภาพประกอบที่เข้าใจง่ายและเหมาะสมกับเนื้อหา					
6. ได้รับความสนใจของผู้เรียน					
7. ช่วยให้จำบทเรียนได้ดีขึ้น					
8. ความเหมาะสมกับเวลาที่สอน					
9. ความเหมาะสมกับระดับผู้เรียน					

ข้อเสนอแนะ .....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
วันที่.....

แบบประเมินชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาอังกฤษเรื่อง Present Continuous Tense
ชุดที่ 3 เรื่องการใช้ Present Continuous Tense
ด้านเนื้อหา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านซึ่งมี 5 ระดับ
ดังนี้

ดีมาก	ให้ 5 คะแนน
ดี	ให้ 4 คะแนน
พอใช้	ให้ 3 คะแนน
ต้องปรับปรุง	ให้ 2 คะแนน
ใช้ไม่ได้	ให้ 1 คะแนน

รายการ	ระดับของคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
1. เนื้อหาสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม					
2. ความถูกต้องของเนื้อหา					
3. ลำดับขั้นในการนำเสนอเนื้อหา					
4. ความชัดเจนในการนำเสนอเนื้อหา					
5. มีภาพประกอบที่เข้าใจง่ายและเหมาะสมกับเนื้อหา					
6. ได้รับความสนใจของผู้เรียน					
7. ช่วยให้จำบทเรียนได้ดีขึ้น					
8. ความเหมาะสมกับเวลาที่สอน					
9. ความเหมาะสมกับระดับผู้เรียน					

ข้อเสนอแนะ .....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
วันที่.....

แบบประเมินชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาอังกฤษเรื่อง Present Continuous Tense
ชุดที่ 1 เรื่องประธานและกริยา ing
ด้านสื่อ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านซึ่งมี 5 ระดับ
ดังนี้

ดีมาก	ให้ 5 คะแนน
ดี	ให้ 4 คะแนน
พอใช้	ให้ 3 คะแนน
ต้องปรับปรุง	ให้ 2 คะแนน
ใช้ไม่ได้	ให้ 1 คะแนน

รายการ	ระดับของคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
1. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
2. ขนาดของตัวอักษรที่ใช้ประกอบบทเรียน					
3. สีของตัวอักษรและสีพื้น					
4. ความเหมาะสมของภาพที่ใช้ประกอบ บทเรียน					
5. เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน					
6. มีขนาดเหมาะสม ชัดเจน ถูกต้อง					
7. คุณภาพดี ทนทาน					
8. สะดวกต่อการนำไปใช้					

ข้อเสนอแนะ .....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
วันที่.....

แบบประเมินชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาอังกฤษเรื่อง Present Continuous Tense
ชุดที่ 2 เรื่องโครงสร้างประโยค
ด้านสื่อ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านซึ่งมี 5 ระดับ
ดังนี้

ดีมาก	ให้ 5 คะแนน
ดี	ให้ 4 คะแนน
พอใช้	ให้ 3 คะแนน
ต้องปรับปรุง	ให้ 2 คะแนน
ใช้ไม่ได้	ให้ 1 คะแนน

รายการ	ระดับของคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
1. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
2. ขนาดของตัวอักษรที่ใช้ประกอบบทเรียน					
3. สีของตัวอักษรและสีพื้น					
4. ความเหมาะสมของภาพที่ใช้ประกอบ บทเรียน					
5. เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน					
6. มีขนาดเหมาะสม ชัดเจน ถูกต้อง					
7. คุณภาพดี ทนทาน					
8. สะดวกต่อการนำไปใช้					

ข้อเสนอแนะ .....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
วันที่.....

แบบประเมินชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาอังกฤษเรื่อง Present Continuous Tense
ชุดที่ 3 เรื่องการใช้ Present Continuous Tense
ด้านสื่อ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านซึ่งมี 5 ระดับ
ดังนี้

ดีมาก	ให้ 5 คะแนน
ดี	ให้ 4 คะแนน
พอใช้	ให้ 3 คะแนน
ต้องปรับปรุง	ให้ 2 คะแนน
ใช้ไม่ได้	ให้ 1 คะแนน

รายการ	ระดับของคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
1. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
2. ขนาดของตัวอักษรที่ใช้ประกอบบทเรียน					
3. สีของตัวอักษรและสีพื้น					
4. ความเหมาะสมของภาพที่ใช้ประกอบบทเรียน					
5. เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน					
6. มีขนาดเหมาะสม ชัดเจน ถูกต้อง					
7. คุณภาพดี ทนทาน					
8. สะดวกต่อการนำไปใช้					

ข้อเสนอแนะ .....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
วันที่.....

ภาคผนวก ค
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ชุดที่ 1 เรื่อง ประธานและกริยา ing

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด
ตอนที่ 1 คำนามและสรรพนาม (ข้อ 1-10)

1. Which word is a noun ?

"The bird sings sweetly in the bush."

a. The bird	b. sings
c. the bush	d. a and c are correct

2. Which word is a singular noun ?

"Two knives are in the kitchen."

a. Two knives	b. are
c. in	d. the kitchen

3. Suwanan eats a lot of _____ .

a. mango	b. mangos
c. mangoes	d. mangoies

4. There are a lot of _____ in the attic.

a. mouses	b. mousies
c. mice	d. mouse

5. John wears red _____ .

a. trousers	b. trouser
c. trouseres	d. trouseries

6. Jim takes a bath with _____ .

a. soaps	b. soapes
c. a soap	d. a bar of soap

7. In my coffee, I like _____ .

a. two sugar	b. two cubes of sugar
c. two pieces of sugar	d. two sugars

8. Which word is a pronoun ?

"Somsri is a doctor. She works in the hospital."

a. Somsri	b. a doctor
c. She	d. the hospital

9. Which word is a pronoun ?

"You have a lot of friends."

a. You	b. have
c. a lot of	d. friends

10. Which word is a singular pronoun ?

a. They	b. You
c. She	d. We

ตอนที่ 2 verb to be (ข้อ 11-15)

11. The keys _____ on the desk.

a. am	b. is
c. are	d. no answer

12. Football _____ interesting to watch.

a. am	b. is
c. are	d. no answer

13. How _____ your mother today? _____ she better?

a. are, Is	b. is, Are
c. is, Does	d. is, Is

14. Both cheese and butter _____ made with milk.

a. is	b. are
c. be	d. do

15. Is the radio on the table?

a. Yes, it isn't.	b. Yes, it are.
c. No, it isn't.	d. No, it aren't.

ตอนที่ 3 กฎการเติม ing (ข้อ 16-20)

16. The zebra is _____ after the cow.

a. run	b. runing
c. running	d. ruing

17. The duck is _____ in its house.

a. die

b. dieing

c. ding

d. dying

18. He is _____ the door.

a. closing

b. close

c. closeing

d. closeeing

19. The baby is _____ at the present time.

a. cry

b. crieing

c. crying

d. cryieeing

20. The birds are _____ the worm.

a. catch

b. catcheing

c. catcheeing

d. catching

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ชุดที่ 2 เรื่อง โครงสร้างประโยค

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกที่สุด

ตอนที่ 1 ประโยคบอกเล่า (ข้อ 1-5)

1. I / walking / to school / now / am /.

1   2   3   4   5

a. 1 3 2 4 5

b. 1 5 4 2 3

c. 1 5 2 3 4

d. 1 5 2 4 3

2. are / We / the room /cleaning / at the present time /.

1   2   3   4   5

a. 2 1 4 3 5

b. 2 1 5 4 3

c. 2 4 3 1 5

d. 5 3 2 1 4

3. skirt / June / her / is / washing /.

1   2   3   4   5

a. 2 4 5 3 1

b. 2 3 1 4 5

c. 3 1 4 5 2

d. 2 1 3 4 5

4. the sofa / are / sitting / at present / My children / on /.

1   2   3   4   5   6

a. 4 1 2 3 6 5

b. 5 2 3 4 6 1

c. 5 2 6 1 4 3

d. 5 2 3 6 1 4

5. Sally / her friends / to their cousins / are / typing / a letter / and /.

1   2   3   4   5   6   7

a. 1 7 2 4 5 6 3

b. 1 4 5 6 3 7 2

c. 2 4 5 6 7 1 3

d. 2 7 1 4 5 6 3

ตอนที่ 2 ประโยคคำถาม (ข้อ 6-15)

6. Is / for dinner / catching / some fish / Tom / ?

1   2   3   4   5

a. 5 1 3 4 2

b. 5 3 4 1 2

c. 1 5 3 4 2

d. 1 5 3 2 4

7. Tom / Are / and / his sister / tea / drinking / ?

1   2   3   4   5   6

a. 2 1 3 5 4 6	b. 2 1 3 4 6 5
c. 1 3 4 2 6 5	d. 2 5 6 1 3 4

8. Who / opening / the window / is / at present / ?

1   2   3   4   5

a. 1 2 3 4 5	b. 1 4 2 3 5
c. 5 1 4 2 3	d. 5 4 2 3 1

9. are / dancing / you / Where / now / ?

1   2   3   4   5

a. 4 1 3 2 5	b. 4 1 2 3 5
c. 3 1 2 4 5	d. 3 1 2 5 4

10. A : _____ ?

B : She is washing clothes.

a. What will Jane do?	b. What is Jane doing?
c. What is Jane do?	d. What does Jane wash?

11. Listen! Who _____ at the door at the moment ?

a. knock	b. is knocking
c. knocking	d. knocking is

12. A : Where is your brother?

B : He _____ in the bed.

a. sleeps	b. sleeping is
c. are sleep	d. is sleeping

13. A : _____ the Browns _____ to Chiangmai?

B : No, they aren't.

a. Do, fly	b. Does, flies
c. Is, flying	d. Are, flying

14. A : _____ ?

B : Yes, I am.

a. You are reading your book now

b. Are you reading your book now

c. Are your book you reading now

d. Are your book reading you now

15. Are they doing their homework ?

a. Yes, they do.

b. No, they don't.

c. Yes, they aren't.

d. No, they aren't.

ตอนที่ 3 ประโยคปฏิเสธ (ข้อ 16-20)

16. is / not / My mother / buying / three dresses / now /.

1   2   3   4   5   6

a. 3 2 1 4 5 6

b. 6 3 1 2 4 5

c. 3 1 2 4 5 6

d. 6 3 2 1 4 5

17. I / two letter / sending / to him / am / not /.

1   2   3   4   5   6

a. 1 6 5 3 2 4

b. 1 3 6 5 2 4

c. 1 5 6 3 2 4

d. 1 5 3 6 2 4

18. I _____ this week. I'm on holiday.

a. am not work

b. do not work

c. am working not

d. am not working

19. Don _____ the money to you.

a. not is giving

b. is giving not

c. is not giving

d. not giving is

20. The mechanic _____ our car at the moment.

a. is not repairing

b. not is repairing

c. are not repairing

d. not are repairing

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ชุดที่ 3 เรื่อง การใช้ Present Continuous Tense

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกที่สุด

ตอนที่ 1 เหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้น (1 – 10)

1. Ladda is working with the company _____.
 a. now
 b. every day
 c. on Sundays
 d. yesterday
2. Suda usually listens to the radio but at this moment she _____ television.
 a. watch
 b. watches
 c. watching
 d. is watching
3. We are studying English _____.
 a. yesterday
 b. every day
 c. at present
 d. last week
4. I know that he is reading in the study room _____.
 a. every day
 b. on Mondays
 c. yesterday
 d. right now
5. Tim and I _____ Coke at the moment.
 a. drink
 b. shall drink
 c. am drinking
 d. are drinking
6. The blue bird _____ on the sky now.
 a. is fly
 b. is flying
 c. fly
 d. are flying
7. Nuch _____ a shower at this moment.
 a. taking
 b. is takeing
 c. takes
 d. is taking
8. Dang _____ in a city _____.
 a. lives, at the moment
 b. is living, last month ago
 c. is living, at the moment
 d. is liveing, at the moment

9. Malee _____ a cat _____.

a. is hiting, now

b. is hitting, now

c. hits, at right now

d. is hitting, yesterday

10. They _____ a house _____.

a. are building, right now

b. is building, now

c. build, at this moment

d. are building, every day

ตอนที่ 2 เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ (11-15)

11. He is leaving school _____.

a. next year

b. last month

c. on Wednesdays

d. every day

12. Lada is going to France _____.

a. every day

b. tomorrow

c. on Mondays

d. yesterday

13. I _____ Peter tonight. He is taking me to the theatre.

a. is meeting

b. am meeting

c. meet

d. meets

14. My uncle _____ this evening.

a. arrive

b. arrives

c. is arriveing

d. is arriving

15. She _____ to a party _____ ?

a. is going, next Sunday

b. is going, last month

c. goes, tomorrow

d. is going, every day

ตอนที่ 3 คำกริยาที่ไม่ใช้กับ Present Continuous Tense (16-20)

16. Somsri _____ him very well.

a. knows

b. know

c. is knowing

d. knowing

17. They _____ rice and curry.

a. is liking

c. likes

b. liking

d. like

18. I _____ only twenty baht right now.

a. have

c. are having

b. is having

d. am having

19. Jim _____ my telephone number.

a. forget

c. is forgetting

b. forgets

d. forgetting

20. Wannasa _____ gas.

a. smell

c. is smelling

b. smells

d. smelling

ภาคผนวก ง
ค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนก

ตาราง 10 ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชุดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องประธานและกริยา ing

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	.65	.56
2	.73	.39
3	.68	.52
4	.71	.68
5	.75	.52
6	.75	.28
7	.35	.20
8	.65	.66
9	.66	.65
10	.81	.55
11	.71	.26
12	.80	.28
13	.22	.21
14	.75	.52
15	.80	.43
16	.81	.55
17	.46	.34
18	.62	.61
19	.63	.24
20	.82	.71

ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .22 - .82

ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .20 - .71

ค่าความเชื่อมั่น (KR-20) .80

ตาราง 11 ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชุดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องโครงสร้างประโยค

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	.78	.47
2	.74	.41
3	.77	.49
4	.69	.29
5	.50	.40
6	.78	.47
7	.65	.56
8	.78	.59
9	.67	.53
10	.77	.76
11	.79	.31
12	.72	.57
13	.74	.79
14	.62	.50
15	.70	.59
16	.72	.57
17	.78	.75
18	.54	.48
19	.75	.78
20	.71	.68

ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .50 - .79

ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .29 - .79

ค่าความเชื่อมั่น (KR-20) .83

ตาราง 12 ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชุดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องการใช้ Present Continuous Tense

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	.52	.58
2	.62	.61
3	.42	.42
4	.36	.32
5	.50	.48
6	.74	.64
7	.66	.65
8	.60	.53
9	.69	.70
10	.50	.34
11	.42	.42
12	.61	.28
13	.66	.45
14	.47	.65
15	.62	.42
16	.48	.52
17	.44	.30
18	.56	.51
19	.62	.61
20	.62	.50

ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .36 - .74

ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .28 - .70

ค่าความเชื่อมั่น (KR-20) .79

ภาคผนวก จ
ตัวอย่างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
วิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Present Continuous Tense

☆
☆
ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองชุดที่

เรื่อง

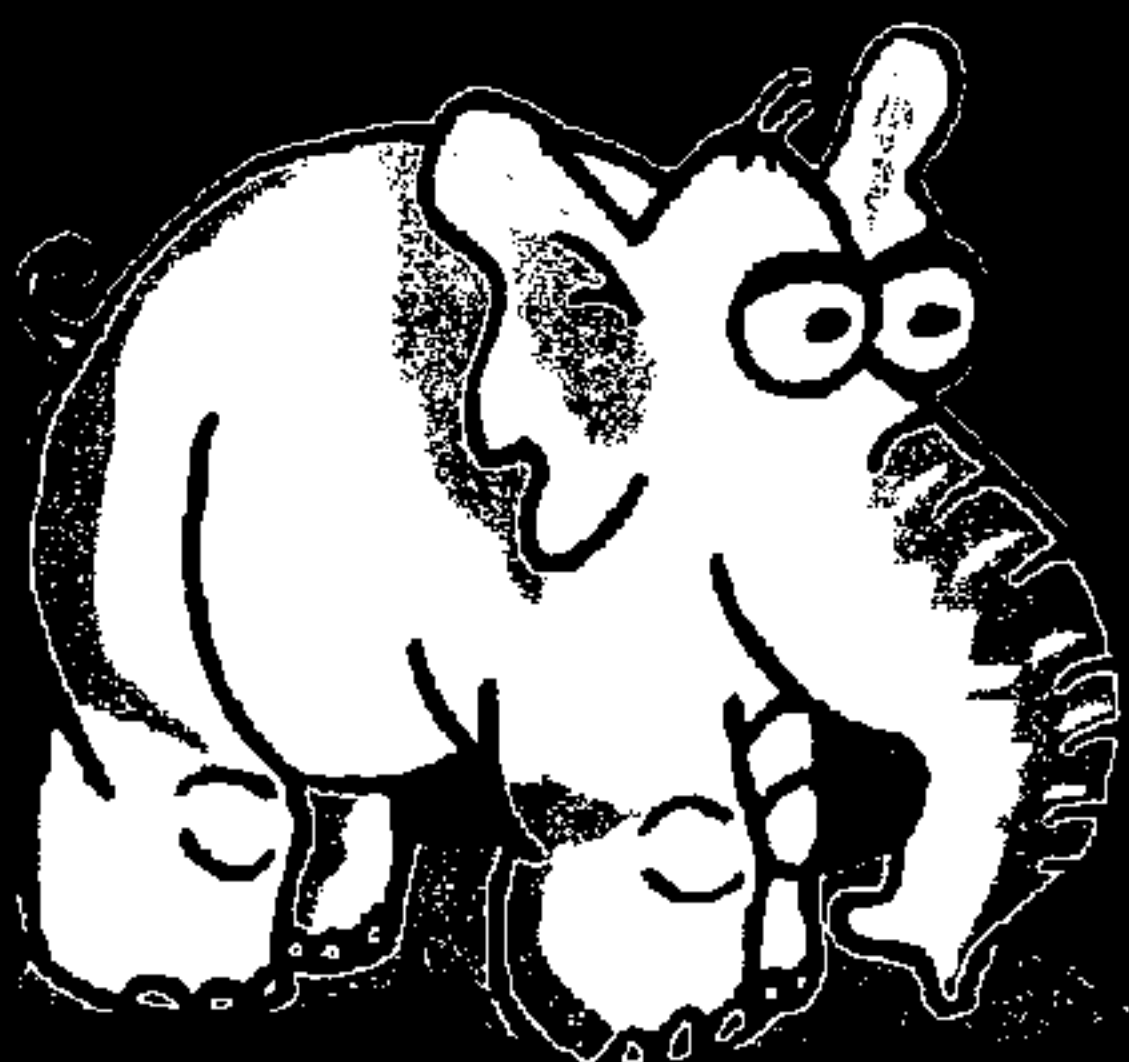
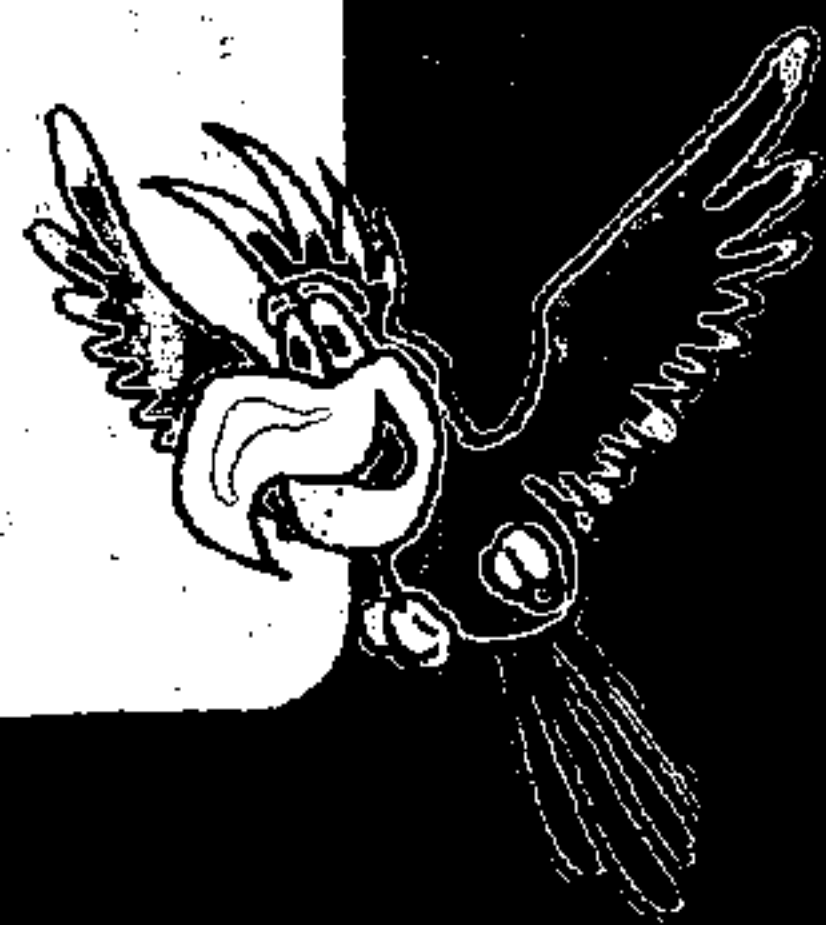
ประธานและกริยา บท

ตอนที่ 1 คำนามและสรรพนาม

ตอนที่ 2 verb to be

ตอนที่ 3 กฎการเติม ing

บัตรคำสั่ง

โปรดอ่านบัตรคำสั่งแผ่นนี้แล้วให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้ด้วยความตั้งใจ

เรียนจากชุดการเรียนรู้ตอนที่ 1 “คำนามและสรรพนาม”

เรียนจากชุดการเรียนรู้ตอนที่ 2 “verb to be”

เรียนจากชุดการเรียนรู้ตอนที่ 3 “กฎการเติม ing”

ทำแบบทดสอบหลังเรียน ถ้าคะแนนไม่ถึง 85%
นักเรียนจะต้องเรียนใหม่อีกครั้งหนึ่ง

ในชุดการเรียนรู้แต่ละตอนจะมีขั้นตอนให้นักเรียนได้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเนื้อหาจากบัตรเนื้อหา
2. ทำแบบฝึกหัดพร้อมตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยแบบฝึกหัด
3. ทำบัตรแบบทดสอบและตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยแบบทดสอบ

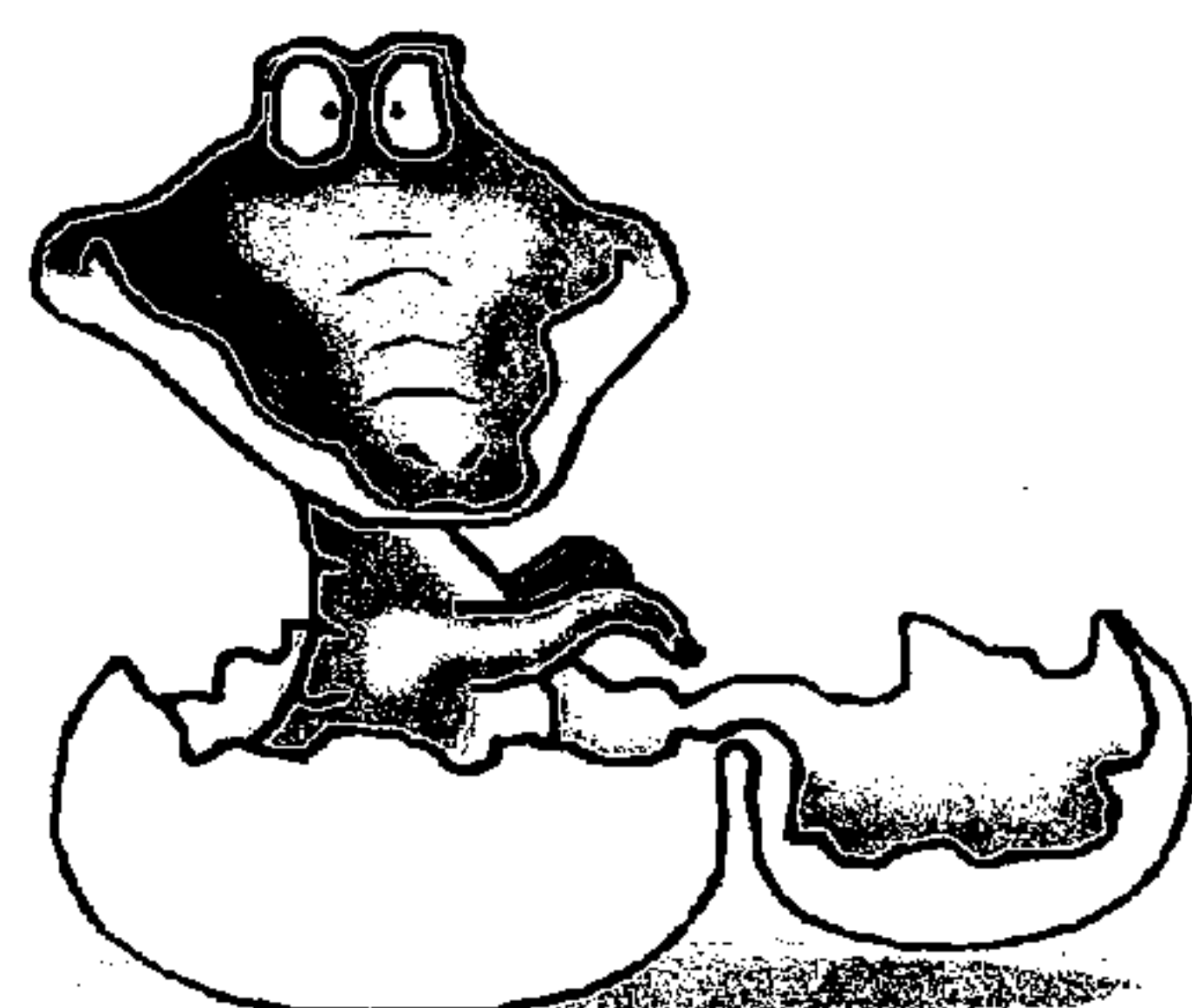

ตอนที่ 1

คำนามและสรรพนาม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

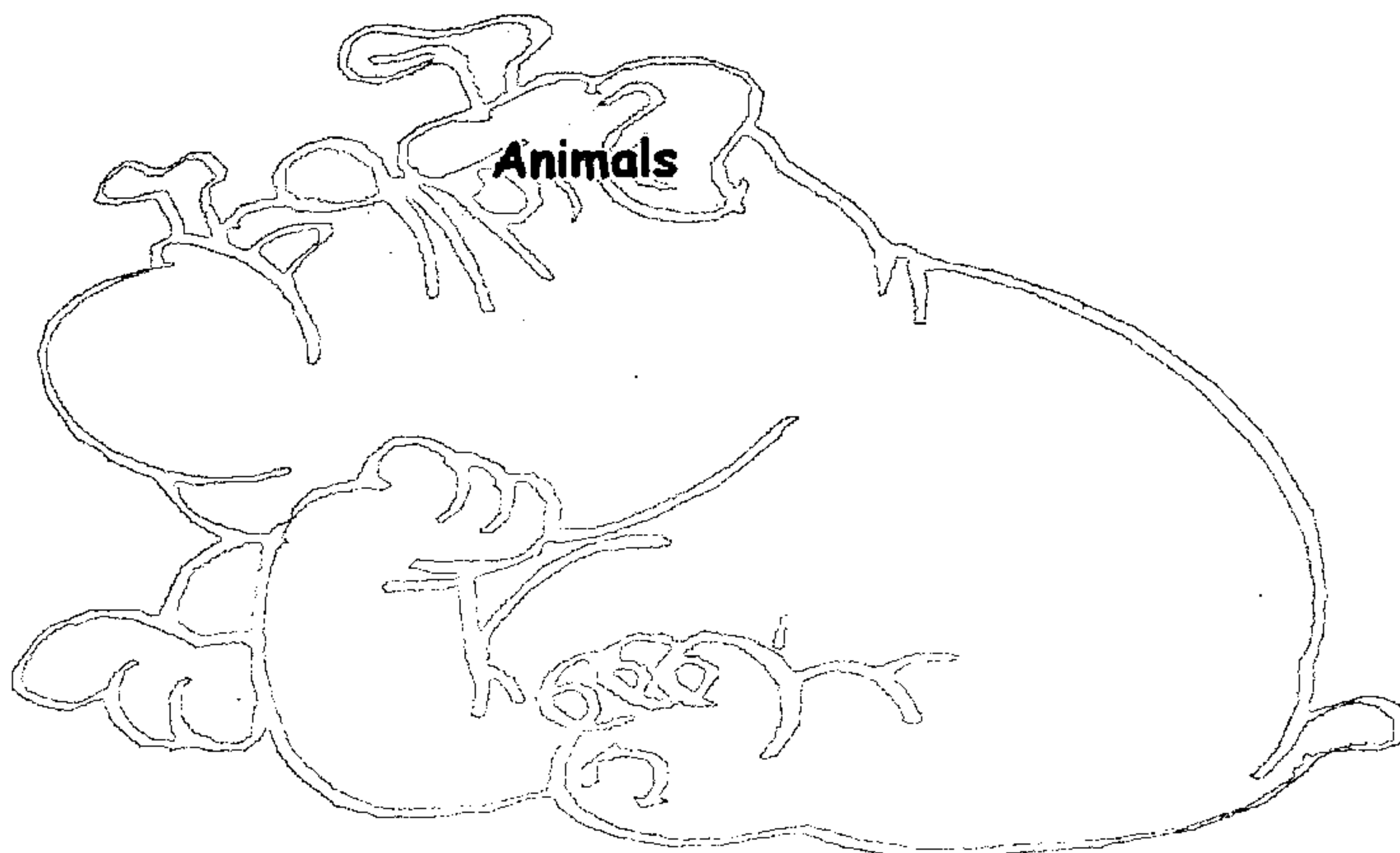
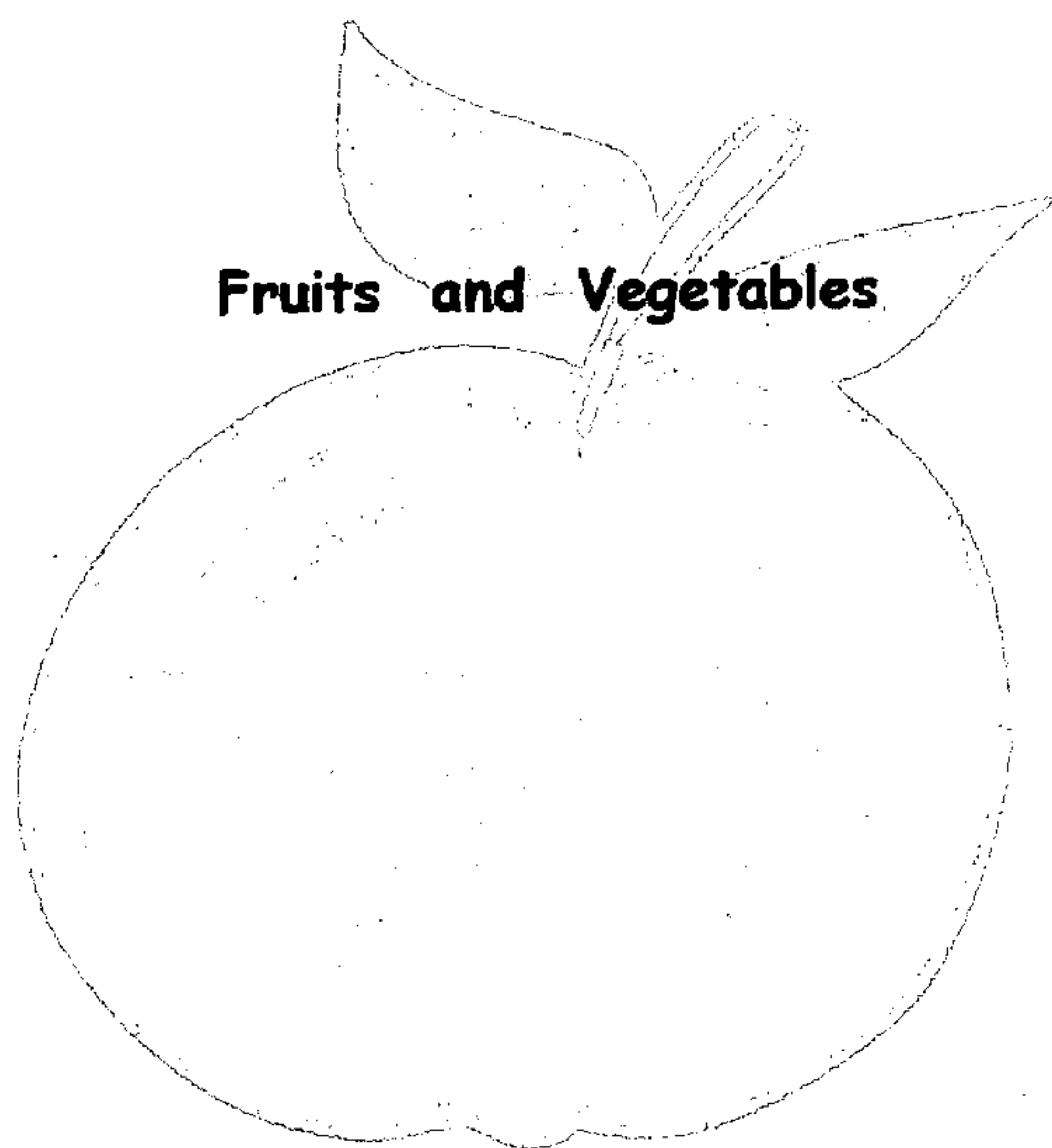
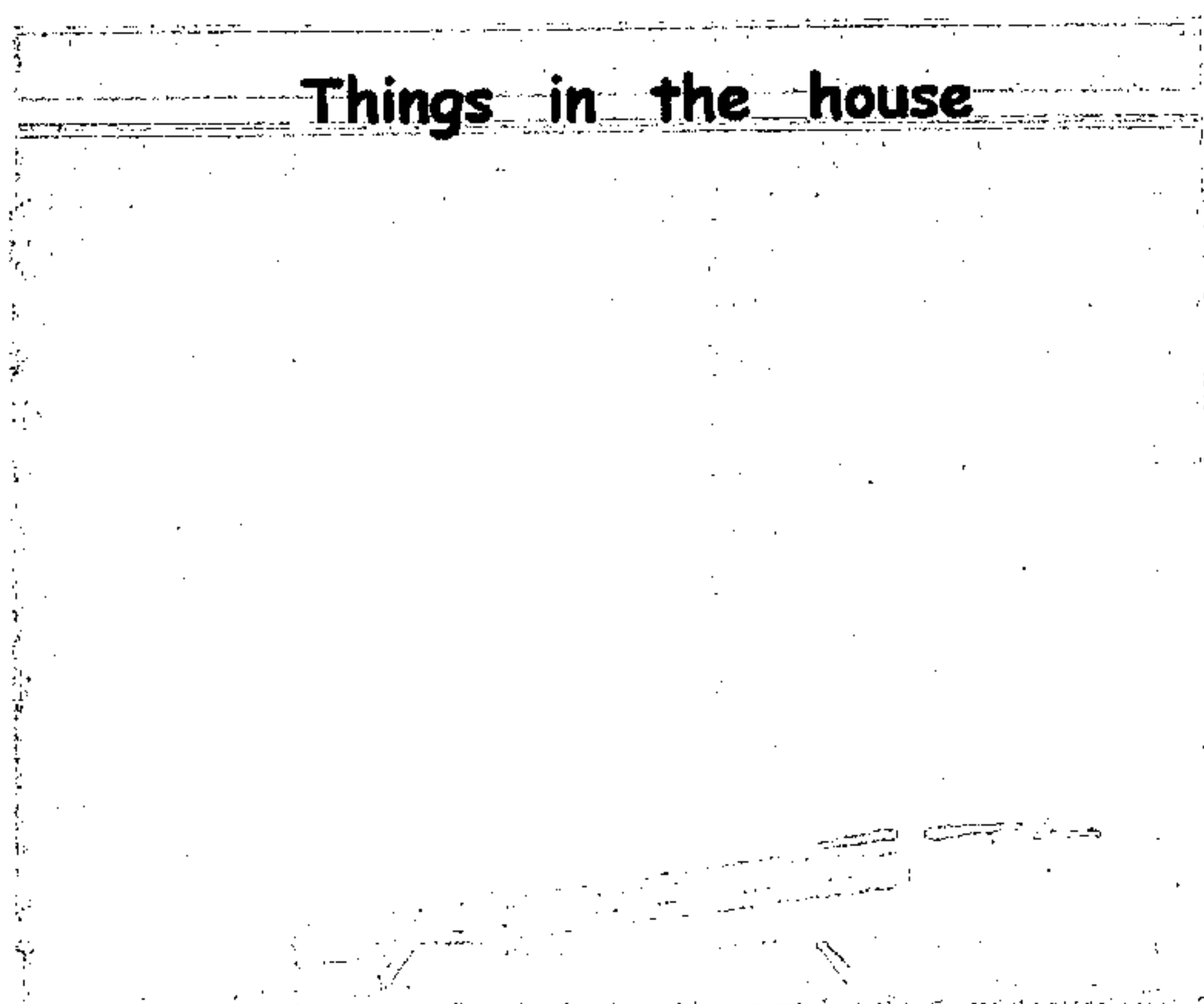
1. นักเรียนสามารถบอกได้ว่าคำไหนทำหน้าที่คำนาม
2. นักเรียนสามารถเปลี่ยนแปลงรูปจากนามเอกพจน์เป็นนามพหูพจน์ได้ถูกต้อง
3. เลือกใช้สรรพนามได้ถูกต้องตามความจำเป็นในประโยค

Word Groups

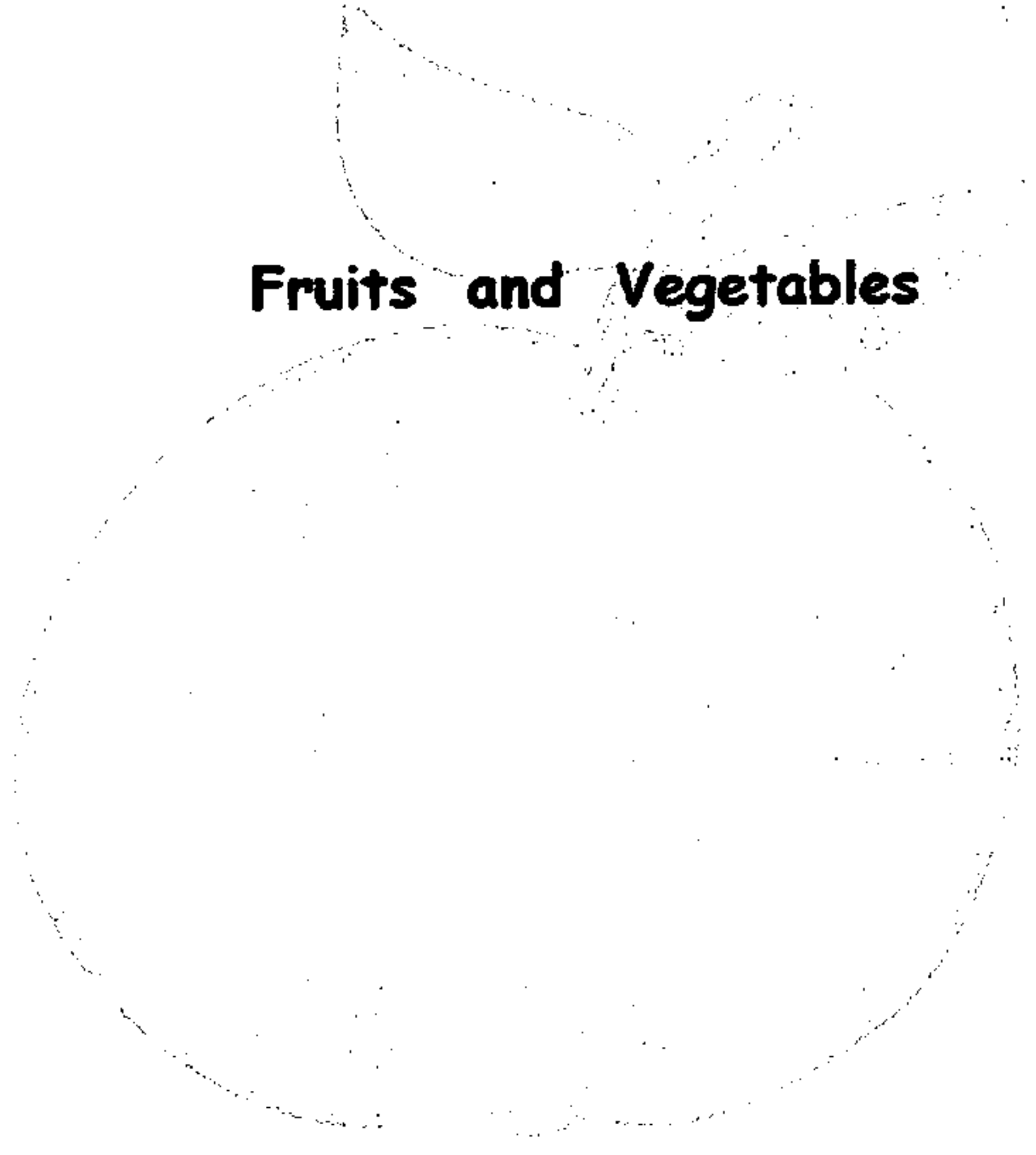
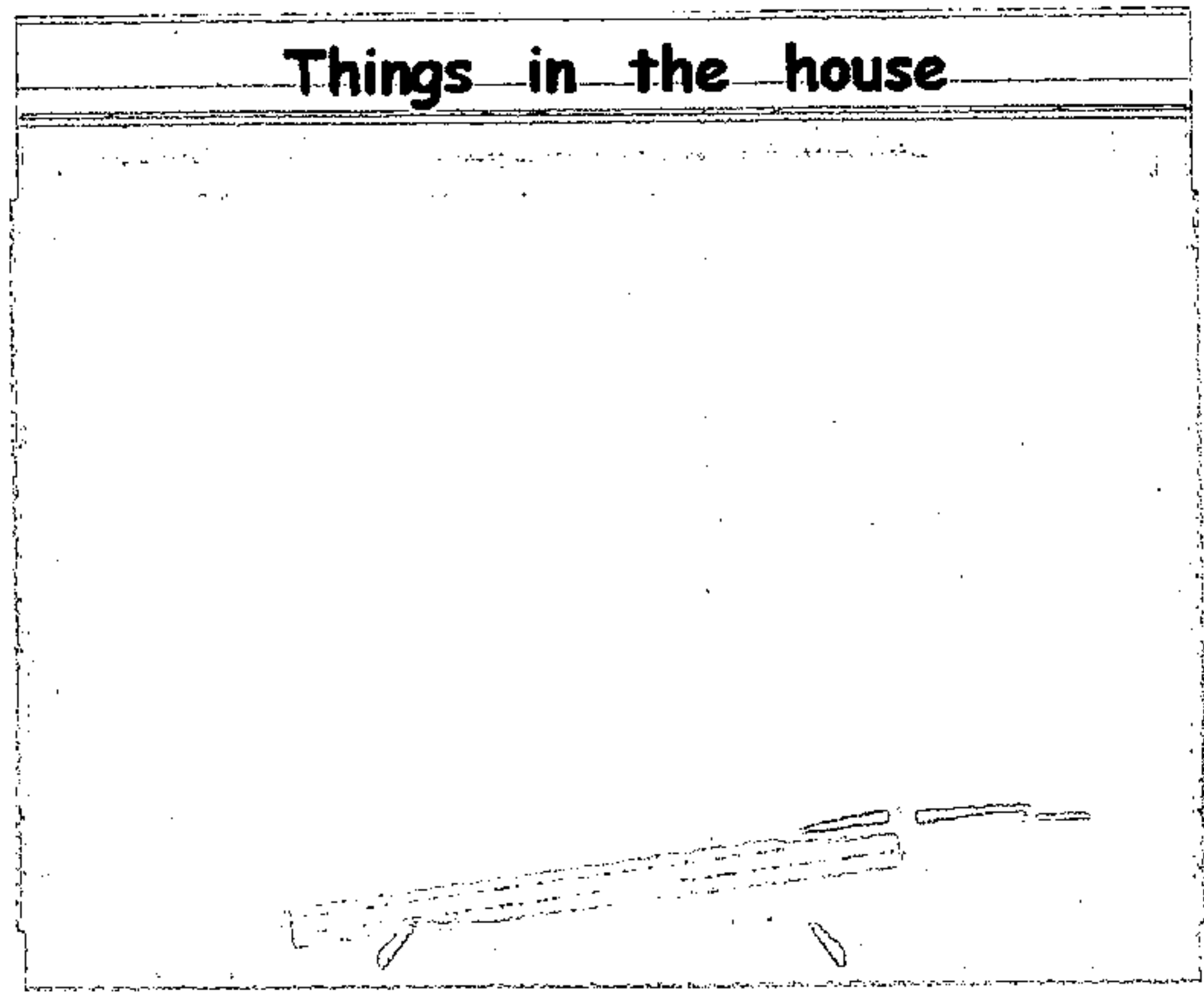
ลองจัดคำนามที่ให้มีทั้งหมดนี้เข้ากลุ่มที่ให้ไว้ คำศัพท์แต่ละคำใช้ได้เพียงครั้งเดียว

snail	elephant	refrigerator	apple	monkey	snake
banana	lamp	bear	iron	pineapple	bean
frog	potato	window	orange	computer	telephone
television	rabbit	corn			

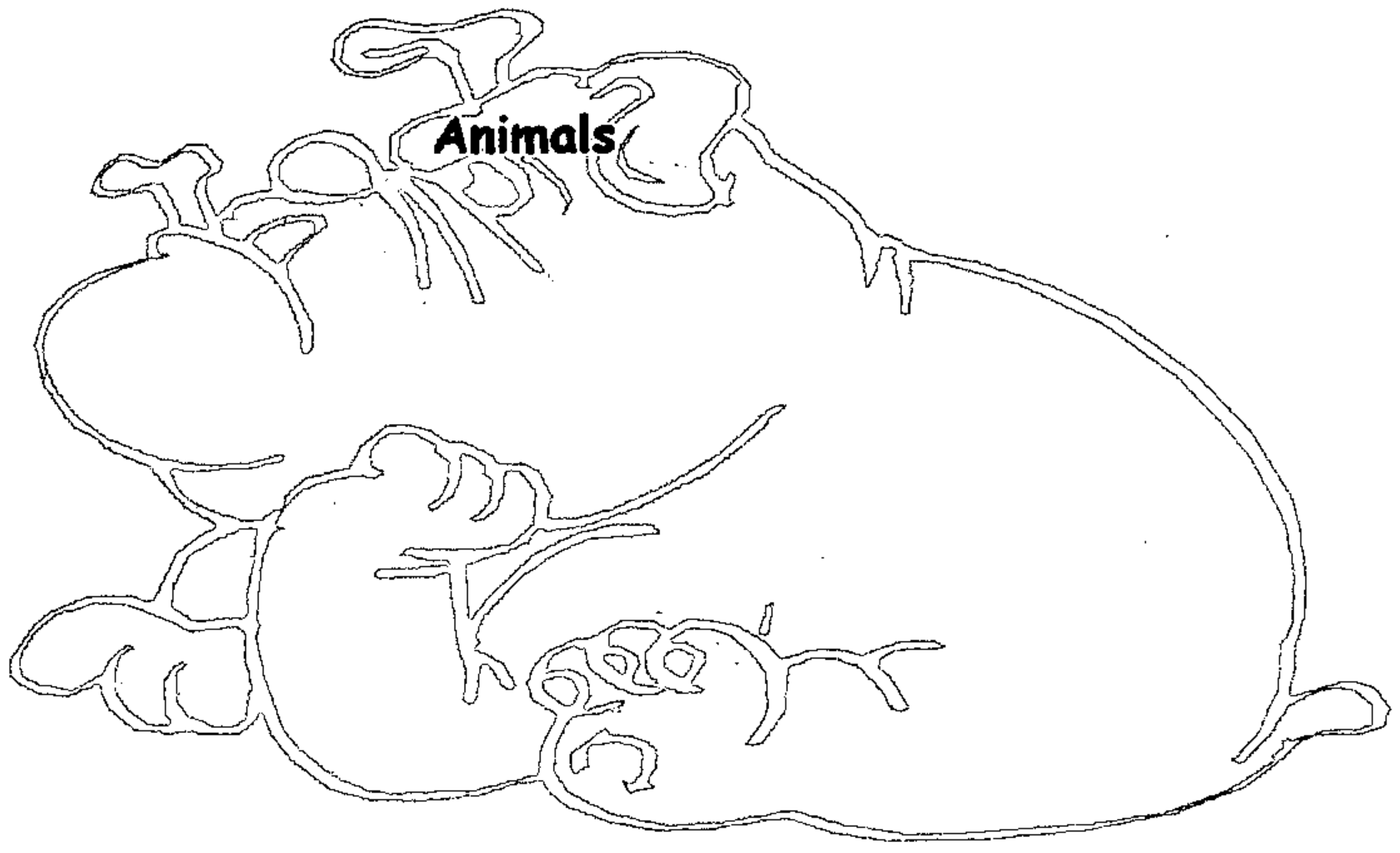

Word groups

Fruits and Vegetables

Animals

บัตรเนื้อหา

ตอนที่ 1 คำนามและสรรพนาม

Nouns มีความหมายตรงกับ "คำนาม" ในภาษาไทย Nouns คือ คำที่ใช้เรียกคน, สัตว์, สิ่งของ, สถานที่ เช่น

คน

Willy Mcintosh

man

woman

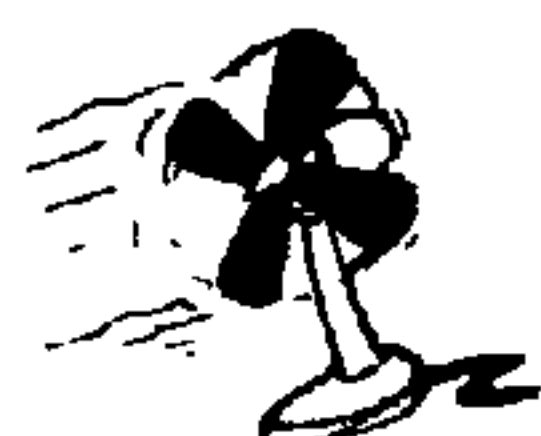
สัตว์

elephant = ช้าง	butterfly = ผีเสื้อ	giraffe = ยีราฟ

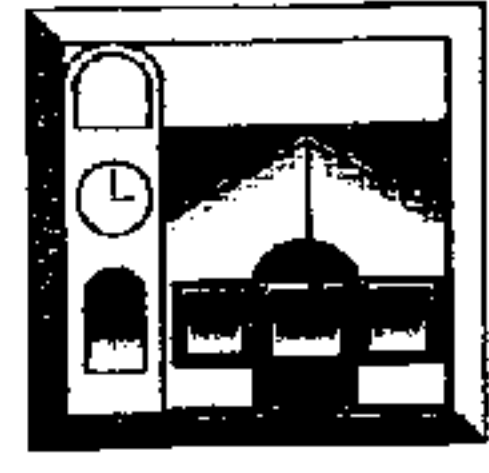
สิ่งของ

lamp = โคมไฟ	fan = พัดลม	glasses = แว่นตา

สถานที่

temple = วัด	school = โรงเรียน	factory = โรงงาน

บัตรเนื้อหา

Nouns และชนิดของ Nouns แบ่งออกเป็น 2 ชนิดใหญ่ ๆ ดังนี้

Proper Nouns (คำนามเฉพาะ) เป็นคำนามที่ใช้เรียกชื่อคน, สัตว์, สิ่งของ, สถานที่ สิ่งที่น่าสังเกตของ Proper Nouns คือ คำนามชนิดนี้จะต้องขึ้นต้นด้วยอักษรตัวใหญ่ (Capital letter) เสมอไม่ว่าจะวางไว้ตรงไหนของประโยคก็ตาม

ตัวอย่าง

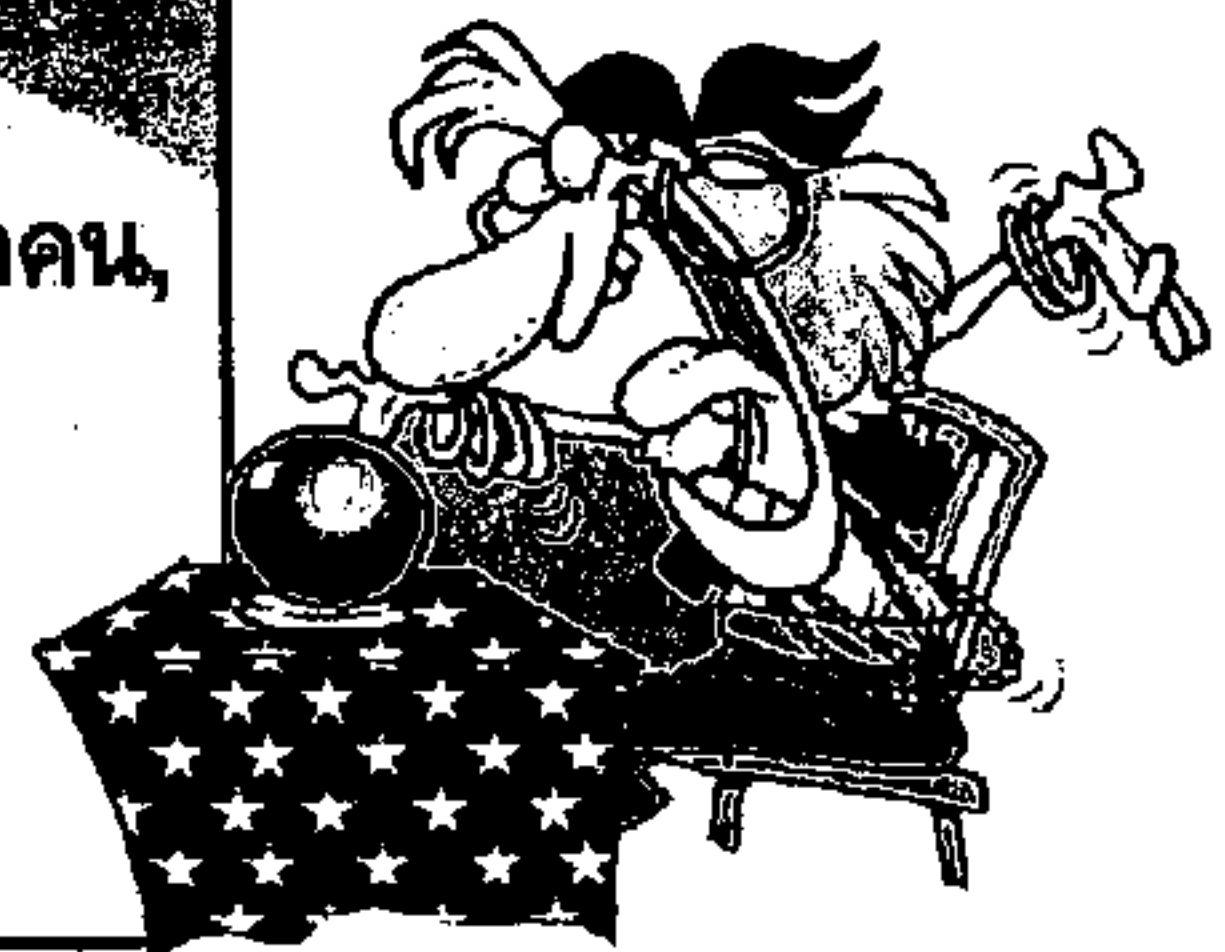
Somsak is a good boy.

ในประโยคนี้มี Proper Nouns เพราะเป็นชื่อเฉพาะของบุคคล ต้องใช้ตัวใหญ่เสมอ

Mali is a hippopotamus at Dusit zoo.

ในประโยคนี้มี Proper Nouns อยู่ 2 แห่ง คือ มะลิ ซึ่งเป็นสัตว์ คือ ฮิปโปที่อยู่ในสวนสัตว์ดุสิต ซึ่งดุสิตก็เป็น Proper Nouns ที่เป็นสถานที่

Common Nouns (นามทั่วไป) เป็นคำนามที่ใช้เรียกคน, สัตว์, สิ่งของ, สถานที่ ฯลฯ ที่ไม่ได้เฉพาะเจาะจง จะไม่ใช่พยัญชนะตัวใหญ่ขึ้นต้น คำนาม

ตัวอย่าง

A dog is an animal.

ในประโยคนี้คำนาม คือ dog = สุนัข และ animal = สัตว์

A girl likes milk.

ในประโยคนี้คำนาม คือ girl = เด็กผู้หญิง และ milk = นม

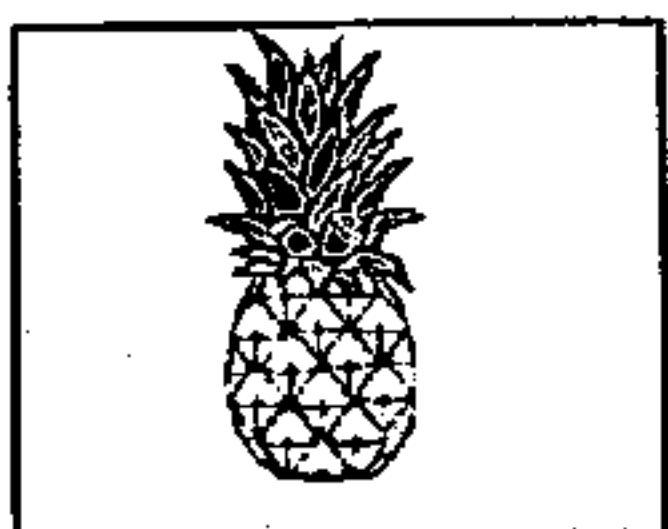
I am a student.

ในประโยคนี้คำนาม คือ student = นักเรียน

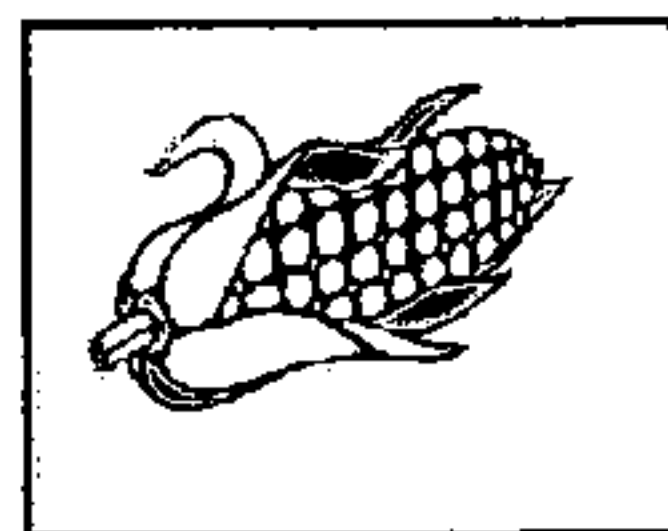
บัตรเนื้อหา

Nouns ที่น่ารู้จัก

ผลไม้และพืชผัก (Fruits and Vegetables)

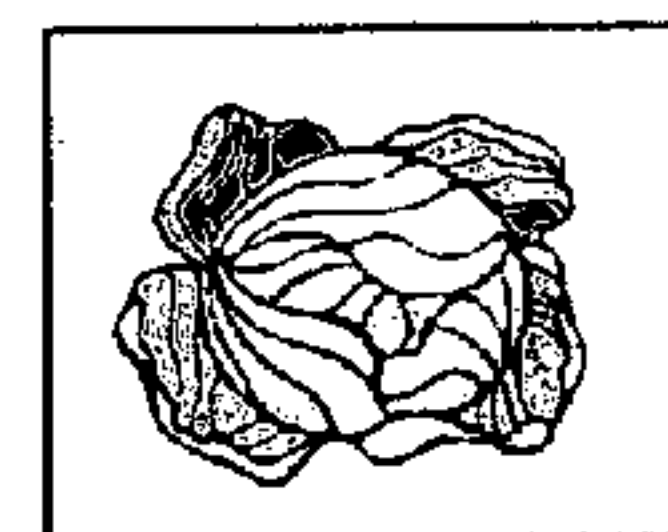
สับปะรด

ข้าวโพด

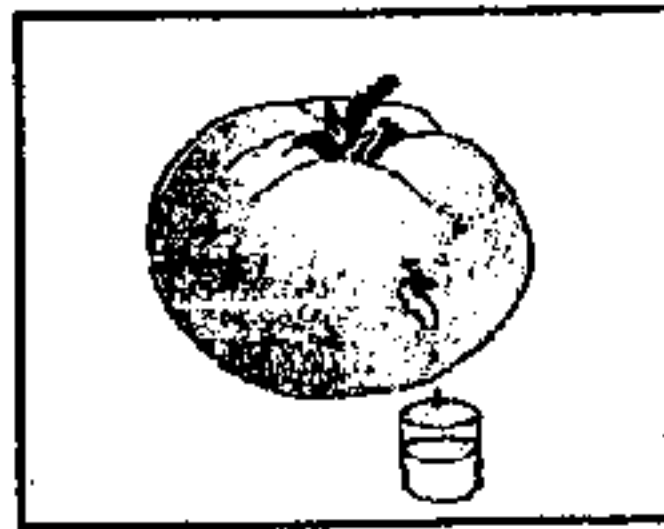
องุ่น

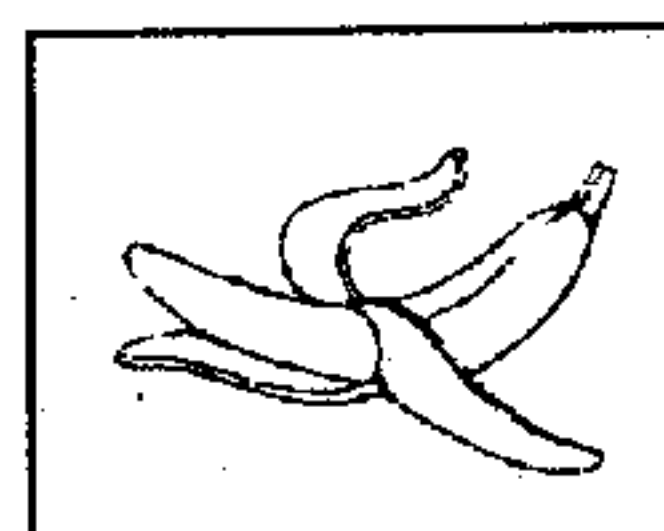
กะหล่ำปลี

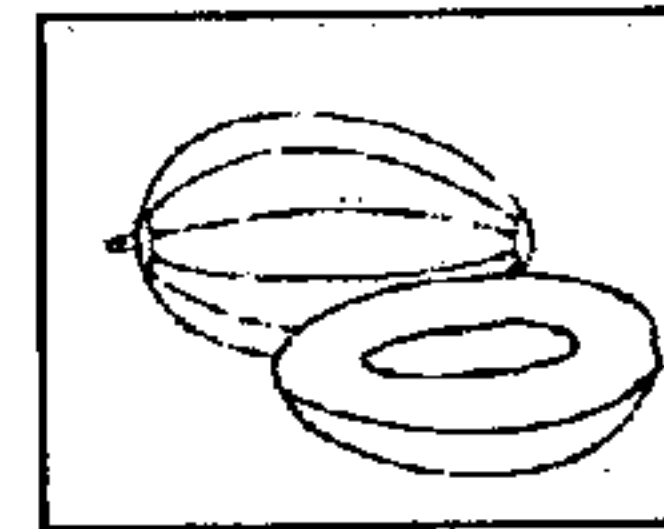
พริก

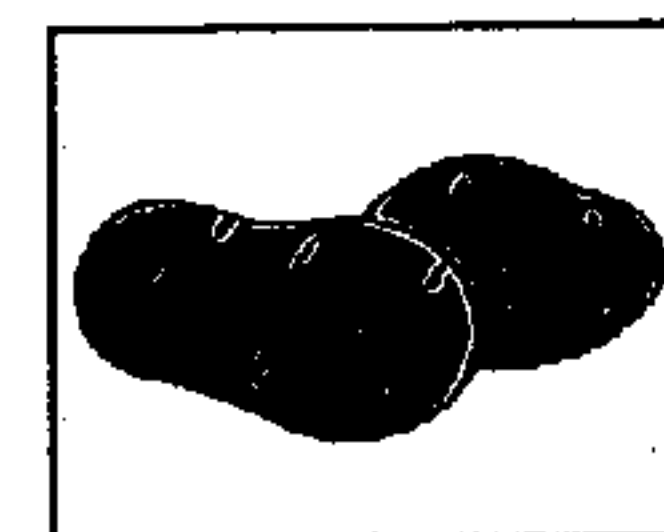
มะเขือเทศ

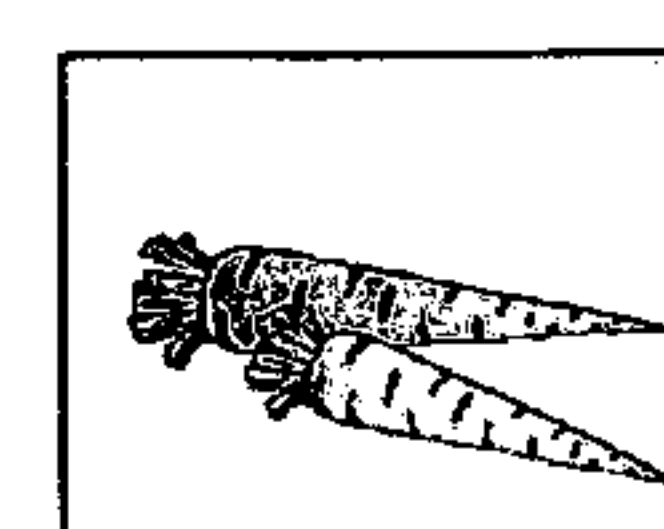
กล้วย

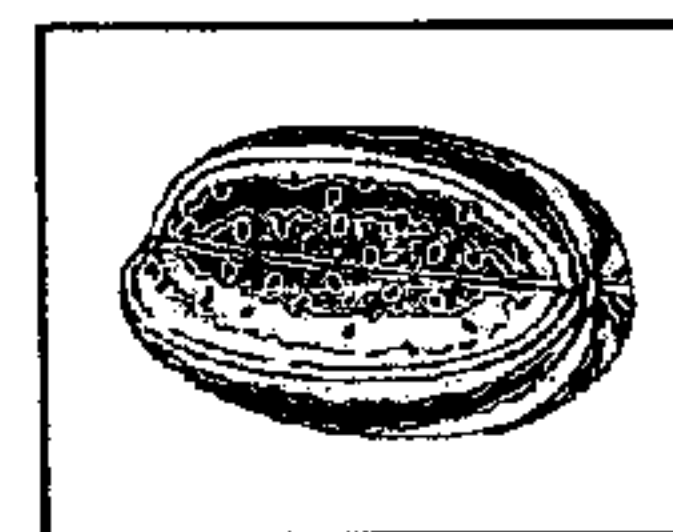
แคนตาลูป

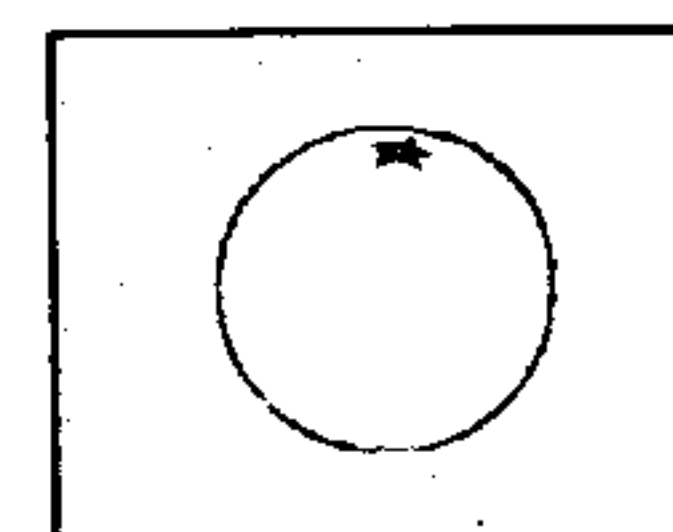
มันฝรั่ง

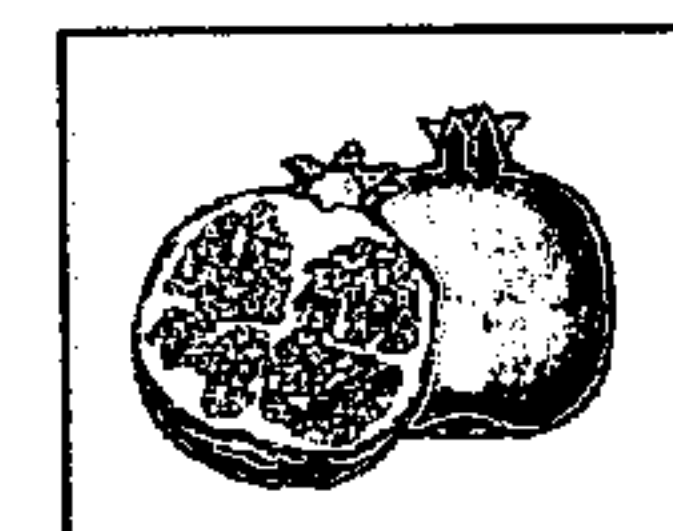
หัวผักกาด

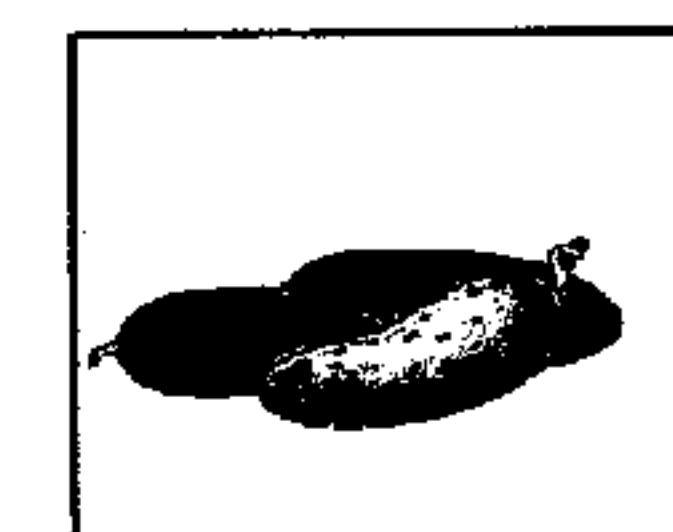
แตงโม

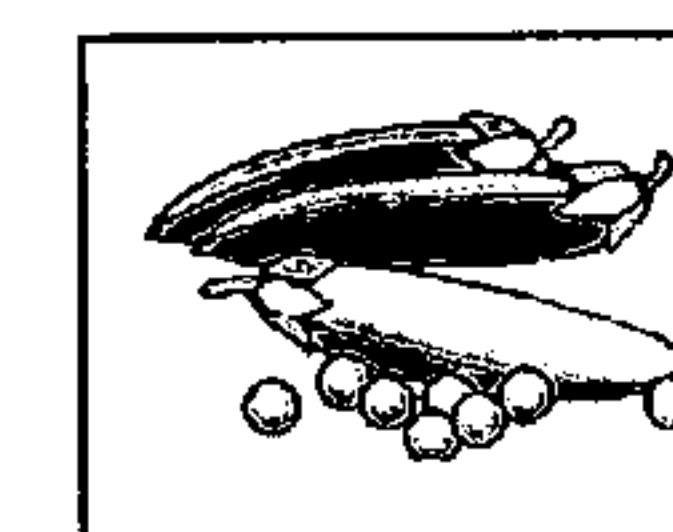
ส้ม

ทับทิม

แตงกวา

ถั่ว

บัตรเนื้อหา

สรรพนาม

Pronouns (สรรพนาม) คือ คำที่ทำหน้าที่แทนคำนาม (nouns) ดังนั้นจึงมีคุณสมบัติเหมือนกับคำนามทุกประการ คือ สามารถทำหน้าที่เป็นได้ทั้งประธาน (subject) และกรรม (object)

My name is Jane. (หรือ เจนอาจพูดว่า)
I am Jane. (I เป็นคำสรรพนามนามแทนคำนาม Jane)

June

You are June.

(Jane ใช้ you แทน June เมื่อคุยกับ June)

Tom

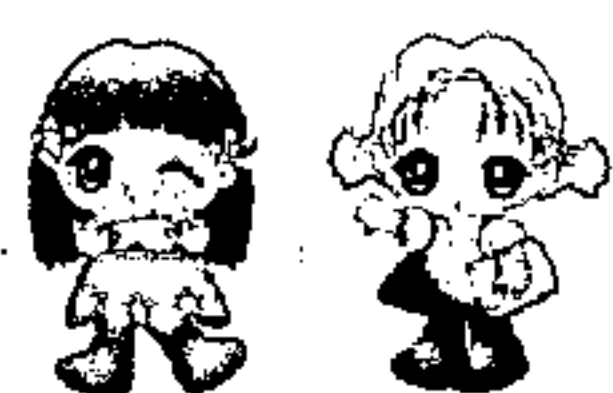
Tim

You are Tom and Tim.

(Jane ใช้ you แทนเมื่อคุยกับ Tom และ Tim)

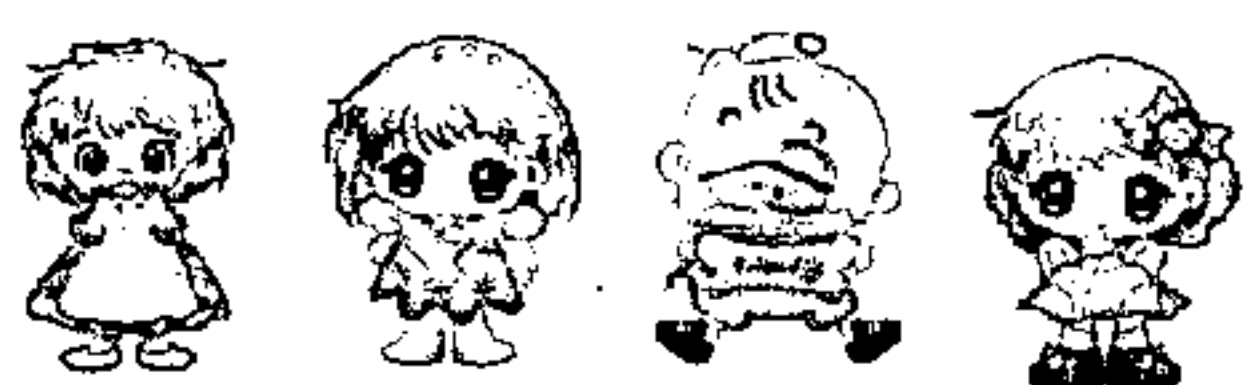

บัตรเนื้อหา

Susan Jane

We are Jane and Susan.
(Jane ใช้ **we** แทนตัวเองและเพื่อน)

Nid Nut Jame Nuch

They are Nid, Nut, Jame and Nuch.
(Jane ใช้ **they** แทนเมื่อพูดถึง Nid, Nut, Jame and Nuch)

Jim

He is Jim.
(Jane ใช้ **he** แทนเมื่อพูดถึง Jim)

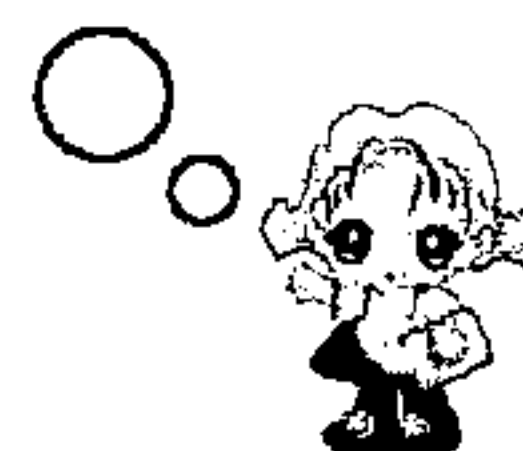

บัตรเนื้อหา

Kate

She is Kate.
(Jane ใช้ **she** แทนเมื่อพูดถึง Kate)

It is a dog.
(Jane ใช้ **it** แทนเมื่อพูดถึงสุนัข)

คำสรรพนามมีหลายคำ มีวิธีใช้ต่างกัน ดังนี้

I (ฉัน) คือคำสรรพนามแทนตัวผู้พูดที่มีเพียงคนเดียว

I read a book.

ฉันอ่านหนังสือ

I watch television at night.

ฉันอ่านหนังสือตอนกลางคืน

บัตรเนื้อหา

You (คุณ, ทาน, เธอ) คือคำสรรพนามที่ใช้แทนผู้ที่เรากำลังพูดด้วย อาจมีคนเดียวหรือหลาย ๆ คน เช่น

You are a handsome man.

คุณเป็นผู้ชายที่หล่อ

You climb up the stairs.

คุณปีนขึ้นบันได

We (พวกเรา) คือสรรพนามแทนผู้พูดตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เป็นผู้ชายหรือผู้หญิงก็ได้ เช่น

We wear the beautiful socks

พวกเราสวมถุงเท้าที่สวยงาม

We are rich

พวกเรารวย

They (พวกเขาทั้งหลาย, มันทั้งหลาย) คือคำสรรพนามที่ใช้แทนนามพหูพจน์ทุกคำไม่ว่าจะเป็นคน ผู้ชายหรือผู้หญิง สัตว์หรือสิ่งของ เช่น

Jane and June are in the dining room.

เจนและจูนอยู่ในห้องรับประทานอาหาร

They are in the dining room

They แทน Jane and June

The books are on the table.

หนังสือเหล่านี้อยู่บนโต๊ะ

They are on the table.

They แทน The books

บัตรเนื้อหา

He (เขาผู้ชาย) คือคำสรรพนามที่ใช้แทนผู้ชายคนเดียว เช่น

Tom eats some rice.

ทอมกินข้าว

He eats some rice.

He แทน Tom

Professor Somchai is very kind.

ศาสตราจารย์สมชายเป็นคนใจกว้าง

He is very kind.

He แทน Professor Somchai

She (เขาผู้หญิง) คือคำสรรพนามที่ใช้แทนผู้หญิงคนเดียว เช่น

Susan sleeps in the bed.

ซูซานนอนหลับอยู่บนเตียง

She sleeps in the bed.

She แทน Susan

Ann weighs 42 kilograms.

แอนหนัก 42 กิโลกรัม

She weighs 42 kilograms.

She แทน Ann

It (มัน) คือคำสรรพนามที่ใช้แทนสัตว์ หรือสิ่งของ 1 อย่าง เช่น

A rabbit runs very fast.

กระต่ายวิ่งเร็วมาก

It runs very fast.

It แทน A rabbit

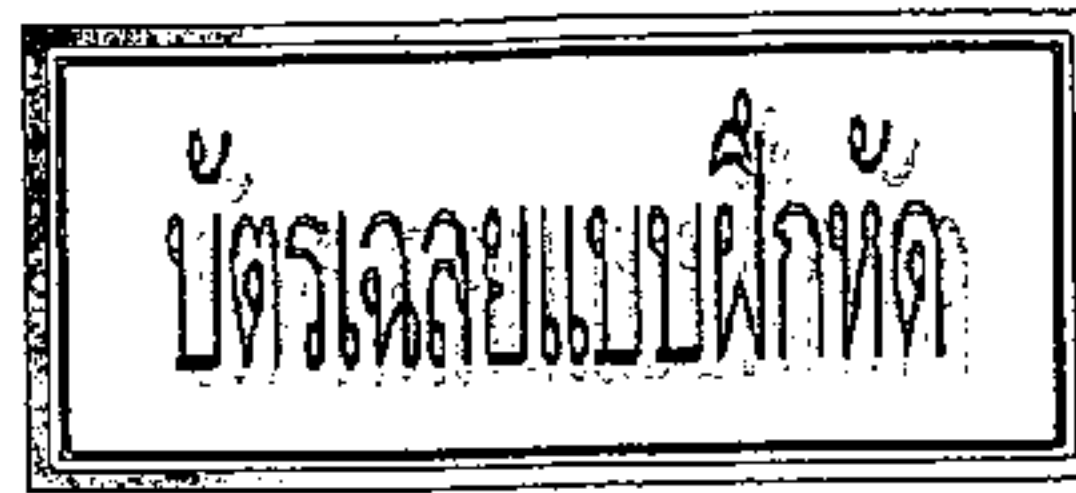
A plane flies above the clouds.

เครื่องบินบินอยู่เหนือหมอก

It flies above the clouds.

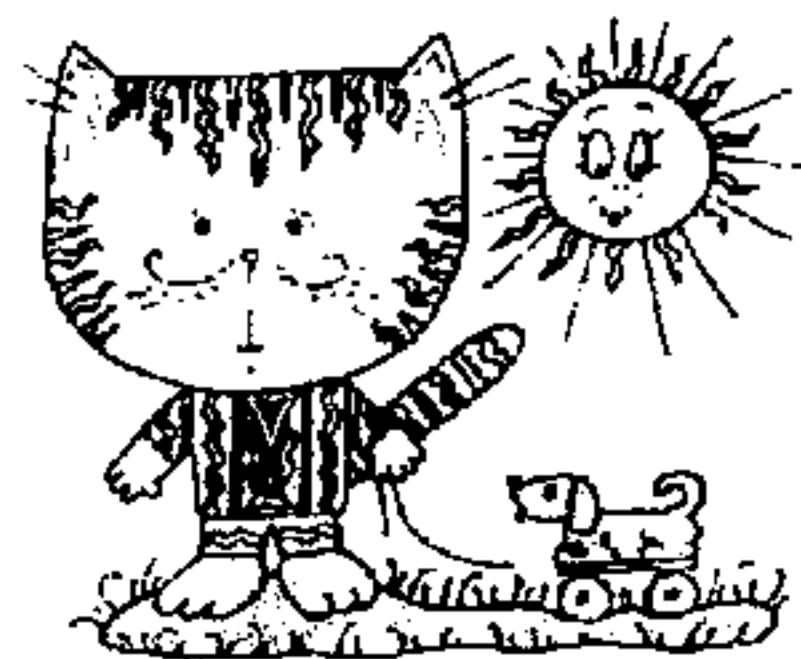
It แทน A plane

เฉลยแบบฝึกหัด

1. c
2. d
3. b
4. c
5. a

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ - สกุล	นางสาวนิภาวรรณ เจริญลักษณ์
เกิดวันที่	12 กันยายน พ.ศ. 2519
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	15 หมู่ 5 ตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2536	ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนราชินีบูรณะ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2540	ศึกษาศาสตร် (วิชาเอกภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2544	การศึกษามหาบัณฑิต (เทคโนโลยีการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพฯ